

د افغانستان بانک

پولتن اقتصادی و احصائیوی

د افغانستان بانک

بولتن اقتصادی و احصائیوی

بولتن سالانه سال مالی ۱۳۹۷

آمریت عمومی سیاست پولی

ابن سینا وات

کابل - افغانستان

شماره تماس: +۹۳-۲۰ ۲۱۰ ۴۱۴۶

ویب سایت:- www.dab.gov.af

ایمیل آدرس:- info@dab.gov.af

حق چاپ محفوظ است

حق چاپ مطالب منتشره این بولتن محفوظ بوده، اما نقل قول و چاپ مجدد آن صورت گرفته می تواند.
برای چاپ مجدد تصدیق نامه و کاپی بولتن یک امر ضروری پنداشته می شود.

یادداشت:

سال مالی افغانستان از سال ۲۰۱۲ (۱۳۹۱) بدینسو تغییر یافته است. سال مالی جدید هر سال از ۲۱ دسمبر مصادف به اول ماه جدی، آغاز می گردد. این بولتن تغییرات اقتصادی و احصائی سال مالی ۱۳۹۷ (از ۲۱ دسمبر ۲۰۱۷ الی ۲۰ دسمبر ۲۰۱۸) افغانستان، منطقه و جهان را مورد بحث و ارزیابی قرار میدهد.

فهرست مطالب

خلاصه موضوع

۱	۵	۱. وضعیت اقتصادی جهان
۶	۶	۱.۱ اقتصاد کشورهای انکشاف یافته
۶	۶	۱.۱.۱ اقتصاد ایالات متحده آمریکا
۷	۶	۲.۱.۱ اقتصاد بریتانیا
۷	۷	۳.۱.۱ اقتصاد آلمان
۷	۷	۲.۱.۲ اقتصاد کشورهای روبرو به انکشاف
۷	۷	۱.۲.۱ اقتصاد چین
۸	۸	۲.۲.۱ اقتصاد هندوستان
۹	۹	۳.۲.۱ اقتصاد ترکیه
۱۳	۱۳	۲. چگونگی تغییرات در بازار پول و سرمایه افغانستان
۱۳	۱۳	۱.۲ برنامه پولی
۱۴	۱۴	۲.۲ حجم نقدینگی
۱۶	۱۶	۳.۲ ذخایر خالص بین المللی
۱۶	۱۶	۴.۲ بازار مبادله ارز
۱۷	۱۷	۵.۲ عملیات بازار آزاد و وضعیت نقدینگی
۱۷	۱۷	۱.۵.۲ لیلام ارز
۱۸	۱۸	۲.۵.۲ لیلام اوراق سرمایه
۱۹	۱۹	۳.۵.۲ ذخایر اجباری و اضافی
۲۳	۲۳	۳. روند و دورنمای تورم
۲۴	۲۴	۱.۳ قیمت مواد مصرفی در افغانستان
۳۳	۳۳	۴. چگونگی تغییرات سکتور خارجی
۳۳	۳۳	۱.۴ بیلانس تادیات
۳۳	۳۳	۱.۱.۴ بیلانس حساب جاری
۳۴	۳۴	۲.۱.۴ حساب سرمایه
۳۴	۳۴	۳.۱.۴ حساب مالی
۲۵	۲۵	۲.۴ مال التجاره

۳۶	طرف تجاری ۳.۴
۳۶	ترکیب تجارت ۴.۴
۳۸	ترکیب واردات ۱.۴.۴
۳۹	ترکیب صادرات ۲.۴.۴
۴۰	بدھی های خارجی ۵.۴
۴۲	ذخایر خالص بین المللی ۶.۴
۴۹	۵. چگونگی تغییرات در سکتور مالیاتی
۵۰	۱.۵ نرخ اجرای بودجه
۵۰	۲.۵ بودجه اصلی (کسر و مازاد)
۵۱	۳.۵ جمع آوری عواید
۵۲	۱.۳.۵ عواید داخلی
۵۲	۲.۳.۵ عواید غیر مالیاتی
۵۳	۵.۴ کمک های مالی کشورهای کمک رسان
۵۴	۵.۵ مصارف
۵۷	۶. چگونگی عملکرد نظام بانکی
۵۸	۱.۶ دارایی های نظام بانکی
۵۹	۱.۱.۶ قروض ناخالص
۵۹	۲.۱.۶ ذخایر جبران خساره
۶۰	۳.۱.۶ توزیع قروض
۶۲	۲.۶ صنف بندی قروض
۶۲	۱.۲.۶ قروض صعب الحصول
۶۳	۲.۲.۶ قروض معکوساً صنف بندی شده
۶۳	۳.۲.۶ قروض در کتگوری تحت نظر
۶۳	۴.۲.۶ قروض در کتگوری خساره
۶۴	۵.۲.۶ سرمایه گذاری
۶۴	۶.۲.۶ پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک
۶۴	۳.۶ بدھی ها
۶۵	۱.۳.۶ امانات

۶۶	۲.۳.۶ روند قرضه گیری
۶۶	۴.۶ نقدینگی
۶۶	۵.۶ سرمایه
۶۷	۶.۶ فایده نظام بانکی
۶۹	۷.۶ خطر مبادله ارز
۶۹	۸.۶ خطر نرخ تکتانه

گراف ها:

گراف ۱.۱: اقتصاد های توسعه یافته، در حال ظهور و رو به انکشاف و رشد تولید ناخالص داخلی جهان	۵
گراف ۲.۱: میزان رشد تولیدات ناخالص داخلی ایالات متحده امریکا از سال ۲۰۱۶ الی ۲۰۱۸ میلادی	۶
گراف ۳.۱: شاخص قیم مصرفی ایالات متحده امریکا (فیصدی تغییرات)	۶
گراف ۴.۱: نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی بریتانیا	۶
گراف ۵.۱: نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی آلمان از سال ۲۰۱۵ الی ۲۰۱۸ میلادی	۷
گراف ۶.۱: نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی چین از سال ۲۰۱۵ الی ۲۰۱۸ میلادی	۷
گراف ۷.۱: سهم سکتور های تولیدات ناخالص داخلی چین	۸
گراف ۸.۱: نرخ رشد سالانه تولیدات ناخالص داخلی هند	۹
گراف ۹.۱: نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی تُرکیه از سال ۲۰۱۵ الی ۲۰۱۸ میلادی	۱۰
گراف ۱۰.۱: شاخص قیم مصرفی تُرکیه از ماه جنوری الی دسمبر ۲۰۱۸ میلادی	۱۰
گراف ۱۱.۱: پایه پولی برای سال ۲۰۱۸ میلادی	۱۴
گراف ۱۲.۱: پول در دوران برای سال ۲۰۱۸ میلادی	۱۴
گراف ۱۳.۱: دارایی های خالص خارجی، دارایی های خالص داخلی و پول به مفهوم وسیع	۱۵
گراف ۱۴.۱: پول در دوران، امانات جاری و شبه پول منحیث سهم پول به مفهوم وسیع	۱۵
گراف ۱۵.۱: هدف تعیین شده و مبلغ حقیقی ذخایر خالص بین المللی به میلیون دالر امریکایی طی سال ۲۰۱۸ میلادی	۱۶
گراف ۱۶.۱: اوسط نرخ مبادله روزمره افغانی در برابر دالر امریکایی طی سال ۲۰۱۸ میلادی	۱۶
گراف ۱۷.۱: اوسط نرخ مبادله روزمره افغانی در برابر پوند انگلیسی و یورو طی سال ۲۰۱۸ میلادی	۱۶
گراف ۱۸.۱: اوسط نرخ مبادله روزمره افغانی در برابر روپیه هندی و روپیه پاکستانی طی سال ۲۰۱۸ میلادی	۱۷
گراف ۱۹.۱: اوسط نرخ مبادله روزمره افغانی در برابر تومان ایرانی طی سال ۲۰۱۸ میلادی	۱۷
گراف ۲۰.۱: مبلغ مورد تقاضا و اعطای شده دالر امریکایی طی سال ۲۰۱۸ میلادی	۱۷
گراف ۲۱.۱: مبلغ تصفیه ناشده اوراق سرمایوی طی سال ۲۰۱۸ میلادی	۱۸
گراف ۲۲.۱: مبلغ مورد تقاضا و اعطای شده اوراق سرمایوی ۷ روزه	۱۸
گراف ۲۳.۱: مبلغ مورد تقاضا و اعطای شده اوراق سرمایوی ۲۸ روزه	۱۹
گراف ۲۴.۱: مبلغ مورد تقاضا و اعطای شده اوراق سرمایوی ۹۱ روزه	۱۹
گراف ۲۵.۱: مبلغ مورد تقاضا و اعطای شده اوراق سرمایوی ۱۸۲ روزه	۱۹
گراف ۲۶.۱: انفلاسیون عمومی ملی (سال به سال) ۲۰۱۸ میلادی	۲۶
گراف ۲۷.۱: روش اوسط یابی (سال به سال)	۲۶
گراف ۲۸.۱: اوسط انفلاسیون ربuar عمومی ملی (سال به سال)	۲۶
گراف ۲۹.۱: اوسط انفلاسیون سالانه کابل ، ۲۰۰۴ الی ۲۰۱۸ میلادی	۲۹

۲۹	گراف ۵.۳: انفلاتیون عمومی کابل، ۲۰۰۴ الی ۲۰۱۸ میلادی
۳۴	گراف ۱.۴: بیلانس حساب جاری (به میلیون دالر امریکایی)
۳۵	گراف ۲.۴: حساب مالی و سرمایه (به میلیون دالر امریکایی)
۳۵	گراف ۳.۴: جریانات داخلی سرمایه گذاری مستقیم خارجی افغانستان (به میلیون دالر امریکایی)
۳۶	گراف ۴.۴: عملکرد تجارت و بیلانس تجاری
۳۷	گراف ۵.۴: طرف صادرات (سهم فیصدی) طی سال ۲۰۱۸ میلادی
۳۷	گراف ۶.۴: طرف صادرات (سهم فیصدی) طی سال ۲۰۱۷ میلادی
۳۸	گراف ۷.۴: طرف واردات (سهم فیصدی) طی سال ۲۰۱۸ میلادی
۳۸	گراف ۸.۴: طرف واردات (سهم فیصدی) طی سال ۲۰۱۷ میلادی
۳۹	گراف ۹.۴: ترکیب واردات (سهم فیصدی) طی سال ۲۰۱۸ میلادی
۳۹	گراف ۱۰.۴: ترکیب واردات (سهم فیصدی) طی سال ۲۰۱۷ میلادی
۴۰	گراف ۱۱.۴: ترکیب صادرات (سهم فیصدی) طی سال ۲۰۱۸ میلادی
۴۰	گراف ۱۲.۴: ترکیب صادرات (سهم فیصدی) طی سال ۲۰۱۷ میلادی
۴۱	گراف ۱۳: مقایسه بدھی خارجی برای سال های ۲۰۱۷-۲۰۱۸ میلادی (به میلیون دالر امریکایی)
۴۲	گراف ۱۴.۴: ذخایر خالص بین المللی از سال ۲۰۱۴ الی ۲۰۱۸ (به میلیون دالر امریکایی)
۴۹	گراف ۱.۵: مقایسه مجموع عواید، مصارف، بودجه و کمک ها طی سال ۲۰۱۷ الی ۲۰۱۸ میلادی
۵۰	گراف ۲.۵: مقایسه مجموع بودجه طی سال های ۲۰۱۷-۲۰۱۸ میلادی
۵۰	گراف ۳.۵: مقایسه نرخ اجرای بودجه عملیاتی و انکشافی طی سال های ۲۰۱۸-۲۰۱۷ میلادی
۵۱	گراف ۴.۵: کسر و مازاد بودجه اصلی (به شمول کمک ها و بجز از کمک های تمویل کنندگان)
۵۱	گراف ۵.۵: سهم مجموع عواید طی سال های ۲۰۱۸-۲۰۱۷ میلادی
۵۱	گراف ۶.۵: سهم مجموع عواید داخلی طی سال ۲۰۱۸ میلادی
۵۲	گراف ۷.۵: مقایسه مجموع عواید داخلی طی سال های ۲۰۱۸-۲۰۱۷ میلادی
۵۲	گراف ۸.۵: عواید عمدۀ داخلی طی سال ۲۰۱۸ میلادی
۵۳	گراف ۹.۵: مقایسه اجزای عمدۀ مجموع عواید غیر مالیاتی طی سال های ۲۰۱۸-۲۰۱۷ میلادی
۵۳	گراف ۱۰.۵: تحلیل مجموع کمک های سالانه طی سال های ۲۰۱۸-۲۰۱۷ میلادی
۵۳	گراف ۱۱.۵: اجزای کمک های مالی تمویل کنندگان طی سال ۲۰۱۸ میلادی
۵۴	گراف ۱۲.۵: مقایسه سهم کمک های مالی تمویل کنندگان طی سال ۲۰۱۸ میلادی
۵۴	گراف ۱۳.۵: مقایسه مجموع مصارف طی سال های ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸ میلادی
۵۸	گراف ۱.۶: سهم مجموع دارایی ها میان بانک ها
۵۹	گراف ۲.۶: سهم پورتفولیوی قروض ناخالص میان بانک ها

۶۲	گراف ۳.۶: کیفیت پورتفولیوی قرضه
۶۴	گراف ۴.۶: سهم طلبات بین البانکی میان بانک ها
۶۴	گراف ۵.۶: سهم بدھی ها میان بانک ها
۶۵	گراف ۶.۶: امانات افغانی
۶۵	گراف ۷.۶: ترکیب اسعاری امانات
۶۶	گراف ۸.۶: سطح امانات میان بانک ها
۶۹	گراف ۹.۶: تفکیک امانات
۷۸	گراف ۱۰.۶: نافعیت سکتور بانکی
۷۸	گراف ۱۱.۶: برگشت بر سرمایه و برگشت بر دارایی نظام بانکی
۷۹	گراف ۱۲.۶: سطح تکنائی خالص نهایی

جداول:

جداول ۱.۲: حجم پولی طی سال ۲۰۱۸ میلادی	۱۵
جداول ۱.۳: انفلاتیون عمومی ملی طی سال ۲۰۱۸ میلادی	۲۷
جداول ۲.۳: انفلاتیون عمومی کابل طی سال ۲۰۱۸ میلادی	۳۰
جداول ۲.۴: بیلانس تادیات افغانستان طی سال ۲۰۱۸ میلادی (به میلیون دالر امریکایی)	۴۳
جداول ۲.۴: مال التجاره طی سال ۲۰۱۸ (به میلیون دالر امریکایی)	۴۴
جداول ۳.۴: شرکای تجاری خارجی طی سال ۲۰۱۸ (به میلیون دالر امریکایی)	۴۴
جداول ۴.۴: شرکای تجاری خارجی برای سال ۲۰۱۸ (به میلیون دالر امریکایی)	۴۵
جداول ۵.۴: بدھی خارجی طی سال ۲۰۱۸ میلادی	۴۵
جداول ۶.۴: ذخایر خالص بین المللی طی سال ۲۰۱۸ میلادی (به میلیون دالر امریکایی)	۴۶
جداول ۱.۶: ترکیب دارایی ها و بدھی ها	۵۹
جداول ۲.۶: توزیع قروض بر اساس سکتورها از ماه دسمبر ۲۰۱۴ الی دسمبر ۲۰۱۸ میلادی	۶۱
جداول ۳.۶: مهمترین شاخصهای استحکام مالی نظام بانکی	۶۷
جداول ۴.۶: جدول نفع/ضرر	۶۸

پیام سرپرست ریاست کل د افغانستان بانک

حمایت از آسیب پذیرترین قشر جامعه، هدف سیاست ها و عملکردهای د افغانستان بانک است. این امر از طریق تطبیق مؤثر و سالم سیاست پولی صورت می گیرد، سیاستی که بر هدف اصلی بانک (ثبات قیم) متوجه است.

خلاص موضع:

رشد اقتصادی جهان طی سال ۲۰۱۸ میلادی در اثر کاهش تولید و فعالیت های تجارتی، دچار کاهش بوده است. هرچند، مذاکرات میان اقتصاد های بزرگ جریان دارد، اما اختلافات تجارتی هنوز هم پا بر جاست. این اختلافات توان با نگرانی در رابطه با پیش بینی کاهش رشد اقتصادی جهان، تمایل سرمایه گذاران را متأثر ساخته و در کاهش قیم اسهام جهانی نقش داشته است. افزایش بهای دالر، سطوح بلند عدم ثبات بازار مالی و حق بیمه خطر سرمایه باعث افزایش خروج سرمایه و فشارهای ارزی در بعضی از بازارهای در حال ظهر و اقتصادهای رو به انکشاف شده است که بعضی از کشورهای آسیب پذیر با فشارهای بزرگ مالی مواجه می باشند. طبق پیش بینی ها، رشد جهانی در سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۳ درصد کاهش سال ۲۰۱۸ میلادی، به ۲.۹ درصد تنزیل خواهد یافت.

فعالیت اقتصادهای در اقتصادهای پیشرفتی با نوسانات مواجه بوده است. در کشور های اروپایی فعالیت اقتصادی بنا بر کاهش مداوم صادرات خالص از آنجه که قبلًا توقع میرفت، ضعیف تر بوده است.

هنگامی که تعداد از کشورهای با کسر بلند حساب جاری فشارهای قابل توجه بازارهای مالی و موانع چشمگیری را تجربه می کردند، بازارهای در حال ظهر و کشورهای رو به انکشاف شاهد تغییرات رو به تنزل بوده اند.

در ارتباط با تغییرات شاخص قیم مصرفی در افغانستان، برآورد سال به سال نشان دهنده کاهش در نرخ اوسط تورم بوده است . نرخ اوسط تورم در مقایسه با ۵.۰ فیصد که در سال ۲۰۱۷ میلادی به ثبت رسیده بود، در سال ۲۰۱۸ میلادی به ۰.۶ درصد کاهش یافت. کاهش در نرخ تورم در مطابقت با قیم باثبتات و پائین کالاها در بازارهای جهانی

و تقاضای پائین در افغانستان می باشد.

به منظور رفع مازاد نقدینگی در بازار و کاهش نوسانات حاد نرخ مبادله افغانی در برابر اسعار، د افغانستان بانک مبلغ مجموعی ۴۱۵.۵۲ میلیون دالر امریکایی را لیلام نمود. ضمناً، ارزش افغانی در برابر دالر امریکایی از آغاز الی پایان سال ۲۰۱۸ میلادی ۸ درصد کاهش یافته است.

دارایی های سکتور بانکی درخت ماه دسمبر ۲۰۱۸ میلادی ۲۰.۰ درصد افزایش یافت که در زمان مشابه سال گذشته رشد پائین تراز ۵.۷۳ درصد را به ثبت رسانیده بود. سرمایه سکتور بانکی، در حالی که شاهد کاهش ۴.۳۲ درصدی بوده، با مبلغ ۳۴.۳۹ میلیارد افغانی مستحکم باقی مانده است. فایده خالص سکتور بانکی در سال ۲۰۱۸ بالغ بر ۲.۴۳ میلیارد افغانی می باشد، در حالی که فایده خالص سال ۲۰۱۷ میلادی ۱.۷۷ میلیارد افغانی ثبت شده بود.

وضعیت سکتور خارجی طی ربع سوم سال ۲۰۱۸ در مقایسه با ربع مشابه سال گذشته، تضعیف گردیده است که در نتیجه کسر ۲۱ درصدی درحساب جاری و کسر ۷۳۴.۸۶ میلیون دالر امریکایی را در بیلانس تادیات به ثبت رسانیده است.

پایه پولی در سال ۲۰۱۸ میلادی رشد منفی ۰.۴۰ را به ثبت رسانید که ۱۰ درصد کمتر از پایه پولی ثبت شده در اواخر سال ۲۰۱۷ میلادی می باشد. پول در دوران که یکی از اجزای مهم پایه پولی می باشد، نیز شاهد رشد منفی ۰.۱۸ درصدی بوده است.

ذخایر خالص بین المللی با افزایش اندک ۵ درصدی به اندازه ۳۵۹.۶ میلیون دالر امریکایی افزایش یافته است. حجم ذخایر خالص بین المللی در سال ۲۰۱۸ به ۷،۷۰۵ میلیون دالر امریکایی رسید.

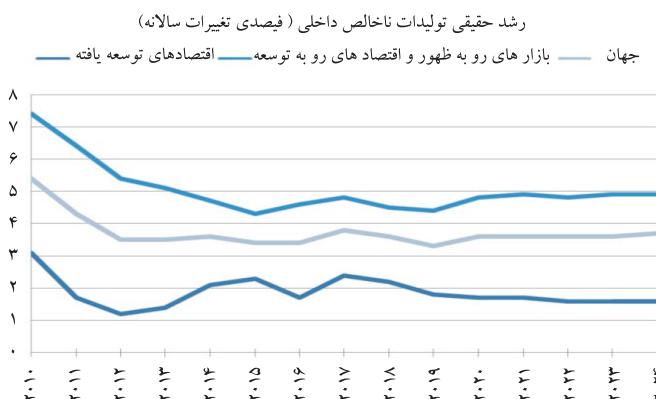
وضعیت اقتصادی جهان

وضعیت اقتصادی جهان

رو به کاهش صادرات خالص تا حدی ضعیف تر بوده است. در حالی که تخمیناً اقتصادهای پیشرفتی از سال قبلی بدینسو با کاهش اندک ۲.۲ درصدی شاهد رشد رو به کاهش بوده، با این هم رشد مذکور بلندتر از سطح مطلوب و در مطابقت با پیش‌بینی‌های قبلی بوده است.

رشد تخمینی بازارهای در حال ظهور و کشورهای رو به اکشاف در سال ۲۰۱۸ میلادی به ۴.۲ درصد کاهش یافت. فیصدی مذکور ۰.۰۰۳ درصد پائیتر از پیش‌بینی‌های قبلی بوده چون تعدادی از کشورهای که با کسر بلند حساب چاری مواجه بودند، فشارهای حاد بازار مالی و کاهش چشمگیر فعالیت اقتصادی را تجربه کردند. عموماً، طوری که شاخصه‌ها نشان می‌دهند، بهبود روند صادرات کالاهای علت چالش‌های موجود در کشورهای رو به ظهور اقتصادی، به طور قابل ملاحظه بطي شده است. اگرچه فعالیت‌ها در بخش وارد کنندگان کالاهای خوب بوده، با این هم تا حدی تضعیف گردیده است و نشان دهنده محدودیت‌های ظرفیتی می‌باشد.

گراف ۱.۱: اقتصادهای توسعه یافته، رو به ظهور و در حال اکشاف و رشد تولیدات ناخالص داخلی جهان

منبع: صندوق بین‌المللی پول، دورنمای اقتصادی جهان

مطابق گزارش بانک جهانی، رشد اقتصادی جهان در نتیجه کاهش تولید و فعالیت‌های تجاری، دچار کاهش بوده است. هرچند، مذاکرات میان اقتصادهای بزرگ برای حل این مسئله جریان دارد، اما اختلافات تجاری هنوز هم پا بر جاست. این اختلافات توأم با نگرانی در رابطه با پیش‌بینی کاهش رشد اقتصادی جهان، تمایل سرمایه‌گذاران را متأثر ساخته و در کاهش قیم اسهام جهانی نقش داشته است. هزینه وام گیری برای بازارهای در حال ظهور و اقتصادهای رو به اکشاف به علت حذف دوامدار پالیسی‌های انعطاف پذیر قرضه دهی توسط بانک‌های مرکزی اقتصادهای بزرگ، افزایش یافته است. افزایش بهای دالر، سطوح بلند عدم ثبات بازار مالی و حق بیمه خطر سرمایه باعث افزایش خروج سرمایه و فشارهای ارزی در بعضی از بازارهای در حال ظهور و اقتصادهای رو به اکشاف شده است که بعضی از کشورهای آسیب پذیر با فشارهای بزرگ مالی مواجه می‌باشند. قیم انرژی اساساً به علت فاکتورهای عرضه، شاهد نوسانات برجسته بوده که در ختم سال ۲۰۱۸ میلادی روند شدیداً نزولی داشته است. قیم اجناس دیگر، عمدتاً فلزات نیز تضعیف گردیده است که در نتیجه، صادرکنندگان کالاهای تجاری را با موانع جدید مواجه ساخته است. طبق پیش‌بینی جهان، رشد جهانی در سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۳ درصد کاهش سال ۲۰۱۸ میلادی، به ۲.۹ درصد تنزیل خواهد یافت.

فعالیت اقتصادی در اقتصادهای پیشرفتی با نوسانات مواجه بوده است. رشد اقتصادی ایالات متحده امریکا به دلیل محرك‌های مالی استوار باقی مانده است. بر عکس، فعالیت در منطقه یورو از آنچه که قبلًا توقع میرفت، به دلیل روند

۱.۱ اقتصادهای پیشرفته

۱.۱.۱۱ اقتصاد ایالات متحده امریکا

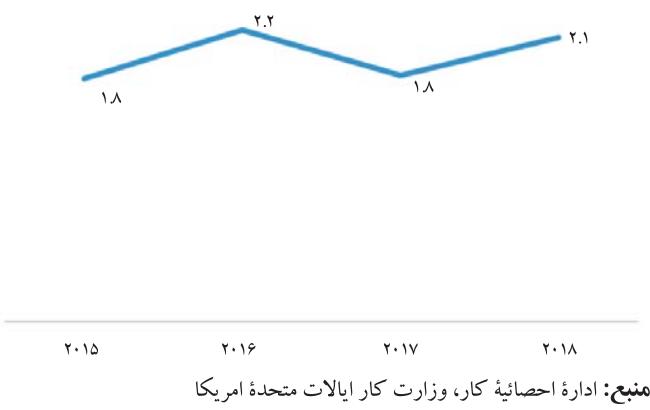
تولید ناخالص داخلی حقیقی امریکا در سال ۲۰۱۸ میلادی به نرخ سالانه ۲.۹ درصد افزایش یافت، در حالی که در سال قبلی، ۲.۲ درصد به ثبت رسیده بود.

هزینه های شخصی، سرمایه گذاری ثابت غیر مسکونی، صادرات، سرمایه گذاری موجودی خصوصی، و مصارف دولت مرکزی در زمینه افزایش تولیدات ناخالص داخلی حقیقی در ربع چهارم سال ۲۰۱۸ نقش مثبت داشته اند. تأثیرات مثبت موارد فوق تا حدی توسط سهم منفی سرمایه گذاری های مسکونی و مصارف دولت به سطح مرکزی و محلی، متأثر گردیده اند.

نرخ انفلاسیون که در سال ۲۰۱۷ میلادی ۱.۹ درصد به ثبت رسیده بود، در سال ۲۰۱۸ میلادی به ۲.۱ درصد افزایش یافت.

گراف ۲.۱: میزان رشد حقیقی تولیدات ناخالص داخلی ایالات متحده امریکا (۲۰۱۶-۲۰۱۸)

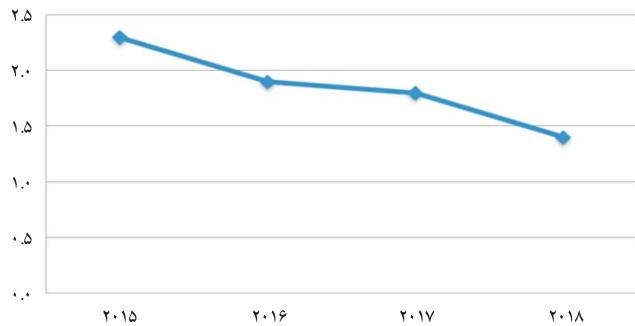
رشد تولیدات ناخالص داخلی

۲.۱.۱ اقتصاد بریتانیا

اقتصاد بریتانیا طی سال ۲۰۱۸ میلادی تقریباً ۱.۴ درصد رشد را تجربه نمود. این رشد به عنوان بطي ترین رشد بعد از رکود بزرگ اقتصادی سال ۲۰۱۰ میلادی به ثبت رسیده است که در آن زمان رشد اقتصادی ۴.۲ درصد کاهش یافت. بریتانیا در ربع چهارم سال ۲۰۱۸ در بخش ارائه خدمات حرفه ای، علمی، اداری و حمایوی رشد داشته، این در حالیست که تولید و ساخت و ساز، هر دو در رشد تولیدات ناخالص داخلی سهم منفی داشته اند. مطابق گزارش ها، مصارف شخصی و دولتی در تولید ناخالص داخلی سهم مثبت داشته، در حالی که تشکیل سرمایه ناخالص و تجارت خالص در رشد تولیدات ناخالص داخلی ندارای سهم منفی بوده اند.

گراف ۲.۴: رشد تولیدات ناخالص داخلی بریتانیا

منبع: اداره تحلیل اقتصادی وزارت تجارت ایالات متحده امریکا

۳.۱ اقتصاد آلمان

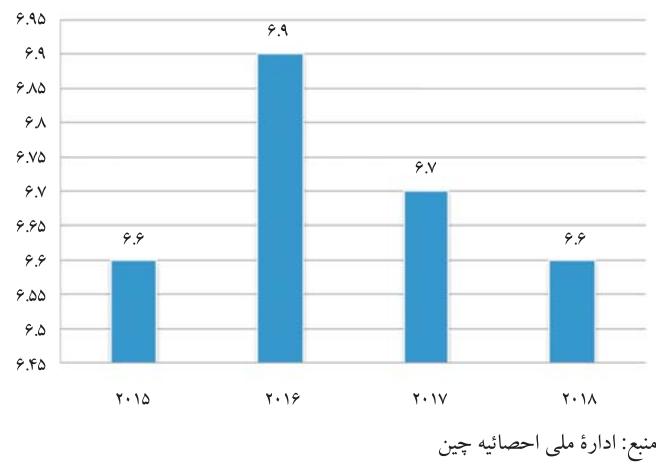
که در رشد مربوط به صادرات نقش مهمی را ایفا می کند. بعد ازین که در سال های اخیر تقلب شرکت دیزلگیت به رسانه ها به روز نمود، وضعیت صنعت وسایط را دگرگون ساخت، این صنعت با معیارهای جدید نیز دست به گریبان بوده است. مطابق اطلاعاتی که توسط انجمن صنعت وسایط آلمان به نشر رسیده، تولید وسایط در ماه سپتامبر در مقایسه با ماه مشابه سال قبلی، ۲۴ درصد کاهش یافته است.

۲.۱ اقتصاد های بازار رو به انکشاف

۱.۲.۱ اقتصاد چین

رشد اقتصادی چین در سال ۲۰۱۸ میلادی ۶.۶ درصد بوده است که از سال ۱۹۹۰ میلادی بدینسو بطي ترین رشد را نشان میدهد. رشد تولیدات ناخالص داخلی چین در ربع چهارم طوری که توقع میرفت، ۶.۴ درصد به ثبت رسیده، در حالی که در ربع سوم سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با زمان مشابه سال قبلی ۵.۶ درصد بوده است.

گراف ۱.۱: نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی چین (۲۰۱۸-۲۰۱۵)

داده های فروشات پرچون طوری که پیش بینی شده بود، در ماه دسمبر در مقایسه با زمان مشابه سال گذشته به ۸.۲ درصد افزایش یافت. این افزایش از ۸.۱ درصد که در ماه نومبر به

اقتصاد آلمان در سال ۲۰۱۸ میلادی شاهد رشد ۱.۵ درصدی بوده که این ضعیف ترین نرخ رشد در ۵ سال اخیر می باشد و همچنان در مقایسه با سال گذشته به گونه چشمگیر بطي تر بوده است. معلومات ابتدایی نشان می دهد که صادرکنندگان در بزرگترین اقتصاد اروپا در معرض تأثیرات اختلافات تجاری قرار دارند.

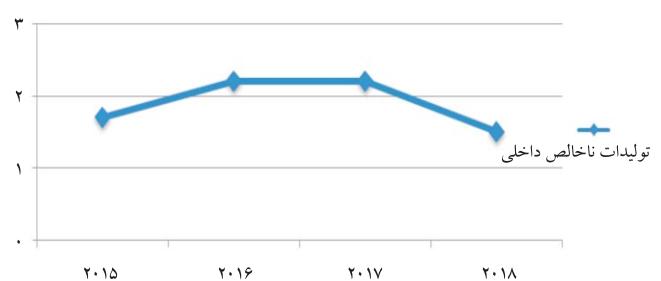
مطابق دفتر آمار آلمان، طی ربع تحت بررسی به علت کاهش صادرات و افزایش واردات، وضعیت تجارت خارجی این کشور تضعیف گردیده بود.

علاوه‌تاً، از اثر مصرف کم خانوارهای آلمانی و سرمایه گذاری بیشتر شرکت ها در ماشین آلات، تجهیزات و ساخت و ساز، تقاضای داخلی نیز کاهش یافته است.

ضعف تجاری تا حدی به علت فاکتورهای موقت به شمول خلل در تولید وسایط، به وجود آمده بود.

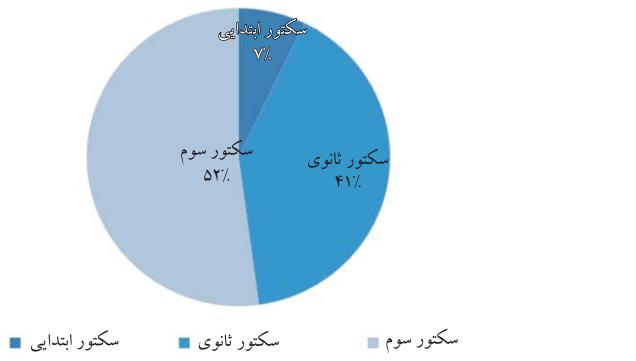
مشکلات در صنعت وسایط و ضعف در سکتور پرچون فروشی منجر به کاهش در تولید ناخالص داخلی شده است.

گراف ۱.۲: نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی آلمان (۲۰۱۸-۲۰۱۵)

علت دیگر این کاهش، صنعت وسایط آلمان می باشد

گراف ۷.۱: سهم سکتورهای تولیدات فاصله داخلی چین

منبع: اتاق تجارت آلمان در چین

شاخص های تولید و سفارشات صادرات بنابر ادامه منازعات تجاری با امریکا در حال کاهش اند. ایالات متحده امریکا و چین در ماه های جولای الی سپتember تعرفه های اضافی الی ۲۵ درصدی را بالای یکدیگر اعمال نمودند. در نتیجه تعرفه های اضافی امریکا، به ارزش ۲۵۰ میلیارد دالر تولیدات چینی متأثر گردیده، صادرات آن به امریکا کاهش یافت. هنگامی که تأثیرات جنگ تجاری آشکار گردید، مصرف و تولید از فصل پاییز بدینسو نشان دهنده کاهش های شدیدی می باشد. هرچند منازعات تجاری چین با امریکا اقتصاد داخلی چین را تحت تأثیر قرارداده است، اما به نظر می رسد که این تأثیرات را می توان مدیریت نمود. رشد اقتصادی با کنندی رویه رومی باشد، اما در چند ماه اخیر روند رو به ثبات را به خود اختیار نموده که هنوز هم به طور کلی توسط تقاضای داخلی امکان پذیر بوده است. این رشد بطی قرار است در سال ۲۰۱۹ میلادی ادامه یابد، زیرا امکان دارد که تأثیرات منازعات تجاری وسعت پیدا نموده و منجر به کاهش بیشتر صادرات گردد.

۱.۲.۲ اقتصاد هند

طبق معلومات اداره احصاییه مرکزی هند، اقتصاد این کشور در سال ۲۰۱۸ میلادی تخمیناً ۷.۲ درصد رشد نموده است. رشد

ثبت رسیده بود، نیز بیشتر بوده است. افزایش بازده صنعتی در سال ۲۰۱۸ میلادی ۶.۲ درصد به ثبت رسیده است، در حالی که در سال قبلی ۶.۶ درصد بوده است. سطح پائین این افزایش به کاهش در تولید وسایط، تیلیفون های هوشمند و کمپیوترها نسبت داده میشود. اما بازده صنعتی در ماه دسمبر سال ۲۰۱۸ میلادی شاهد ۵.۷ درصد رشد بوده است.

سرمایه گذاری در دارایی های ثابت به شمول اعمار کارخانه ها و تعمیرها اپارتمن های رهایشی در سال ۲۰۱۸ میلادی ۵.۹ درصد افزایش یافت که فیصدی افزایش مذکور پائین تر از سطح افزایش ۷.۲ درصدی سال گذشته می باشد. فاکتور بزرگ در این زمینه سرمایه گذاری رو به کاهش زیرساخت ها به شمول خط ریل و جاده ها می باشد که در سال ۲۰۱۸ میلادی ۳.۸ درصد رشد داشته است، در حالی که این رقم در سال قبلی ۱۹ درصد به ثبت رسیده بود.

فروشات کلی پرچون اجناس مصرفی که مجموعاً فروشات فروشگاه های بزرگ، سوپرمارکیت ها و فروشگاه های آنلاین را تشکیل میدهد، در سال ۲۰۱۸ میلادی ۹.۰ درصد افزایش یافت، اما نسبت به سال گذشته رشد کندری داشت زیرا فروشات مذکور در سال قبلی ۱۰.۲ درصد افزایش را به ثبت رسانیده بود. نرخ رشد فروشات پرچون اجناس مصرفی از سال ۲۰۰۳ میلادی بدینسو برای نخستین بار به علت فروشات کمرنگ و سایط و تیلیفون های هوشمند، از ۱۰ درصد پائین آمد. فروشات مجموعی پرچون اجناس مصرفی در ماه دسمبر سال ۲۰۱۸ میلادی تنها ۸.۲ درصد رشد را تجربه کرد.

تسهیلات دیگر از ۷.۲ درصد دوره گذشته، در سال تحت بررسی به ۹.۴ درصد افزایش یابد. به همین ترتیب، انتظار می‌رود سکتور ساختمانی از ۵.۷ درصد سال مالی گذشته، به ۸.۹ درصد رشد کند. خدمات مالی، املاک و مسلکی نسبت به ۶.۶ درصد سال ۲۰۱۸ میلادی، به ۶.۸ درصد رشد خواهد کرد.

بر اساس آمار اداره احصائیه مرکزی، انتظار می‌رود، درآمد سرانه خالص ملی در جریان سال ۲۰۱۸ میلادی از ۸.۶ درصد سال گذشته به ۱۱.۱ درصد افزایش یابد.

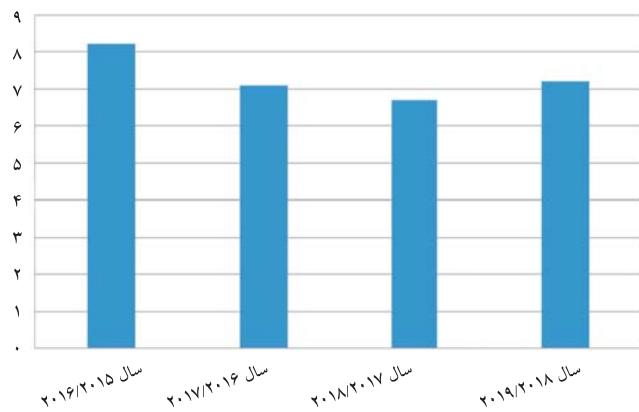
نرخ قیم در سال‌های ۲۰۱۸-۲۰۱۹ بالترتیب ۱۱.۵ درصد و ۱۱ درصد تخمین شده است، این در حالیست که نرخ قیم در سال‌های ۲۰۱۷-۲۰۱۸ میلادی به ترتیب ۱۱.۴ درصد و ۱۰.۸ درصد بوده است.

۱.۲.۳ اقتصاد ترکیه

مطابق معلومات انسسیتیوت احصائیه ترکیه، رشد تولیدات خالص داخلی این کشور در ربع اول سال ۲۰۱۸ میلادی ۵.۶ درصد بوده و در ربع دوم و ربع سوم بالترتیب به ۷.۴ درصد و ۱.۸ درصد کاهش یافته و بالاخره در ربع چهارم سال ۲۰۱۸ با کاهش ۳ درصدی منجر گردید. رشد سالانه تولید خالص داخلی در سال ۲۰۱۸ به طور قابل ملاحظه کاهش یافت، رشد مذکور در سال ۲۰۱۷ میلادی ۷.۴ درصد و در سال ۲۰۱۸ میلادی ۲.۶ درصد به ثبت رسیده است. سرانه تولید خالص داخلی نیز در همین دوره از ۱۰,۳۹۵ دالر به ۹,۶۳۲ دالر کاهش یافته است.

۷.۲ درصد تولید خالص داخلی در سال ۲۰۱۸ میلادی نسبت به نرخ رشد ۶.۷ درصد سال مالی قبلی، بیشتر بوده است.

گراف ۱.۱: نرخ رشد سالانه تولید خالص داخلی هند از سال ۲۰۱۵ میلادی تا ۲۰۱۸ میلادی

منبع: سازمان همکاری و توسعه اقتصادی

علاوه‌تاً، انتظار می‌رود ارزش افزوده خالص حقیقی در سال مالی فعلی در مقایسه با ۶.۵ درصد سال قبلی میلادی، ۷ درصد رشد داشته باشد.

امکان دارد زراعت، جنگلداری و ماهیگیری در سال تحت بررسی از ۳.۴ درصد سال گذشته، به ۳.۸ درصد افزایش یابد. علاوه بر این، انتظار می‌رود رشد سکتور تولید از ۵.۷ درصد سال گذشته، در سال جاری به ۸.۳ درصد افزایش یابد.

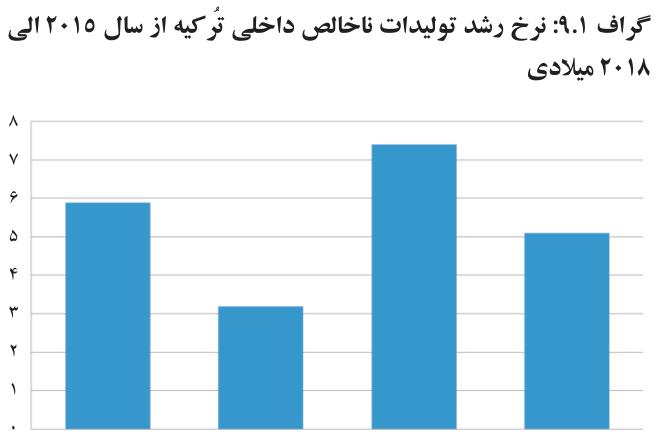
با این هم، تخمین شده است که نرخ رشد سکتور معدن از ۲.۹ درصد سال گذشته، در سال مالی جاری به ۰.۸ درصد کاهش یابد. سکتور خدمات نیز از ۸ درصد سال گذشته، به ۶.۹ درصد کاهش خواهد یافت.

نرخ رشد مصارف عامه از ۱۰ درصد سال گذشته به ۸.۹ درصد کاهش خواهد یافت.

توقع می‌رود رشد خدمات عرضه برق، گاز، آب و

در صد افزایش یافت، در حالی که ارزش افزوده در سکتور ساختمنی ۱.۹ درصد کاهش یافت. ارزش افزوده سکتور خدمات، تجارت عمده و پرچون فروشی، ترانسپورت، ذخیره سازی، فعالیت های خدمات مسکونی و غذایی، سالانه ۵.۶ درصد کاهش یافته است.

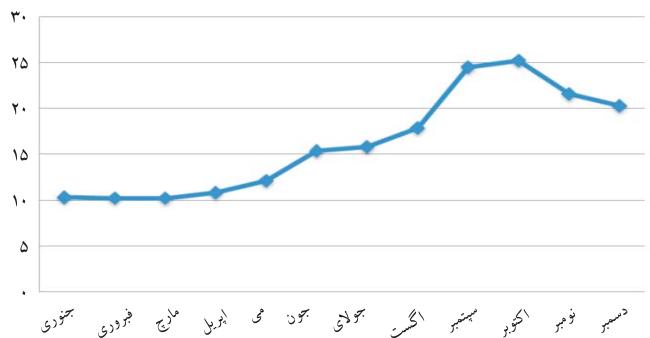
نرخ بیکاری در طول سال بطور دوامدار افزایش یافته که در ماه دسمبر به ۱۳.۵ درصد رسید که از سال ۲۰۱۰ بدینسو به عنوان بلندترین فاصله بیکاری به شیت رسیده است.

منبع: انسٹیتوت احصائیہ ترکیہ

ارزش لیره ترکی در برابر دالر امریکایی به اندازه یک سوم کاهش پیدا نموده، منجر به بلندترین نرخ انفلاسیون در ۱۵ سال گذشته شده است. انفلاسیون مصرفی در گراف ذیل توضیح داده شده است.

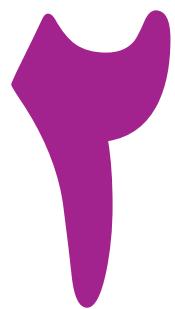
گراف ۱۰.۱: شاخص قیم مصرفی تُرکیه از جنوری الی دسمبر ۲۰۱۸ میلادی

منبع: انسٹیتوت احصائیہ ترکیہ

به همین ترتیب، مصرف شخصی که بیشتر از نصف تولید ناخالص داخلی را تشکیل میدهد، شدیداً کاهش یافته و در ربع آخر شاهد وضعیت منفی بوده که در مقایسه با زمان مشاهده سال گذشته ۸.۹ درصد کاهش یافته است.

بر اساس داده ها، در سال گذشته ارزش افزوده سکتور زراعتی ۱.۳ درصد و ارزش افزوده سکتور صنعت ۱.۱

چگونگی تغییرات بازار پول و سرمایه

چگونگی تغییرات بازار پول و سرمایه

۱.۲ برنامه پولی

پایه پولی طی سال ۲۰۱۸ میلادی، به عنوان هدف کلیدی عملیاتی سیاست پولی، و پول در دوران منحیت هدف ضمنی، باقی مانده است.

جهت تعیین مبلغ پایه پولی به منظور حمایت از هدف اولیه د افغانستان بانک یعنی حفظ قیم داخلی، این بانک نظریه مقداری پولی را مورد استفاده قرار می دهد. از این رو، اهداف تعیین شده برای پایه پولی و پول در دوران مطابق رشد اقتصادی مورد انتظار و نرخ تورم متوقع طی زمان تحت بررسی تحقق می یابد. هدف تعیین شده رشد پایه پولی و پول در دوران برای سال ۲۰۱۸ میلادی ۱۲ درصد ۲۰۱۸ بوده است. باید خاطر نشان ساخت که در سال ۲۰۱۸ میلادی، پایه پولی و پول در دوران بالترتیب، دارای رشد حقیقی منفی ۰.۱۸ و ۰.۴۰ درصد بوده که پائین تر از اهداف تعیین شده می باشد. د افغانستان بانک مبلغ ۲،۴۱۵.۵۲ میلیون دالر امریکایی و ۱۲۸.۴۵ میلیون یورو را از طریق عملیات بازار آزاد به منظور جلوگیری از سیالیت بیش از حد و مهار نوسانات حاد نرخ اسمی مبادله افغانی در برابر اسعار، بالخصوص اسعار قابل مبادله به ارز، لیلام نموده که ازین جمله ۱۰ میلیون دالر امریکایی را به برشا به فروش رسانده است.

گراف های ۱.۲ و ۲.۲ هدف تعیین شده و پایه پولی حقیقی و پول در دوران را طی سال تحت بررسی نشان می دهد.

براساس آمار پولی، پایه پولی در ختم سال ۲۰۱۸ میلادی دارای رشد منفی ۰.۴۰ بوده، در حالی که در سال ۲۰۱۷ میلادی رشد مثبت ۱۰ درصدی داشته است. پول در دوران، به عنوان یکی از اجزای مهم پایه پولی از آغاز الى ختم سال ۲۰۱۸ میلادی دارای رشد منفی ۰.۱۸ درصدی بوده است. رشد پایه پولی و پول در دوران که اهداف عملیاتی و ضمنی د افغانستان بانک را تشکیل می دهنند، در دوره تحت بررسی به دلیل جذب نقدینگی اضافی از بازار و بانک ها، در سطح پائین تر از اهداف تعیین شده قرار داشته است. مقدار پول به مفهوم محدود در ختم سال تحت بررسی به مبلغ ۴۵۳،۴۸۰ افغانی رسید که رشد ۴ درصدی را به ثبت رسانید. پول به مفهوم وسیع نشان دهنده روند مشابه می باشد که نمایانگر نرخ رشد ۲.۵۷ درصد بوده (بر اساس سنجش سال به سال) و در ختم سال ۲۰۱۸ میلادی به ۴۸۶،۰۳۴.۱۸ افغانی رسید.

به منظور کاهش نوسانات شدید نرخ مبادله پول افغانی در مقابل اسعار و برای مدیریت نقدینگی در بازار، د افغانستان بانک تحت عملیات بازار آزاد لیلام اسعار و اوراق سرمایوی را راه اندازی می کند.

از آغاز الى ختم سال ۲۰۱۸ میلادی د افغانستان بانک مبلغ مجموعی ۲،۴۱۵.۵۲ میلیون دالر امریکایی را به منظور جلوگیری از سیالیت بیش از حد و مهار نوسانات حاد نرخ مبادله افغانی در برابر اسعار، به فروش رسانده است. مبلغ ۲۰۱۸ مجموعی تصفیه ناشدۀ اوراق سرمایوی در ختم سال ۲۰۱۸ میلادی ۳۳.۷۲۵ میلیارد افغانی بوده است.

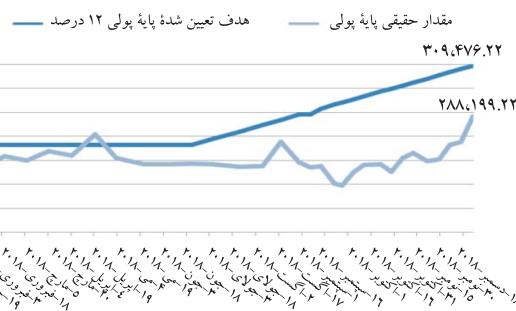
ضمناً، ارزش افغانی در برابر دالر امریکایی از آغاز الى پایان سال ۲۰۱۸ میلادی ۸ درصد کاهش یافته است.

۵۱.۵۰ درصد پول به مفهوم محدود را تشکیل میدهد، رشد منفی ۰.۲۷ درصدی را تجربه کرده است با این هم در مقایسه با رشد ۱.۹ درصدی که در زمان مشابه سال گذشته ثبت گردیده بود، رشد کمتری داشته است که تفاوت مبلغ ۵۹۵ میلیون افغانی را نشان می دهد. امانات جاری که جزء دیگر پول به مفهوم محدود می باشد، در ختم سال ۲۰۱۸ رشد ۸.۰۱ درصدی را تجربه نمود، در حالی که نرخ رشد آن در زمان مشابه سال گذشته ۴.۵ درصد به ثبت رسیده بود. امانات جاری در مقایسه با سال گذشته تفاوت ۱۷،۳۲۷ میلیون افغانی را نشان می دهد.

پول به مفهوم وسیع در سال تحت بررسی در مقایسه با سال گذشته از مبلغ ۴۷۳،۸۳۶.۸۹ میلیون افغانی به ۴۸۶،۰۳۴.۱۸ میلیون افغانی افزایش یافت که نشان دهنده ازدیاد ۲.۵۷ درصدی اما کمتر از رشد ۴.۱ درصدی زمان مشابه سال گذشته می باشد. رشد بطی پول به مفهوم وسیع عمدتاً به کاهش پول در دوران نسبت داده می شود. داده ها نشان می دهد که پول به مفهوم محدود با سهم ۹۳.۳۰ درصدی به عنوان بخش عمدت پول به مفهوم وسیع می باشد.

شبه پول یا امانات میعادی بانک های تجاری که بخش دیگر پول به مفهوم وسیع را تشکیل میدهد، در ختم سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با سال گذشته، شاهد رشد منفی ۱۲.۲۳ درصدی بوده است. شبه پول در سال تحت بررسی ۶.۷۰ درصد پول به مفهوم وسیع را تشکیل می دهد که این مقدار کمتر از ۷.۸۳ درصد می باشد که در ختم سال ۲۰۱۸ میلادی به ثبت رسیده است. بدین لحاظ تغیرات شبه پول بالای پول به مفهوم وسیع ناچیز شمرده می شود. تغیرات امانات میعادی به افغانی در مقایسه با

گراف ۱.۲: پایه پولی برای سال ۲۰۱۸ میلادی

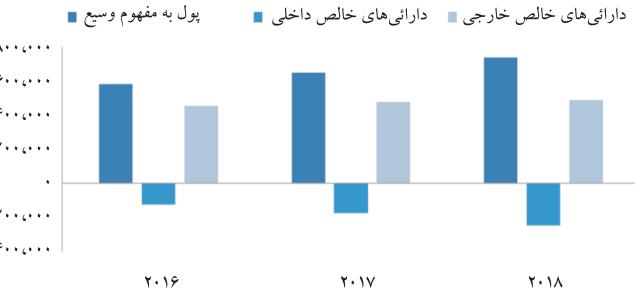
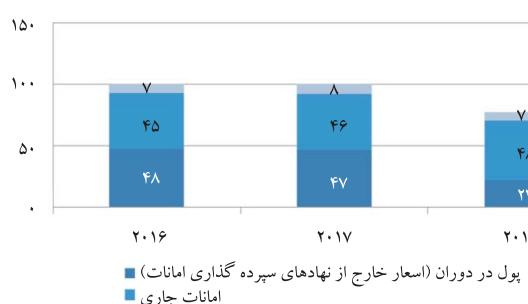

اسعار بالترتیب ۲۰۱ درصد و ۴۶۹ درصد پول به مفهوم وسیع را تشکیل داده است.

امانات جاری به عنوان بخشی از پول به مفهوم وسیع در اخیر دوره تحت بررسی به ۴۸.۰۶ درصد رسیده است. (برای معلومات بیشتر به گراف ۴.۲ مراجعه نمایند)

سال گذشته به ۹,۷۵۲ میلیون افغانی میرسد که رشد منفی ۲۳.۹۸ درصدی را نشان میدهد، از سوی دیگر امانات میعادی به اسعار ۲۲,۸۰۳ میلیون افغانی گفته شده که رشد منفی ۶۰.۱ درصدی را در مقایسه با سال قبل نشان می‌دهد. امانات میعادی به افغانی و امانات میعادی به

گراف ۳.۲: دارایی‌های خالص خارجی، دارایی‌های خالص داخلی، گراف ۴.۲: پول در دوران، امانات جاری و شبہ پول منحیت سهم پول به مفهوم وسیع

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

جدول ۱.۲: حجم پولی برای سال مالی ۲۰۱۸ (۲۲ دیسمبر ۲۰۱۷ - ۲۰۱۸ دیسمبر ۲۰۱۸)

تفاوت	فیصلی تغییرات سال به سال	۲۰۱۸ دسامبر ربع اول	تفاوت	فیصلی تغییرات سال به سال	۲۰۱۷ دسامبر ربع چهارم	۲۰۱۶ دسامبر ربع چهارم	مبلغ به میلیون افغانی
۸۶,۶۴۲	۱۳.۳۰%	۷۳۷,۸۶۰.۹۳	۶۸,۴۵۳	۱۱.۷%	۶۵۱,۲۱۸.۷۶	۵۸۲,۷۶۰.۰۴	۱- دارایی‌های خالص خارجی
۸۲,۷۶۴	۱۲.۳۸%	۷۰۱,۱۲۵	۷۴,۴۶۷	۱۲.۵%	۶۶۸,۳۶۱	۵۹۳,۹۱۴	الف) دارایی‌های خارجی
۵۵,۰۰۲	۹.۹۲%	۶۱۰,۱۲۳.۰	۷۴,۷۱۰	۱۰.۴%	۵۰۹,۶۲۰.۷۵	۴۸۴,۹۱۰.۹۹	ذخایر ارزی د افغانستان بانک
۴,۴۹۸	۷.۲۹%	۶۶,۱۷۹	۸,۲۹۰	۱۰.۵%	۶۱,۶۸۱	۵۳,۳۹۱	طلاء
۵۱,۰۰۴	۱۰.۲۴%	۵۶۸,۹۶۴	۶۶,۴۲۰	۱۰.۴%	۴۹۷,۹۴۰	۴۳۱,۰۵۰	سایر
۲۷,۲۶۲	۲۰.۰۷%	۱۳۶,۰۰۲	-۲۶۳	-۰.۲%	۱۰۸,۷۴۰	۱۰۹,۰۰۳	سایر دارایی‌های خارجی
-۳,۸۷۸	-۲۲.۶۲%	۱۳,۳۶۵	۵,۹۹۶	۵۳.۸%	۱۷,۱۴۲	۱۱,۱۴۸	ب) بدھی های خارجی
-۷۴,۳۸۴	۴۲.۰۹%	-۲۴۹,۰۲۷.۰۱	-۴۹,۸۸۲	۴۰.۰%	-۱۷۶,۶۴۳.۳۹	-۱۲۴,۷۶۱.۷۶	۲- دارایی‌های خالص داخلی
-۴۰,۲۵۶	۱۱۱.۷۳%	-۷۶,۲۸۴	-۱۸,۴۰۶	۱۰۴.۴%	-۳۶۰,۰۲۸	-۱۷۲,۶۲۲	الف) کربیدت خالص داخلی
-۳۷,۸۰۳	۴۰.۰۳%	-۱۲۱,۹۰۶	-۲۰,۰۲۷	۳۱.۶%	-۸۴۰,۰۵۶	-۶۳,۸۴۷	کربیدت خالص برای سکتور عامه غیر مالی
-۳۷,۸۰۳	۴۴.۹۸%	-۱۲۲,۰۰۱	-۲۰,۰۲۷	۳۱.۶%	-۸۴,۱۴۸	-۶۳,۹۴۲	کربیدت خالص برای دولت مرکزی
-۸,۱۵۴	-۵۰.۱۶%	۷,۱۸۵	-۷,۶۷۶	-۳۳.۴%	۱۰,۳۳۹	۲۳۰,۰۱۵	کربیدت برای دولت مرکزی
۲۹,۶۹۹	۲۹.۸۵%	۱۲۹,۱۸۵	۱۲,۰۳۰	۱۶.۶%	۹۹,۴۸۷	۸۶,۹۰۷	بدھی های دولت مرکزی
.	۰.۰۰%	۰.۰۰۰	.	۰.۰%	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	کربیدت خالص برای دولت مرکزی و محلی
.	۰.۰۰%	۹۴	.	۰.۰%	۹۴	۹۴	کربیدت خالص برای شرکت‌های غیر مالی عامه
-۲,۸۵۳	-۰.۰۷%	۴۶,۶۳۳	۱,۸۳۵	۳.۹%	۴۹,۳۸۶	۴۷,۰۰۱	کربیدت برای سکتور خصوصی
۳۵۰	-۲۰.۷%	-۱,۰۱۱	-۳۴	۲.۶%	-۱,۳۶۱	-۱,۳۳۶	کربیدت خالص برای سایر شرکت‌های مالی
۳۴,۰۹۳	۲۱.۸۸%	۱۸۹,۹۳۵	۲۸,۳۶۳	۲۲.۲%	۱۰۰,۸۶۲	۱۱۷,۴۸۰	(ب) حسابات سرمایه
-۳۴	-۰.۲۰%	۱۷,۱۹۳	-۳,۱۱۳	-۱۰.۳%	۱۷,۲۲۷	۲۰,۳۶۰	(ت) سایر اقلام خالص
۱۲,۱۹۷	۲.۰۷%	۴۸۶,۰۳۶.۱۸	۱۸,۶۳۳	۴.۱%	۴۷۳,۸۳۶.۸۹	۴۰۰,۳۶۴.۱۳	۳- پول به مفهوم وسیع
۱۶,۷۲۲	۴%	۴۰۳,۴۸۰	۱۳,۴۸۹	۳%	۴۳۶,۷۶۸	۴۲۳,۲۰۹	پول به مفهوم محدود
-۵۹۰	-۰.۲۷%	۲۱۹,۹۱۱	۴,۱۹۸	۱.۹%	۲۲۰,۰۵۷	۲۱۶,۳۰۸	پول در دوران (اسعار خارج از سیستم سپرد گذاری)
۱۷,۳۲۷	۸.۰۱%	۲۲۳,۰۶۸	۹,۲۹۱	۴.۰%	۲۱۶,۲۴۲	۲۰,۶۹۰۱	امانات جاری
-۴,۰۳۶	-۱۲.۲۳%	۳۲,۰۵۶.۶۴	۰,۱۴۳	۱۶.۱%	۳۷,۰۸۸.۷۴	۳۱,۹۴۰.۲۰	سایر امانتات (شبہ پول)
-۳,۰۷۶	-۲۲.۹۸%	۹,۷۵۲	۱,۴۰۵	۱۲.۳%	۱۲,۸۲۷	۱۱,۴۲۲	امانتات به افغانی
-۱,۴۰۹	-۶.۰۱%	۲۲,۸۰۳	۳,۷۳۹	۱۸.۲%	۲۴,۳۶۲	۲۰,۵۲۳	امانتات به اسعار
۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	اوراق پهادار به استثنای سهام

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

۳.۲ ذخایر خالص بین المللی

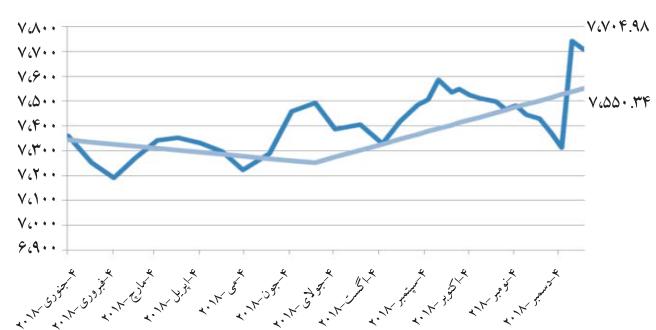
ذخایر خالص بین المللی د افغانستان بانک شامل ذخایر طلا، موقف ذخیره وی و حقوق برداشت خاص (SDR) نزد صندوق بین المللی پول و ذخایر اسعاری معتبر مانند دالر امریکایی، یورو، پوند و سایر اسعار می شود. ذخایر بین المللی افغانستان که به دالر امریکایی بیان می گردد؛ تعریف آن همانا مجموع ذخایر دارایی ها منفی ذخایر بدھی ها می باشد.

ذخایر خالص بین المللی در ختم سال ۲۰۱۸ طور اندک به اندازه ۵ درصد یا ۳۵۹.۶ میلیون دالر امریکایی افزایش یافته است. هدف ذخایر خالص بین المللی ۷,۵۵۰.۳۴ میلیون دالر امریکایی تعیین گردیده بود، این در حالیست که میزان حقیقی ذخایر خالص بین المللی طی این زمان ۷,۷۰۵ میلیون دالر امریکایی ثبت گردیده است. گراف ۲.۵ وضعیت حقیقی و تعیین شده ذخایر خالص بین المللی طی زمان تحت بررسی را توضیح می دهد.

هدف ذخایر خالص بین المللی ۷,۴۰۲.۸۰ میلیون دالر امریکایی تعیین گردیده بود، این در حالیست که میزان حقیقی ذخایر خالص بین المللی طی زمان تحت بررسی ۷,۵۳۴.۴۱ میلیون دالر امریکایی ثبت گردیده است.

گراف ۵.۲: هدف تعیین شده و مبلغ حقیقی ذخایر خالص بین المللی طی سال ۲۰۱۸ میلادی

مقدار حقیقی ذخایر خالص بین المللی هدف تعیین شده ذخایر خالص بین المللی

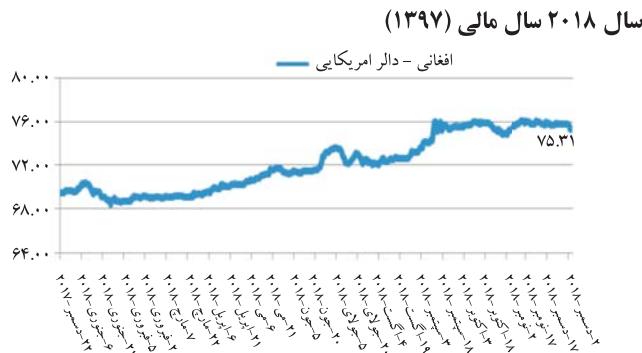
منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

۴. بازار مبادله ارز

۱. نوخ مبادله ارز

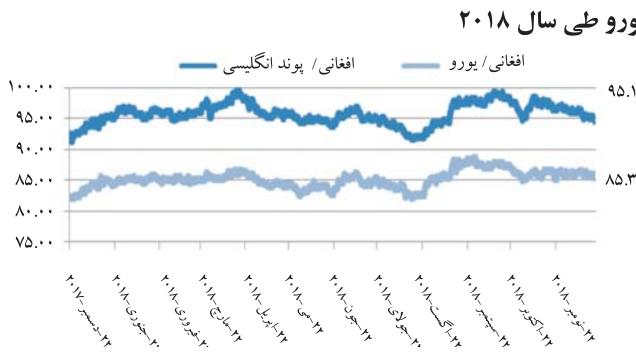
هدف اولیه د افغانستان بانک حفظ ثبات قیم می باشد. به منظور تأمین و حفظ این هدف، د افغانستان بانک سعی دارد تا از طریق عملیات بازار آزاد از ابزارهای پولی خویش به شکل مؤثر استفاده نموده، پالیسی های مفید را تطبیق کند. طی سال ۲۰۱۸ میلادی، ارزش پول افغانی در برابر پوند بریتانیا، یورو، فرانک سویس، دالر امریکایی، درهم امارات متحده، و ریال عربستان سعودی نسبتاً کاهش، و در برابر روپیه هندی، روپیه پاکستانی و تومان ایرانی افزایش یافت. بررسی روزانه اوسط نوخ مبادله پول افغانی در برابر دالر امریکایی و سایر اسعار در سال ۲۰۱۸ میلادی در گراف های ذیل شرح داده شده است:

گراف ۶.۲: اوسط نوخ مبادله روزمره افغانی در برابر دالر امریکایی طی سال ۲۰۱۸ میلادی (۱۳۹۷)

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

گراف ۷.۲: اوسط نوخ مبادله روزمره افغانی در برابر پوند انگلیسی و یورو طی سال ۲۰۱۸

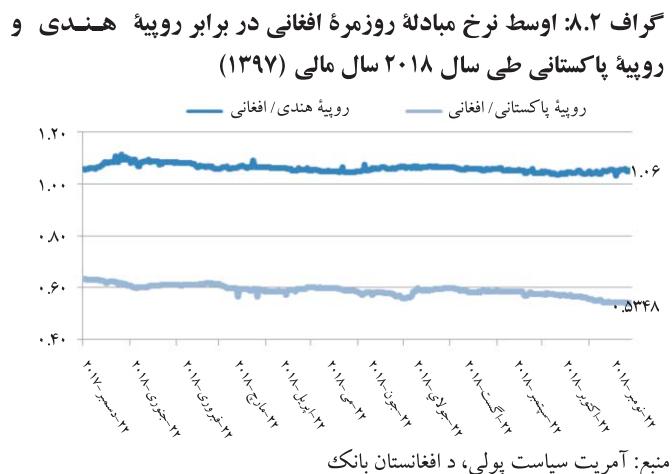
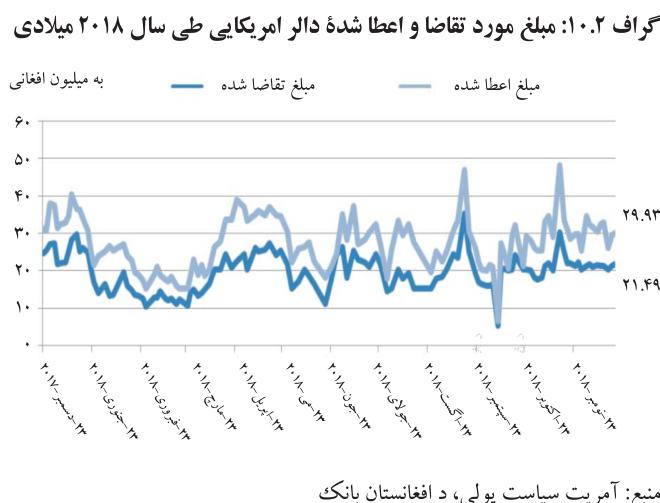

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

گراف ۸.۲: اوسط نرخ مبادله روزمره افغانی در برابر روپیه هندی و روپیه پاکستانی طی سال ۲۰۱۸ سال مالی (۱۳۹۷)

بطور اوسط، ۵۲ داوطلب در هر پروسه لیلام اشتراک نموده که از آن جمله ۴۰ تن آن برنده اعلان شده اند که در هر لیلام بطور اوسط مبلغ ۱۹.۶۳ میلیون دالر امریکایی به فروش رسیده و مجموع برداشت مبلغ ۱۷۴.۸۳۸ میلیارد افغانی به ثبت رسیده است. داده های مربوط به سال ۲۰۱۷ میلادی نشان می دهند که مجموع مبلغ لیلام شده ۱,۹۴۷.۱۷ میلیون دالر امریکایی و مجموع مبلغ تقاضا شده ۲,۶۵۱.۹۵ میلیون دالر امریکایی به ثبت رسانیده شده است. بطور اوسط، ۴۴ داوطلب در هر پروسه لیلام اشتراک نموده که از آن جمله ۳۳ تن آن برنده اعلان شده اند که در هر لیلام بطور اوسط مبلغ ۱۳ میلیون دالر امریکایی به فروش رسیده و مجموع برداشت مبلغ ۱۳۲.۶۱۷ میلیارد افغانی به ثبت رسیده است.

گراف ۹.۲: مبلغ مجموعی دالر امریکایی را که در سال ۲۰۱۸ میلادی از طریق لیلام تقاضا و اعطای گردیده است، نشان می دهد.

گراف ۹.۲: اوسط نرخ مبادله روزمره افغانی در برابر تومان ایرانی طی سال ۲۰۱۸ سال مالی (۱۳۹۷)

۵.۲ عملیات بازار آزاد و وضعیت نقدینگی

۱. لیلام اسعار

بمنظور کنترول عرضه پول و حفظ ثبات قیم در بازار کشور، د افغانستان بانک تلاش میکند که از طریق لیلام دالر امریکایی سه بار در هفته و لیلام هفته وار اوراق سرمایوی منحیث ابزارهای که جهت تطبیق سیاست پولی بکار میروند، رشد پایه پولی را طوری مدیریت کند که به سقف تعیین شده نزدیک باشد. طی زمان تحت بررسی د افغانستان بانک به منظور مهار سیالیت بیش از حد و جلوگیری از نوسانات حاد نرخ مبادله افغانی در برابر اسعار مخصوصاً دالر امریکایی، لیلام اسعار را مستمر انجام داده است.

طی سال ۲۰۱۸ میلادی، د افغانستان بانک بطور مجموع

۲.۰.۲ لیلام اوراق سرمایوی

اوراق سرمایوی عبارت از اوراق بهادر کوتاه مدت به افغانی میباشد که توسط د افغانستان بانک به مشتریان بازار اولیه که عبارت از بانک های تجاری اند، طور هفته وار صادر میگردد.

د افغانستان بانک از اوراق سرمایوی به عنوان ابزار سیاست پولی کار میگیرد تا عرضه پول را کنترول کند. اوراق سرمایوی جهت جذب سیالیت بیش از حد بانک های تجاری مورد استفاده قرار میگیرد.

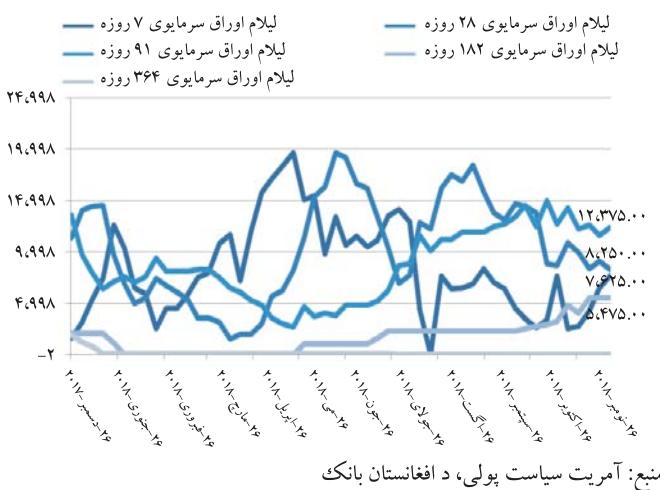
در حال حاضر، د افغانستان بانک اوراق سرمایوی یک هفته ای، یک ماهه، سه ماهه، شش ماهه و یک ساله را به بازار عرضه میکند.

مجموع مبلغ تصفیه ناشده اوراق سرمایوی در ختم سال ۲۰۱۸ میلادی به ۳۳.۷۲۵ میلیارد افغانی میرسد که نسبت به ۳۸.۹۹۳ میلیارد افغانی زمان مشابه سال ۲۰۱۷، کاهش ۵.۲۶۸ میلیارد افغانی را نشان میدهد. علت عدم تنزيل مبلغ تصفیه ناشده در مقایسه با زمان مشابه سال گذشته کاهش لیلام اوراق سرمایوی ۱۸۲ روزه و ۳۶۴ روزه با در نظر داشت وضعیت اقتصادی کشور میباشد. د افغانستان بانک، لیلام و نرخ تکتانه اوراق سرمایوی ۱۸۲ روزه و ۳۶۴ روزه را به شکل تدریجی کاهش داده است تا سرمایه گذاری را تشویق و دسترسی مردم به خدمات مالی را وسعت دهد. نرخ ارزان تکتانه اوراق سرمایوی، اعطای قروض بانکی به مردم با شرایط آسان را تسهیل خواهد کرد.

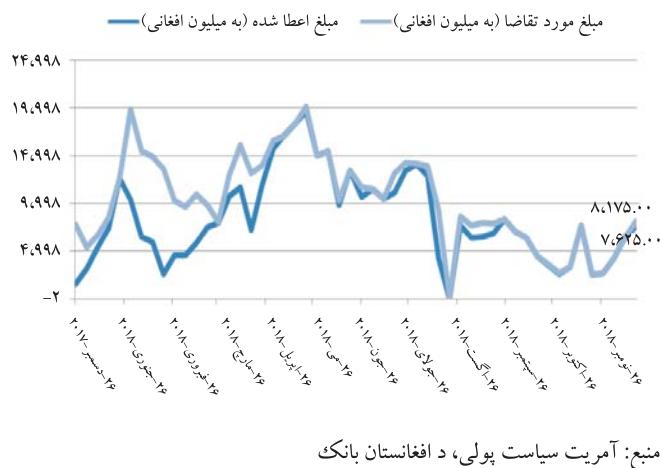
سهم تصفیه ناشده اوراق سرمایوی ۷ روزه ۷.۶۲ میلیارد افغانی، اوراق ۲۸ روزه ۸.۲۵ میلیارد افغانی و اوراق ۹۱ روزه ۱۲.۳۷ میلیارد افغانی به ثبت رسیده است. سهم تصفیه ناشده ۱۸۲ روزه به ۵.۴۷ میلیارد افغانی میرسد. مبلغ مجموعی تکتانه پرداخت شده اوراق سرمایوی الی ختم سال

تحت بررسی به ۱۰۸.۳۰ میلیون افغانی رسیده است. علاوه‌تاً، نرخ تکتانه اوسط عیارشده برای اوراق سرمایوی ۷ روزه ۰.۱۵ درصد، برای اوراق سرمایوی ۲۸ روزه ۰.۳۴ درصد، برای اوراق ۹۱ روزه ۰.۵۴ درصد، برای اوراق ۱۸۲ روزه ۰.۸۹ درصد به ثبت رسیده است و در ارتباط با اوراق سرمایوی ۳۶۴ روزه از آغاز الی ختم سال ۲۰۱۸ میلادی، لیلام صورت نگرفته است که بالعموم در مقایسه با دوره مشابه سال مالی گذشته، نشان دهنده سطح پائینتر میباشد.

گراف ۱۱.۲: مبلغ تصفیه ناشده اوراق سرمایوی طی سال ۲۰۱۸ سال مالی (۱۳۹۷)

گراف ۱۲.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطای شده اوراق سرمایوی ۷ روزه، (به میلیون افغانی)

۲۰۵.۳ ذخایر اجباری و اضافی

بانک های تجاری مکلف اند که ۸ درصد مجموع سپرده های خویش را برای حسابات افغانی و ۱۰ درصد مجموع سپرده های اسعاری را برای حسابات ارزی خویش در د افغانستان بانک منحیث ذخایر اجباری نگهداری کنند. اکنون ذخایر اجباری را پول افغانی و اسعار تشکیل می دهد در حالی که قبلاً بر عکس تمام ذخایر اجباری برای تمام سپرده ها را پول افغانی تشکیل می داد.

هیچگونه تکتانه در مقابل ذخایر اجباری به بانک های تجاری پرداخت نمی گردد. در ختم سال ۲۰۱۸ میلادی مبلغ ۵,۶۹۶.۱۱ میلیون افغانی، ۲۱۹.۷۰ میلیون دالر امریکایی و ۲۱.۶۳ میلیون یورو به ثبت رسیده است.

تسهیلات سپرده گذاری شبانه

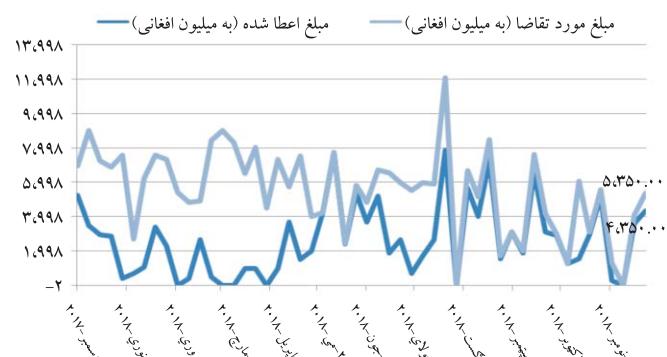
اینگونه تسهیلات به منظور بدست آوردن تکتانه برای بیلانس اضافی به تمام بانک های تجاری فراهم گردیده است. مطابق به متحد المال تاریخ ۱۱ سپتامبر سال ۲۰۱۷ منتشره به تمام بانک ها که توسط هیئت عامل د افغانستان بانک منظور گردیده بود، اکنون نرخ تکتانه که روی تسهیلات سپرده گذاری شبانه وضع می گردد، ۰.۱ درصد می باشد.

اوسط مبلغ تصفیه ناشدۀ تسهیلات سپرده گذاری شبانه در ختم سال ۲۰۱۸ میلادی ۱۰,۷۸۰.۸۳ میلیون افغانی ثبت گردیده است و مبلغ پرداخت نرخ تکتانه در برابر این تسهیلات به ۱۹.۴ میلیون افغانی رسیده است.

تسهیلات اعتباری شبانه

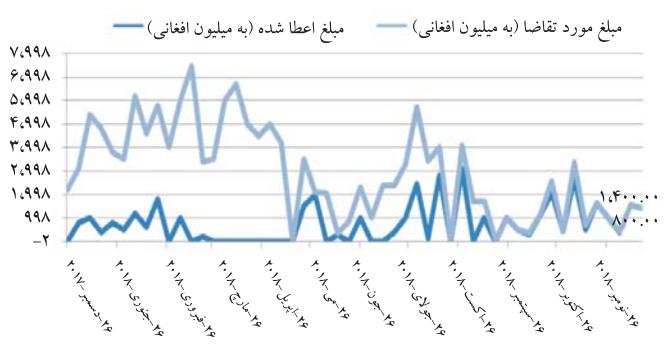
اینگونه تسهیلات توسط بانک ها در موقع نیازمندی به پول در کوتاه مدت مورد استفاده قرار می گیرد. بانک ها این سهولت را در صورت کمبود نقدینگی از د افغانستان بانک بر اساس شبانه اخذ میدارند. نرخ تکتانه که ازین بابت بالای

گراف ۱۳.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطای شده اوراق سرمایوی ۲۸ روزه طی سال ۲۰۱۸ میلادی

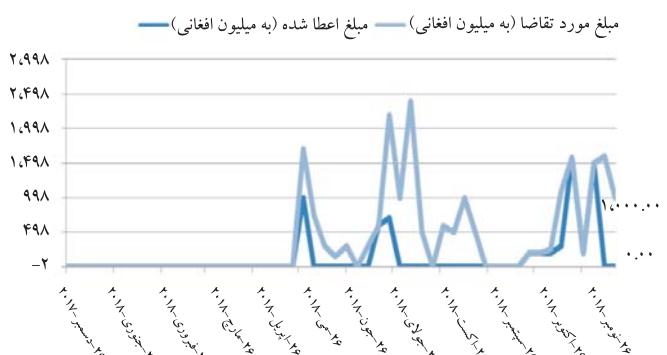
منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

گراف ۱۴.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطای شده اوراق سرمایوی ۹۱ روزه طی سال ۲۰۱۸ میلادی

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

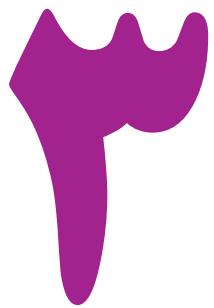
گراف ۱۵.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطای شده اوراق سرمایوی ۱۸۲ روزه طی سال ۲۰۱۸ میلادی

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

شایان ذکر است که در زمان تحت بررسی هیچ بانک از تسهیل قروض شبانه مستفید نشده است.

بانک ها هزینه میگردد، ۰.۱ درصد بیشتر از آخرین نرخ لیلام اوراق ۲۸ روزه میباشد. این نوع قرضه گیری صرفاً با اوراق سرمایوی تصفیه ناشده تضمین میگردد.

دوند و دورنمای تورم

روند و دورنمای تورم

بار در ۲۰ سال، به علت توسعه بیشتر پتروشیمیایی، افزایش تولید صنعتی و خدمات ترانسپورتی به عنوان کشور پیشتاز قرار داشته است. قیم نفت خام نشان دهنده روند صعودی بوده که اوست قیمت آن در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ۵۲.۸ درصد سال ۲۰۱۷ میلادی، ۶۸.۳ درصد به ثبت رسیده است. احتمال می رود در سال ۲۰۱۹ میلادی فی بیل قیمت نفت خام به ۷۴ دالر امریکایی برسد.

تقاضا برای عموم نفت افزایش یافت که از آن جمله نفت معادن برای دو سال متواتر تقریباً ۷۰ درصد رشد را تشکیل داده است. روند رشد بخش سولر و انرژی بادی به اساس رشد دو رقمی به پیش رفته است که بخش سولر به تنها بی ۳۱ درصد افزایش یافته است. با این هم، رشد آن برای تکافوی تقاضای بلند برق در سطح جهان سریع پنداشته نمی شود که در نتیجه استفاده از زغال سنگ در سال ۲۰۱۸ میلادی افزایش یافت.

قیم محصولات زراعی در سال ۲۰۱۸ میلادی بعد ازین که در اوایل سال شدت گرفت، ۱ درصد کاهش یافت و قیمت های اکثر محصولات زراعی در ربع چهارم سال ۲۰۱۸ میلادی به گونه قابل توجه تضییف گردید. این مورد عمدتاً به دلیل افزایش تخمين های تولیدی برای محصولات کلیدی، و به میزان کمتر به علت کاهش ارزش پول در بعضی از کشور های صادر کننده کالاها به وجود آمده است.

روغن و مواد غذایی بعد از تعریفه ۲۵ درصدی چین بالای سویا بن ایالات متحده، شاهد ضرر بزرگ بوده اند. قیم مشروبات غیرالکولی در سال ۲۰۱۸ میلادی شاهد تقلیل بیشتر از ۵ درصدی بوده و قیمت های چای در مقایسه با ۳ درصد

قیم کالاها در سال ۲۰۱۸ میلادی تحت تأثیر تعدادی از عوامل قرار گرفت که شامل خلل مربوط به طرف عرضه، نرخ های رو به افزون تکتانه ایالات متحده امریکا، افزایش ارزش دالر امریکایی، منازعات تجاری رو به افزایش میان اقتصادهای بزرگ، و فشارهای مالی بازار در بعضی از بازارهای در حال ظهور و اقتصادهای رو به انکشاف می باشد. تقاضا برای انرژی به سطح جهان در سال ۲۰۱۸ میلادی ۲.۳ درصد افزایش یافت. گاز طبیعی منحیث نفت مورد پسند توجه مصرف کنندگان قرار گرفت که بیشترین فایده را بدست آورده و باعث رشد ۴۵ فیصدی در مصرف انرژی گردید. تقاضای گاز طبیعی بالخصوص در امریکا و چین بیشتر بوده است. مصرف زغال سنگ به سطح جهان ۰.۷ درصد افزایش یافت که مصرف زیاد آن تنها در آسیا بالخصوص کشور های چین، هند و بعضی از کشورهای آسیای جنوبی و جنوب شرق مشاهده گردیده است.

به تعقیب رشد گسترده و جامع که برای دو سال ادامه داشت، اقتصاد جهان در نیمه دوم سال ۲۰۱۸ میلادی بطي شده است. افزایش منازعات تجاری و بلند رفتن تعرفه ها بین امریکا و چین و همچنان کاهش اعتبار در تجارت، سخت شدن شرایط مالی، و عدم اطمینان بیشتر در زمینه تطبیق پالیسی ها در بسیاری از اقتصادها، فعالیت تجاری را متأثر ساخت. رشد اقتصاد جهانی در سال ۲۰۱۷ میلادی نزدیک به ۴ درصد ثبت شده، در حالیکه این رقم طی نیمة اول سال ۲۰۱۸ به ۳.۸ درصد ثبت و در نیمة دوم سال به ۳.۲ درصد کاهش یافت. تقاضای نفت در سطح جهان ۱.۳ درصد رشد نمود که ایالات متحده امریکا در رابطه با تقاضای جهانی نفت، برای نخستین

اوست ۳.۳ درصد ربع مشابه سال ۲۰۱۷ میلادی می باشد. شاخص قیم مصرفی کابل در سال ۲۰۱۸ میلادی از ۵.۱ درصد سال گذشته، به ۱.۴ درصد کاهش یافت. به اساس سنجش ربعوار شاخص مذکور در ربع چهارم سال ۲۰۱۸ به طور اوست به ۱.۷ درصد کاهش یافت، در حالی که در ربع مشابه سال ۲۰۱۷ میلادی، ۳.۲ درصد به ثبت رسیده بود.

۱.۱.۳ تغییرات در شاخص قیم مصرفی عمومی ملی

(بر اساس سال به سال)

• تغییرات سالانه

شاخص قیم مصرفی عمومی در زمان تحت بررسی در مقایسه با سال ۲۰۱۷ میلادی به اساس سنجش سال به سال کاهش چشمگیری را نشان میدهد. به اساس ارقام موجود، تورم عمومی از روی سنجش سال به سال طی سال ۲۰۱۸ میلادی بطور اوست از ۵.۰ درصد سال گذشته، به ۰.۶ درصد کاهش یافت. بر اساس سنجش ماهوار، نرخ تورم برای ماه های اکتوبر، نومبر و دسامبر به ترتیب ۰.۷۵ درصد، ۱.۱۱ درصد، ۰.۸۰ درصد به ثبت رسیده است.

اقلام غذایی و غیرغذایی، هر دو نشان دهنده قیم پائین تر بوده است. در شاخص مواد غذایی، نرخ تورم در سال ۲۰۱۸ میلادی به طور اوست به منفی ۱.۰ درصد کاهش یافت، در حالی که فیصدی مذکور در سال گذشته ۷.۰ درصد به ثبت رسیده بود. در شاخص فوق الذکر دلیل افزایش نرخ دیفلاسیون قیم پائین سبزیجات، گوشت، میوه خشک و تازه، شیر، پنیر و تخم، مشروبات غیر الکولی، شکر، شیرینی باب، روغن و شحم و همچنان چاشنی های غذایی می باشد.

کاهش بیشتر قیمت ها در این شاخص در قیم سبزیجات و چاشنی های غذایی به ثبت رسیده است که به طور اوست قیم

سال گذشته، بطور اوست ۲.۵ درصد کاهش یافت. روغن و مواد غذایی تقریباً ۲ درصد کاهش یافت، در حالی که قیمت های سویاپین، مواد غذایی و روغن ناریال به طور مجموعی در سال ۲۰۱۸ میلادی ۱۱ درصد کاهش را به ثبت رسانیده اند. قیم گوشت و مواد خام زراعتی در مقایسه با سال گذشته به طور اندک کاهش یافت. انتظار می رود شاخص قیم زراعت در سال ۲۰۱۹ میلادی عمدتاً به دلیل قیم بلندتر انرژی و کود زراعتی، ۲ درصد افزایش یابد.

۱.۳ قیم مصرفی در افغانستان

شاخص قیم مصرفی (CPI) در افغانستان در حال حاضر به اساس قیم ماه اپریل سال ۲۰۱۵ گردآوری میشود. قبل ازین شاخص قیم مصرفی به اساس قیمت ماه مارچ سال ۲۰۱۱ محاسبه میگردد. به اساس ارقام دفتر مرکزی احصائیه (CSO) و تحلیل د افغانستان بانک، نتایج ذیل از شاخص قیم مصرفی افغانستان در جریان شش ماه اول سال ۲۰۱۷ گرفته شده است.

در ارتباط با تغییرات شاخص قیم مصرفی، اندازه گیری مقایسوی سالانه نشان دهنده نرخ اوست تورم ۰.۶ درصد در سال ۲۰۱۸ میلادی می باشد، نرخ مذکور در سال گذشته ۵.۰ درصد به ثبت رسیده بود. دلیل کاهش در نرخ تورم قیم و پائین کالاها در بازارهای جهانی و تقاضای پائین در افغانستان می باشد. بیشترین اجزای شاخص قیم مصرفی جهانی مخصوصاً کالاهای غیر انرژی در سال ۲۰۱۶ میلادی، نشان دهنده قیمت های بلندی بوده است. به همین ترتیب، سنجش ربع به ربع تورم نیز مانند سنجش سالانه آن نیز در دوره تحت بررسی کاهش را نشان داده است.

با در نظر داشت ارقام، اوست نرخ تورم در ربع چهارم سال ۲۰۱۸ میلادی به ۰.۹ درصد کاهش یافت که کمتر از نرخ

تفییرات ربکوار در انفلاسیون عمومی ملی

سنجدش کوتاه مدت تورم با سنجش دراز مدت سالانه مشابه بوده است. تورم ملی بر اساس سنجش مذکور به طور اوست از ۳.۳ درصد ربع چهارم سال ۲۰۱۷ در ربع مشابه سال ۲۰۱۸ میلادی به ۰.۹ درصد کاهش یافته است. کاهش نرخ تورم عمدتاً به علت انفلاسیون مواد غذایی به وجود آمده است. بر عکس، کتگوری غیر غذایی در مقایسه با ربع چهارم سال ۲۰۱۷ میلادی، نشان دهنده تورم بلند در ربع مشابه سال ۲۰۱۸ میلادی بوده است.

بر اساس سنجش ربکوار، تورم مواد غذایی در ربع چهارم سال ۲۰۱۸ میلادی به منفی ۰.۶ درصد کاهش یافت، در حالی که نرخ مذکور در زمان مشابه سال گذشته ۴.۹ درصد به ثبت رسیده است. شاخص های قیم اقلام مواد غذایی مانند سبزیجات، میوه تازه و خشک، روغن و شحم، شیر، پنیر، تخم، و گوشت به گونه قابل ملاحظه کاهش یافت، اما قیمت های نان و حبوبات و چاشنی های غذایی در مقایسه با دوره مشابه سال ۲۰۱۷ میلادی افزایش یافت. با این هم، کاهش های بزرگ ربکوار درین کتگوری در شاخص های قیم سبزیجات و میوه تازه و خشک به مشاهده رسیده که در مقایسه با ۲۱.۶ درصد و ۸.۹ درصد ربع چهارم سال ۲۰۱۷ میلادی، در ربع مشابه سال ۲۰۱۸ میلادی به ترتیب به منفی ۱۸.۱ و منفی ۱۰ درصد به ثبت رسیده است.

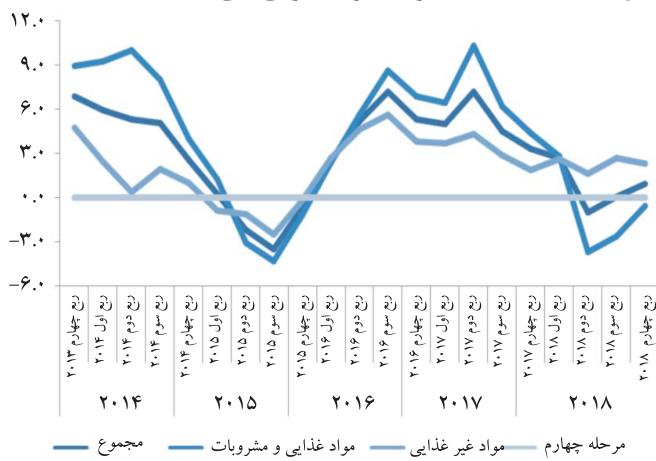
تورم مواد غیر غذایی از سوی دیگر از ۱.۹ درصد که در سال ۲۰۱۷ میلادی به ثبت رسیده بود، در سال ۲۰۱۸ میلادی به ۲.۳ درصد افزایش یافته است. درین کتگوری، قیم بخش های ترانسپورت، تباکو، معارف، اثاثیه و وسائل خانه در دوره تحت بررسی به طور چشمگیر افزایش یافت. شاخص ترانسپورت از ۱.۸ درصد به ۱۰ درصد افزایش یافت. به همین

چاشنی های غذایی از ۲۱.۷ درصد به منفی ۹.۶ درصد، و قیم سبزیجات از ۶.۹ درصد به منفی ۱۶.۷ درصد کاهش یافته است. از سوی دیگر، در زمان تحت بررسی افزایش بلند در شاخص قیمت نان خشک و حبوبات مشاهده شده است که در مقایسه با ۱.۷ درصد سال گذشته، در سال ۲۰۱۸ میلادی به ۳.۵ درصد صعود کرده است.

در کتگوری غیر غذایی، تورم از اثر نرخ پائین تر تباکو، معارف، خانه سازی، صحت و موارد متفرقه کاهش یافت، در حالیکه شاخص البسه، اثاثیه و وسائل خانه، هتل ها و رستورانت ها، و ترانسپورت در زمان تحت بررسی افزایش یافته است. نرخ تورم در کتگوری غیر غذایی در مقایسه با ۳.۲ درصد سال ۲۰۱۷ میلادی، در سال ۲۰۱۸ به ۲.۳ کاهش یافت. درین کتگوری، شاخص قیم خانه سازی، تباکو و صحت شاهد کاهش بلند بوده اند که به ترتیب از ۴.۵، ۷.۶ و ۱.۹ درصد به ۱.۵، ۰.۷ و ۰.۱ درصد کاهش یافته اند. از سوی دیگر، شاخص قیم البسه و ترانسپورت در سال ۲۰۱۸ میلادی به ترتیب به ۳.۵ درصد و ۶.۵ درصد افزایش یافت، در حالی که اقلام مذکور در سال گذشته ۲.۸ و ۵.۰ درصد به ثبت رسیده بود.

تورم اصلی نیز در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با سال گذشته شاهد روند نزولی بوده است. روش اوست (mean) که اساسی ترین روش سنجش تورم اصلی می باشد، در مقایسه با رقم ۴.۱ درصدی زمان سال ۲۰۱۷ میلادی، در سال ۲۰۱۸ به طور اوست به ۱.۴ درصد کاهش یافته است. علاوه بر این، شاخص قیم مصرفی به استثنای نان خشک و حبوبات، روغن و شحم و ترانسپورت در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ۵.۴ درصد سال ۲۰۱۷ میلادی، به منفی ۰.۱ درصد کاهش یافت.

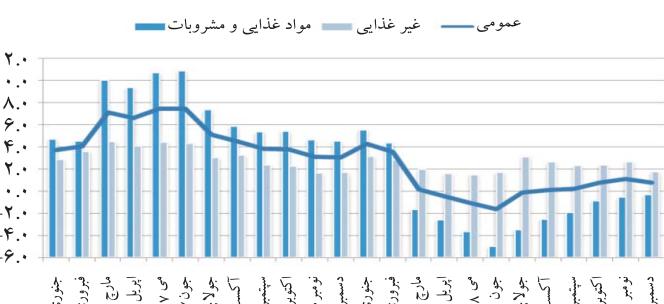
گراف ۳.۳: اوسط انفلاتیون ربوعار عمومی ملی (سال به سال)

منبع: دفتر مرکزی احصائیه، آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

ترتیب، شاخص اثاثیه و وسائل خانه در ربع چهارم سال ۲۰۱۸ میلادی از ۲.۹ درصد ربع مشابه سال ۲۰۱۷ میلادی به ۳.۷ درصد افزایش یافت. نرخ تورم شاخص های البسه و متفرقه در مقایسه با ربع چهارم سال ۲۰۱۷ میلادی به ترتیب از ۳.۴ درصد و ۳.۷ درصد به ۳.۳ درصد و ۲.۱ درصد کاهش یافت.

گراف ۱.۳: انفلاتیون عمومی ملی طی سال ۲۰۱۸ میلادی (سال به سال)

منبع: دفتر مرکزی احصائیه، آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

گراف ۲.۳: روش اوسط یابی (سال به سال)

منبع: دفتر مرکزی احصائیه، آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

جدول ۱.۳: افلاسیون عمومی ملی (۲۰۱۸)

دورة	وزن	۲۰۱۷							۲۰۱۸						
		به اساس ارقام اپریل ۲۰۱۵							به اساس ارقام اپریل ۲۰۱۸						
اوست (ماه ۱۲)	دسمبر ۲۰۱۸	نومبر ۲۰۱۸	اکتوبر ۲۰۱۸	سپتامبر ۲۰۱۸	اگست ۲۰۱۸	جولای ۲۰۱۸	اوست (ماه ۱۲)	دسمبر ۲۰۱۷	نومبر ۲۰۱۷	اکتوبر ۲۰۱۷	اوست (ماه ۱۲)	دسمبر ۲۰۱۸	نومبر ۲۰۱۸	اکتوبر ۲۰۱۸	
شاخص عمومی	۱۰۰.۰						۵.۰	۳.۱	۳.۱	۳.۸	۰.۶	۰.۷۵	۱.۱۱	۰.۸۰	۰.۴
مواد غذایی و مشروبات غیر الکلولی	۴۷.۸						۷.۱	۴.۶	۴.۷	۵.۴	-۱.۰	-۰.۳۰	-۰.۵۳	-۰.۸۵	-۱.۹
نان خشک و حبوبات	۱۴.۶						۱.۷	۲.۰	۱.۰	۱.۰	۳.۵	۸.۱۷	۸.۴۶	۹.۷۴	۲.۳
گوشت	۷.۰						۷.۱	۵.۵	۵.۷	۵.۹	۱.۴	۱.۹۸	۰.۷۹	۱.۵۱	۱.۱
شیر، پنیر و تخم مرغ	۴.۷						۳.۷	۳.۷	۴.۰	۴.۱	۱.۰	۱.۲۶	۲.۱۰	۱.۸۱	۱.۰
روغنیات و شحمیات	۴.۶						۷.۹	۴.۴	۵.۲	۵.۴	-۰.۶	-۲.۴۷	-۲.۶۰	-۱.۶۴	-۲.۲
میوه تازه و خشک	۵.۰						۷.۸	۱۰.۳	۸.۵	۰.۹	۰.۹	۱.۰۱	-۳.۰۴	-۰.۸۶	۰.۰
سبزیجات	۶.۰						۱۹.۴	۱۹.۶	۲۵.۷	۶.۰	-۹.۶	-۱۹.۰۰	-۱۷.۸۷	-۱۷.۵۶	-۱۷.۲
بوره و شیرینی	۲.۷						۶.۶	-۴.۶	-۴.۸	۲.۷	-۹.۷	-۱.۶۲	-۱.۷۶	-۳.۴۲	-۳.۶
چاشنی ها	۱.۳						-۱۹.۰	-۱۵.۵	-۹.۲	۱.۳	-۱۶.۷	-۲.۷۷	-۵.۲۳	-۱۱.۶۸	-۱۳.۹
مشروبات غیر الکلولی	۱.۴						۱.۷	۱.۹	۲.۰	۲.۰	۲.۳	۴.۴۹	۴.۳۳	۳.۶۶	۲.۲
مواد غذایی، تنباکو و خدمات	۵۲.۲						۱.۶	۱.۶	۲.۲	۲.۲	۲.۳	۱.۷۶	۲.۶۷	۲.۳۷	۲.۳
تنباکو	۰.۳						۳.۶	۴.۸	۴.۱	۰.۳	۴.۱	۶.۳۴	۵.۹۸	۶.۲۴	۰.۲
البسه	۴.۶						۳.۸	۳.۸	۲.۲	۴.۶	۳.۵	۴.۱۸	۲.۴۱	۲.۲۵	۳.۸
خانه سازی	۱۹.۱						۱.۲	۱.۴	۳.۰	۰.۶	۱.۵	-۱.۳۹	۰.۷۴	۰.۳۴	۰.۸
فرنیچر و اثاثیه خانه	۱۱.۹						۲.۶	۳.۱	۳.۲	۱۱.۹	۲.۸	۳.۷۵	۴.۱۸	۳.۳۲	۲.۸
صحت	۶.۲						۰.۹	۰.۹	۰.۶	۰.۷	۰.۷	۱.۶۰	۱.۲۹	۰.۵۷	۰.۲
حمل و نقل	۴.۳						۰.۷	۰.۱	۴.۵	۴.۳	۶.۵	۸.۷۴	۱۰.۸۲	۱۰.۵۷	۹.۷
ارتباطات	۱.۷						-۲.۱	-۲.۱	-۲.۲	-۲.۲	-۰.۵	-۱.۷	-۰.۹۲	۰.۷۹	۰.۴
اطلاعات و فرهنگ	۱.۱						-۴.۱	-۴.۱	-۴.۷	-۴.۷	-۱.۰	-۰.۹۰	-۰.۳۸	۱.۰۶	۰.۵
تعلیم و تربیه	۰.۶						۰.۱	-۰.۴	-۰.۱	۰.۶	۵.۸	۶.۴۰	۶.۵۳	۴.۸۴	۴.۵
هوتل و رستورانت ها	۱.۱						۰.۴	۰.۱	-۱.۱	۱.۱	۲.۳	۲.۵۱	۲.۱۸	۳.۰۱	۳.۰
متفرقه	۱.۴						۰.۶	۰.۱	-۱.۱	۱.۱	۳.۰	۱.۴۰	۲.۴۵	۲.۴۸	۲.۷
شاخن قیم مصرفی به استثنای نان و حبوبات، روغنیات و شحمیات و تنباکو	۴.۲						۰.۳	۳.۰	۴.۰	۴.۰	-۰.۱	-۰.۸۲	-۰.۰۲	-۰.۶۶	-۰.۷۲
۳۰ درصد اوسط بایی							۰.۴	۲.۰	۱.۹	۲.۱	۱.۶	۱.۹۳	۱.۶۸	۱.۷۲	۱.۶

منبع: اداره امارتی احصائیه/آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

۲.۳ تغییرات در انفلاسیون عمومی کابل

• تغییرات سالانه

انفلاسیون شاخص قیم مصرفی در کابل در سال ۲۰۱۸ میلادی به طور اوسط در مقایسه با ۵.۱ درصد سال گذشته، به ۱.۴۹ درصد کاهش یافت.

• تغییرات ربوعار انفلاسیون عمومی کابل

سنجدش ربع به ربع انفلاسیون عمومی کابل روند نزولی داشته که نشان دهنده انفلاسیون پایینتر در شاخص مواد غذایی و انفلاسیون بلندتر در شاخص قیم مصرفی مواد غیرغذایی بوده است. انفلاسیون عمومی کابل در ربع چهارم سال ۲۰۱۸ میلادی به طور اوسط به ۱.۷ درصد کاهش یافت، در حالی که در ربع مشابه سال ۲۰۱۷ میلادی ۳.۲ درصد به ثبت رسیده بود. شاخص مواد غذایی در مقایسه با ۵.۸ درصد ربع چهارم سال ۲۰۱۷ میلادی، به ۰.۲ درصد کاهش یافت. درین کتگوری قیمت سبزیجات، میوه تازه و میوه خشک، شحم و گوشت کاهش داشته که سبب کاهش نرخ تورم در دوره تحت بررسی گردیده است. بیشترین کاهش درین بخش در شاخص قیم سبزیجات ملاحظه گردیده است که در سال ۲۰۱۸ میلادی به طور اوسط از ۲۳.۱ درصد دوره مشابه سال گذشته به منفی ۱۹.۳ درصد کاهش یافت. از سوی هم، شاخص قیم نان خشک و حبوبات به طور ربوعار شاهد از دیگر بوده و در ربع چهارم سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ربع مشابه سال ۲۰۱۷ میلادی، از منفی ۰.۳ درصد به ۱۰.۶ درصد افزایش یافت.

در کتگوری غیر غذایی شاخص قیم مصرفی نیز طی ربع چهارم سال ۲۰۱۸ شاهد روند صعودی بوده و در افزایش تورم نقش داشته است. درین بخش تورم در ربع چهارم سال ۲۰۱۷ در مقایسه به ۱.۶ درصد ربع مشابه سال ۲۰۱۷ به ۲.۶ درصد افزایش یافته است. به اساس مقایسه ربع به ربع، افزایش در

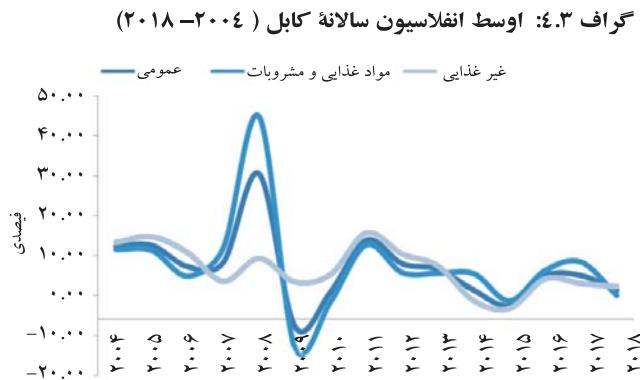
شاخص مواد غذایی که ۳۷.۲ درصد مجموع شاخص‌ها را تشکیل می‌دهد، در جریان دوره یک ساله نشان دهنده نرخ دفلاسیونی بوده است که بر اساس تغییرات سال به سال سنجدش شده است. درین کتگوری عوامل تأثیر گذار دیفلاسیون را قیم پائین سبزیجات، شکر و شیرینی باب، میوه تازه و خشک، چاشنی‌های غذایی، روغن و شحم، شیر، پنیر و تخم مرغ تشکیل می‌دهد. در نتیجه، انفلاسیون غذایی در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ۸.۵ سال ۲۰۱۷ میلادی، به ۰.۱۶ درصد کاهش یافت.

انفلاسیون مواد غیرغذایی که ۶۲.۸ درصد مجموع وزن شاخص را تشکیل می‌دهد، در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ۳.۰ درصد سال گذشته، با کاهش اندک به ۲.۳ درصد ثبت شده است. این کاهش به طور عمدۀ به قیم قلیل تنباق‌کو، خانه سازی، تعلیم و تربیه و اقلام متفرقه نسبت داده می‌شود. با این حال، درین کتگوری، انفلاسیون در بخش تجهیزات خانه و خانه سازی از ۲.۴ درصد به ۳.۲ درصد افزایش یافته است.

سنجدش انفلاسیون مبنی بر روش اصلی نیز در رابطه با نرخ عمومی روند مشابه را به ثبت رسانیده است. انفلاسیون عمومی، بجز از نان خشک و حبوبات، شحم و روغن، و ترانسپورت، نیز در دوره مورد نظر روند نزولی داشته که نرخ اوسط آن ۱.۰ درصد بوده، در حالی که در سال ۲۰۱۷ میلادی ۵.۵ درصد به ثبت رسیده بود. به همین

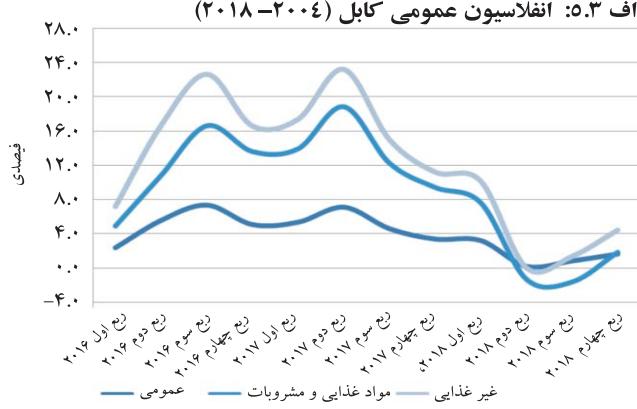
نیمة اول سال ۲۰۱۹ ميلادي در حدود ۱۳ درصد، و برای نیمة دوم ۴ الى ۵ درصد پيش بيني می کند.

گراف ۴.۳: اوسط انفلاسيون سالانه کابل (۲۰۱۸-۲۰۰۴)

منبع: دفتر مرکزی احصائیه/آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

گراف ۵.۳: انفلاسيون عمومي کابل (۲۰۱۸-۲۰۰۴)

منبع: دفتر مرکزی احصائیه/آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

تورم مواد غیرغذایی عمدتاً از اثر قیمت های بلندتر ترانسپورت، تجهیزات و اجناس خانه، صحت، تعلیم و تربیه، اطلاعات و فرهنگ، ارتباطات و اقلام متصرفه به میان آمده که در میان آن بیشترین افزایش در شاخص های قیم اقلام ترانسپورتی رونما گردیده است که رقم آن از ۱.۴ درصد به ۷.۵ درصد افزایش یافته است. از سوی دیگر، قیم شاخص های خانه سازی و گوشت کاهش یافته است.

به طور گلی، قیم اقلام متعدد دارای وزن بیشتر در شاخص های غذایی و غیر غذایی به خصوص به دلیل تغییرات موسمی و تقاضای کمتر نشان دهنده روند دیفلاسیونی بوده اند و از اثر تقاضای بیشتر نفت و گاز، اکتشاف فارم ها و تجارت با شرایط آسان با کشورهای همسایه، در دوره تحت بررسی نوسانات در قیمت ها مشاهده گردیده اند. علاوه اتاً، تولید گلخانه ها در ساحات مختلف کشور و همچنان تعادل بهتر در عرضه و تقاضا نیز در زمینه دیفلاسیون در کشور سهم داشته است.

انفلاسيون در افغانستان در اثر اکتشافات در سکتورهای زراعت، صنعت، خدمات و همچنان قیمت های رو به افزون و یا رو به کاهش کالاهای در بازارهای جهان متأثر می گردد. مطابق معلومات بانک جهانی احتمال میروند قیم انرژی در سال ۲۰۱۹ ميلادي حالت تعادل را به خود اختصاص دهد. در حالی که از سوی دیگر، پيش بيني ها برای قیم اقلام غیر انرژي در سال ۲۰۱۹ ميلادي نشان دهنده افزایش ۱ درصدی بوده که نسبت به سال ۲۰۱۸ افزایش قسمی داشته است.

احتمال میروند که به اساس دورنمای کوتاه مدت، تورم در افغانستان در سال ۲۰۱۹ ميلادي افزایش یابد و روند مشبّت داشته باشد. د افغانستان بانک نرخ تورم عمومی ملی را برای

جدول ۲.۳: انفلاتیون عمومی کابل (۲۰۱۸)

۲۰۱۸												۲۰۱۷					دوره
به اساس ارقام اپریل ۲۰۱۵																	دوره
اوست (۳) ماه	اوست (۱۲) ماه	دسمبر ۲۰۱۸	نوفمبر ۲۰۱۸	اکتوبر ۲۰۱۸	سپتامبر ۲۰۱۸	اگست ۲۰۱۸	جولای ۲۰۱۸	اوست (۱۲) ماه	دسمبر ۲۰۱۷	نوفمبر ۲۰۱۷	اکتوبر ۲۰۱۷	وزن					دوره
۰.۹	۱.۴۹	۱.۶	۱.۸	۱.۸	۰.۹	۰.۸	۰.۹	۰.۱	۲.۸	۳.۲	۳.۷	۱۰۰.۰					دوره
-۲.۵	۰.۱۶	-۰.۷	-۰.۴	-۰.۳	-۲.۱	-۲.۴	-۲.۹	۸.۵	۵.۵	۵.۸	۶.۱	۳۷.۲	مواد غذایی و مشروبات غیر کالوی	شاخص عمومی	۳۰		
۱.۸	۴.۹۷	۹.۸	۱۱.۱	۱۰.۹	۴.۱	۰.۶	۰.۸	۰.۶	۱.۹	-۱.۰	-۱.۸	۹.۸	نان خشک و حبوبات	گوشت	۳۱		
۱.۱	۳۰.۵	۴۸	۲.۵	۳.۵	۲.۹	۱.۳	-۰.۹	۱۰.۴	۷.۱	۷.۰	۸.۸	۶.۴	شیر، پنیر و تخم مرغ	روغنیات و شحمیات	۳۲		
۱.۲	-۰.۹۱	۵.۶	۵.۹	۵.۳	-۰.۶	۱.۵	۱.۷	۲.۸	۰.۰	۰.۳	۰.۳	۳.۲	میوه تازه و خشک	سیزريجات	۳۳		
-۲.۳	-۱.۰۳	۰.۰	۱.۰	۰.۶	-۱.۱	-۲.۵	-۳.۱	۹.۵	۱.۶	۲.۵	۳.۱	۳.۶	بوره و شیرینی	چاشنی ها	۳۴		
۲.۵	۴.۰۲	-۳.۳	-۹.۱	-۴.۳	-۱.۶	۴.۲	۴.۸	۱۲.۷	۱۹.۰	۲۰.۸	۱۳.۹	۵.۲	مشروبات غیر کالوی	مواد غیر غذایی، تباکو و خدمات	۳۵		
-۱۹.۷	-۹.۲۸	-۱۹.۷	-۲۰.۴	-۱۷.۹	-۲۱.۸	-۱۸.۲	-۱۹.۲	۲۲.۸	۱۴.۰	۲۲.۲	۳۳.۰	۴.۲	تباقو	لبسه	۳۶		
-۴.۲	-۳۸۳	۱.۳	۱.۱	-۲.۳	-۰.۵	-۵.۴	-۶.۸	۱۳.۵	۰.۴	-۰.۶	-۱.۲	۲.۸	چاشنی ها	خانه سازی	۳۷		
-۱۵.۴	-۱۳.۶۱	-۰.۴	-۲.۴	-۶.۷	-۱۵.۳	-۱۶.۷	-۱۴.۱	-۱.۰	-۱۸.۱	-۱۷.۵	-۱۵.۱	۱.۰	فرنجر و اثاثیه خانه	ارتباطات	۳۸		
۲.۱	۲.۳۸	۶.۱	۵.۹	۵.۱	۲.۲	۱.۹	۲.۱	۰.۳	-۱.۷	-۲.۵	-۲.۵	۰.۹	حمل و نقل	اطلاعات و فرهنگ	۳۹		
۳.۰	۲.۳۶	۱.۸	۳.۲	۲.۷	۲.۷	۲.۹	۳.۴	۳.۰	۱.۱	۱.۶	۲.۲	۶۲.۸	تباقو	تعلیم و تربیه	۴۰		
۵.۰	۳.۰۵	۳.۵	۳.۲	۴.۵	۵.۰	۴.۶	۵.۵	۱۳.۰	۶.۹	۷.۹	۷.۶	۰.۳	هوتل و رستورانت ها	هوتيل و رستورانت ها	۴۱		
۴.۹	۴.۱۲	۵.۲	۲.۰	۴.۴	۵.۷	۴.۷	۴.۳	۲.۱	۴.۱	۴.۲	۰.۸	۴.۸	منفره	منفره	۴۲		
۲.۸	۱.۳۱	-۲.۵	۰.۸	۰.۲	۱.۳	۲.۸	۴.۲	۵.۲	۰.۶	۱.۵	۴.۶	۲۳.۵	شاخته	درصد اوسط یابی	۴۳		
۲.۶	۳.۲۱	۵.۳	۵.۷	۴.۴	۳.۳	۲.۳	۲.۱	۲.۴	۲.۷	۳.۴	۲.۴	۱۷.۶	تباقو	تباقو	۴۴		
۲.۳	۱.۹۰	۱.۴	۱.۸	۲.۱	۱.۳	۲.۳	۳.۳	-۰.۳	۰.۳	۰.۵	-۰.۹	۵.۳	ارتباطات	ارتباطات	۴۵		
۶.۳	۴.۲۰	۵.۸	۹.۰	۷.۸	۶.۸	۵.۹	۶.۱	۴.۱	-۰.۱	۰.۲	۴.۲	۴.۶	تباقو	تباقو	۴۶		
-۰.۴	-۰.۳۸	۱.۶	۰.۹	۱.۹	۰.۸	۰.۲	۰.۲	-۳.۴	-۴.۵	-۴.۳	-۴.۳	۲.۰	تباقو	تباقو	۴۷		
-۱.۹	-۲.۱۹	-۲.۶	-۲.۱	۱.۴	۰.۰	-۲.۳	-۳.۳	-۶.۴	-۷.۳	-۷.۳	-۸.۳	۱.۷	تباقو	تباقو	۴۸		
۸.۹	۸.۰۵	۸.۷	۸.۸	۶.۳	۶.۶	۸.۲	۱۱.۸	۱۱.۹	۰.۴	۰.۲	۰.۷	۰.۷	تباقو	تباقو	۴۹		
۲.۹	۲.۲۸	۲.۸	۱.۷	۲.۳	۴.۱	۲.۴	۲.۴	-۳.۰	-۳.۳	-۴.۰	-۶.۴	۱.۰	شاخته	شاخته	۵۰		
۲.۵	۳.۱۳	۴.۲	۵.۷	۴.۴	۲.۳	۳.۱	۲.۲	۷.۱	۳.۱	۰.۹	۲.۵	۱.۳	شاخته	شاخته	۵۱		
-۰.۶	۱.۰	-۰.۳	-۰.۴	-۰.۵	-۰.۳	-۰.۷	-۰.۸	۵.۵	۳.۱	۳.۹	۴.۳		استثنای نان و حبوبات، روغنیات و شحمیات و تباکو	شاخته	۵۲		
۱.۶	۱.۶	۲.۷	۲.۶	۲.۷	۱.۹	۱.۶	۱.۵	۴.۳	۱.۰	۰.۹	۱.۲		درصد اوسط یابی	درصد اوسط یابی	۵۳		

منبع: دفتر مرکزی احصائیه/آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

چگونگی تغییرات در سکتور خارجی

چگونگی تغییرات در سکتور خارجی

۱. بیلانس تادیات

۱.۱. بیلانس حساب جاری

حساب جاری بیلانس تادیات متشکل از بیلانس تجاری در کالاها و خدمات جمع فایده خالص سرمایه گذاری دارایی های خارجی و انتقالات خالص می باشد.

حساب جاری بیلانس تادیات در سال ۲۰۱۸ میلادی کسر ۴،۰۵۵.۷۸ دالر امریکایی را به ثبت رسانید که از کسر ۴،۱۴۵.۲۳ میلیون دالر امریکایی سال ۲۰۱۷ میلادی کمتر و نشان دهنده کاهش ۲ درصدی می باشد. (جهت معلومات بیشتر جدول ۴.۱ را ملاحظه نمایید).

کاهش در کسر حساب جاری در نتیجه فایده رو به افزون حساب کالاها و خدمات، جریان های بیشتر به حساب اصلی سرمایه به شکل امتیازات کارکنان و فایده سرمایه و همچنان جریان های رو به افزایش به حساب فایده به شکل وجود وجوه ارسالی کارکنان، به وجود آمده است.

کسر بیلانس تجاری (کالاها و خدمات) در نتیجه افزایش بیشتر مصارف صادرات کالا های تجاری در مقایسه با واردات، ۶ درصد افزایش یافته است. عواید حاصله از صادرات کالاها در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ۷۸۳.۹۶ میلیون دالر امریکایی سال مالی گذشته، به طور مجموعی با افزایش ۱۲ درصدی به ۸۷۵.۲۴ میلیون دالر امریکایی افزایش یافت.

همچنان، مصارف واردات کالاها در سال ۲۰۱۸ میلادی به ۷۰،۲۳.۸۰ میلیون دالر امریکایی می رسد که نسبت به ۶،۸۹۹.۸۰ میلیون دالر امریکایی سال گذشته ۲ درصدی افزایش را نشان میدهد.

سکتور خارجی با استفاده از مزایای رشد دوامدار صادرات کالاها و خدمات، کاهش معتل واردات و جریان های بیشتر به حساب اصلی و وجوده ارسالی کارگران به خانه ها، به طور اندک بهبود یافته است. افزایش قابل ملاحظه در عواید صادرات کالاها و خدمات تا حدی در زمینه تکافوی مصارف واردات و کمک کرده است. صادرات خدمات مانند ساخت و ساز، مخابرات و خدمات مربوط به دولت رشد برجسته را به ثبت رسانیده است. این پیشرفت ها توأم با افزایش در وجوده ارسالی کارگران سبب شد تا در سال ۲۰۱۸ میلادی سطح کسر حساب جاری خارجی از ۴،۱۴۵.۲۳ میلیون دالر امریکایی که در سال گذشته به ثبت رسیده بود، به ۴،۰۵۵.۷۸ میلیون دالر امریکایی کاهش یابد.

جریان ها به حساب سرمایه بنابر انتقالات سرمایه در سال ۲۰۱۸ میلادی به طور قابل ملاحظه کاهش یافته. با این حال، جریان ها به حساب مالی بیلانس تادیات در سال ۲۰۱۸ میلادی ادامه داشته و جریان های خالص سرمایه گذاری مستقیم خارجی به طور چشمگیر افزایش یافته اند.

به همین سان، مجموع سایر دارایی ها به شکل ارز سکتور بانکی و سپرده ها در بیرون از سکتور شاهد افزایش بوده و از سوی دیگر مجموع بدھی ها در سال ۲۰۱۸ میلادی کاهش یافته اند. در پرتو این پیشرفت ها، بیلانس تادیات در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با کسر ۲،۸۰۷.۸۳ میلیون دالر امریکایی سال مالی گذشته، کسر ۳،۰۶۵.۰۳ میلیون دالر امریکایی را به ثبت رسانیده است.

۲.۱.۴ حساب سرمایه

مازاد حساب سرمایه بیلانس تادیات در سال ۲۰۱۸ میلادی با کاهش ۲۲ درصدی از ۱،۷۹۰.۷۸ میلیون دالر امریکایی پائین سال ۲۰۱۷ میلادی، به ۱،۴۰۴.۵۳ میلیون دالر امریکایی پائین آمده است. دلیل عدمه این کاهش جریانات سرمایوی به وجه دولت، تصدی ها و خانواده ها عنوان شده است. (برای وضاحت بیشتر به جدول ۴.۱ و گراف ۴.۲ مراجعه شود)

۲.۱.۴ حساب مالی

در چارچوب حساب مالی بیلانس تادیات، سرمایه گذاری خارجی جز مهمی است که مشکل از سرمایه گذاری مستقیم خارجی، سرمایه گذاری پورتفولیوی خارجی و سایر سرمایه گذاری ها می باشد.

جریان های مالی به کشور با ازدیاد ۱۲۳ درصدی در سال ۲۰۱۸ در مقایسه با مبلغ ۵۱.۵۳ میلیون دالر امریکایی سال مالی ۱۳۹۶، به ۱۱۵.۱۲ میلیون دالر امریکایی افزایش یافت، این در حالیست که سرمایه گذاری پورتفولیو در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با خروج منفی ۲۹.۱۱ میلیون دالر امریکایی سال گذشته، نشان دهنده خروج ۲۳.۵۱ میلیون دالر امریکایی عدمتاً در بخش ابزار بازار پول بوده است.

تحلیل های بیشتر نشان می دهد که مجموع دارایی های مالی کشور در خارج طی سال ۲۰۱۸ در مقایسه با سال ۲۰۱۷ از مبلغ ۳۵.۹۲ میلیون دالر امریکایی به ۲۷۳.۳۴ میلیون دالر امریکایی افزایش یافته است. (برای وضاحت بیشتر به جدول ۳.۴، گراف ۳.۴ مراجعه نمایید)

از سوی دیگر، مجموع بدھی های مالی از ۶۷.۴۰ میلیون دالر امریکایی که در سال گذشته به ثبت رسیده بود، در سال ۲۰۱۸ میلادی به منفی ۸۸.۳۹ میلیون دالر امریکایی کاهش یافته است.

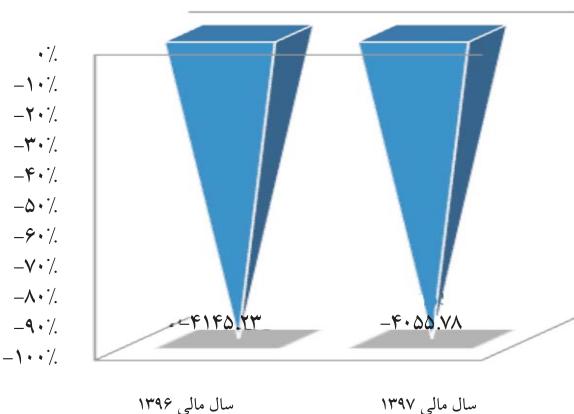
در نتیجه، ذخایر رو به کاهش اسعار خارجی، ذخایر دارایی

در حساب خدمات، پرداخت های خالص خدمات در سال ۲۰۱۸ به گونه قابل ملاحظه با کاهش ۳۰ درصدی در مقایسه با ۷۳۷.۲۸ میلیون دالر امریکایی سال مالی گذشته، به ۵۱۵.۴۸ میلیون دالر امریکایی کاهش یافت که عدمتاً این وضعیت در اثر افزایش در عواید حاصله از ساخت و ساز، مخابرات و کالاها و خدمات دولتی به وجود آمده است.

فاایده خالص اصلی در سال ۲۰۱۸ میلادی به ۲۲۱.۶۹ میلیون دالر امریکایی می رسد که در مقایسه با ۱۵۳.۴۵ میلیون دالر امریکایی سال ۲۰۱۷ میلادی ۴۴ درصدی افزایش قابل ملاحظه را نشان میدهد.

به همین ترتیب، رسیدات خالص انتقالات شخصی که عدمتاً نشان دهنده وجود ارسالی توسط افغانهای شاغل در خارج می باشد، در سال ۲۰۱۸ میلادی با ازدیاد چشمگیر ۴۲ درصدی در مقایسه با ۲۶۸.۸۸ میلیون دالر امریکایی سال گذشته، به ۳۸۱.۱۰ میلیون دالر امریکایی افزایش یافت. برعکس، انتقالات خالص جاری (کمک های جاری) به سکتور دولت با کاهش ۱۶ درصدی در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ۲،۱۰۵.۱۲ میلیون دالر امریکایی سال گذشته، به ۱،۷۶۸.۲۴ میلیون دالر امریکایی کاهش یافت.

گراف ۴.۴: بیلانس حساب جاری (به میلیون دالر امریکایی)

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات د افغانستان بانک

٢٤ مال التجاره

این بخش گزارش در بر گیرنده تحلیل کارکرد تجارت کالاها در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با کارکرد تجارتی سال مالی ۲۰۱۷ می باشد.

۴.۲ و گراف ۴.۴ مراجعه کنید.)
کالاهای صادراتی بوده است. (جهت توضیحات به جدول
مجموعی کالاهای وارداتی بلند تر از ارزش مجموعی
تجارت مواجه می باشد. این بدین معنی است که ارزش
افغانستان از مدت طولانی بدینسو با کسر بیلانس

طی سال ۲۰۱۸ میلادی کسر بیرونی تجارت کالاها با کاهش ۲ درصدی در مقایسه با ۶,۶۶۴.۲۱ میلیون دالر امریکایی سال گذشته، مبلغ ۶,۵۳۱.۳۶ میلیون دالر امریکایی را به ثبت رسانید.

صدارات مجموعی کالاهای با ازدیاد ۱۲ درصدی در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ۶۱۳.۸۰ میلیون دالر امریکایی سال مالی ۲۰۱۷، مبلغ ۸۷۵.۲۴ میلیون دالر امریکایی را به شت رسانید.

از جمله اجزای صادراتی، صادرات چرم و پشم و نباتات طبی روند صعودی را نشان می دهد، این در حالیست که مواد غذایی و قالین و فرش طی سال گزارش دهی نشان دهنده روند نزولی، می باشند.

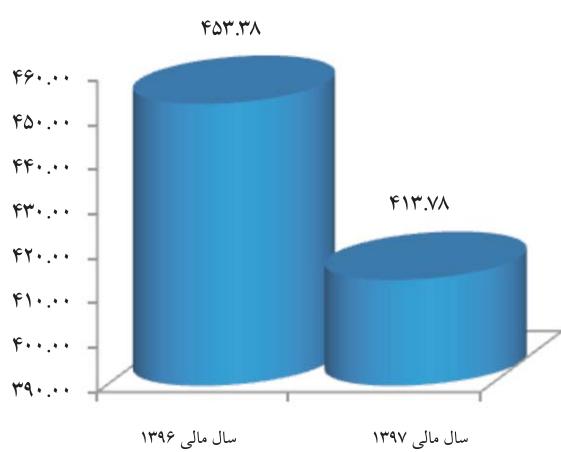
صدرات چرم و پشم با ازدیاد ۸۳ درصدی در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با مبلغ ۲۳.۱۳ میلیون دالر امریکایی سال ۲۰۱۷، به مبلغ ۴۲.۳۲ میلیون دالر امریکایی افزایش یافت.

به همین سان، صادرات نباتات طبی با افزایش ۳۳ درصدی در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ۲۹۵.۵۵ میلیون دالر امریکایی سال مالی ۱۳۹۶، مبلغ ۳۹۲.۸۸ میلیون دالر امریکایی، را به ثبت رسانید.

۱۶۷.۶۵ میلیون دالر امریکایی پائین آمده است.
۲۰۱۷ با ۷۱ درصد کاهش، از ۵۷۶.۲۹ میلیون دالر امریکایی
۲۰۱۸ در سال ۲۰۱۸ در مقایسه با سال
ها (براساس بیلانس تادیات) در سال ۲۰۱۸ در مقایسه با سال

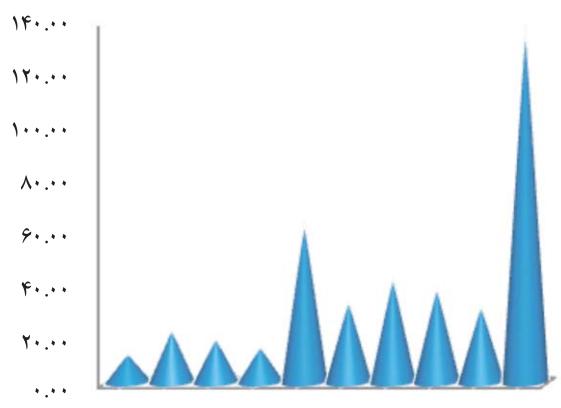
بیلانس حساب مالی به طور مجموعی در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ۴۵۳.۳۸ میلیون دالر امریکایی سال مالی ۱۳۹۶ مبلغ ۴۱۳.۷۸ میلیون دالر امریکایی را به ثبت رسانیده است.

گراف ۲.۴: حساب مالی و سرمایه (به میلیون دالر امریکائی)

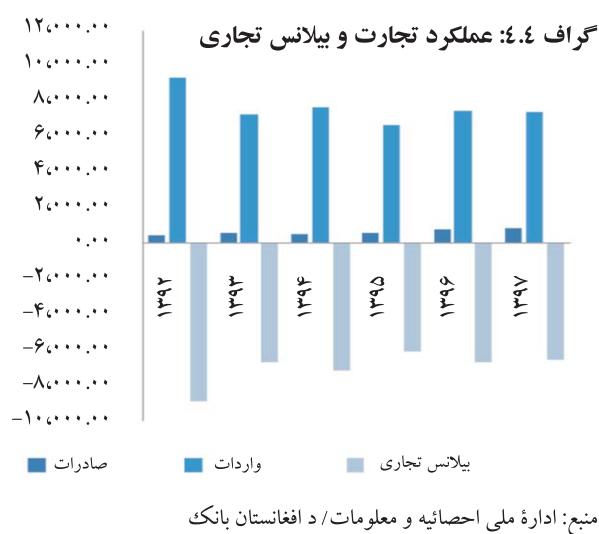
منع: اذاعة احمد عاصي / د. افغانستان (انكى)

گو اف ۴.۳: حی بانات داخله، سـ ماـ بهـ گـذـارـیـ، مـسـتـقـیـمـ خـادـحـ، اـفـغـانـسـتـانـ (بـهـ مـلـیـعـنـ دـالـ)

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات / د افغانستان بانک

نتیجتاً، در ربع سوم سال مالی ۲۰۱۸ تغییر قابل ملاحظه در ساختار واردات به نفع لوازم صنعتی به مشاهده رسیده است. لوازم صنعتی عمدتاً تولیدات فلزی، کود و سمنت را تشکیل می دهد که برای توسعه اقتصادی ضروری می باشد. بنابراین واردات بیشتر این کالاهای دلیل واضح سرعت فعالیت های اقتصادی در کشور به ویژه در بخش های صنعتی و ساختمانی می باشد.

۴. شرکای تجارتی

شرکای بزرگ تجارتی افغانستان کشورهای پاکستان، ایران، هند، چین و کشورهای مستقل مشترک المنافع می باشند. پاکستان، ایران، هند، چین و کشورهای مستقل مشترک المنافع منحیث بزرگترین مقصد صادراتی برای افغانستان بوده اند، در حالی که منشای وارداتی بزرگ پاکستان، هند، ایران، جرمنی، چین، ایالات متحده امریکا، چاپان و کشورهای مستقل مشترک المنافع می باشد.

۴.۳.۱ طرف صادرات

پاکستان به طور دوامدار برای مدت طولانی به عنوان بگانه خریدار بزرگ صادرات افغانستان بوده است. سهم صادرات افغانستان به پاکستان در سال ۲۰۱۸ میلادی از ۳۸ درصد سال مالی ۱۳۹۶ به ۴۳ درصد افزایش یافت که نشان دهنده

در حالی که صادرات مواد غذایی (میوه تازه و خشک)، و نباتات روغنی) با ۵ درصد کاهش در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ۴۴۱.۵۱ میلیون دالر امریکایی سال مالی ۱۳۹۶، مبلغ ۴۱۷.۶۹ میلیون دالر امریکایی را به ثبت رسانیده است. به همین ترتیب، صادرات قالین و فرش با کاهش ۶ درصدی در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ۲۳.۷۴ میلیون دالر امریکایی سال گذشته، مبلغ ۲۲.۳۵ میلیون دالر امریکایی را به ثبت رسانید.

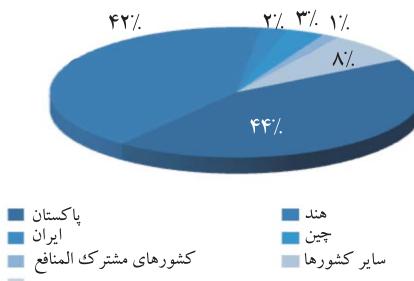
در عین حال، مجموع واردات در سال ۲۰۱۸ میلادی به ۱۴۴۸.۷ میلیون دالر امریکایی می رسد که نسبت به ۱۴۰۶.۷ میلیون دالر امریکایی سال گذشته ۱ درصد افزایش را نشان میدهد.

در طول دوره مشابه، ارزش دو بخش کالاهای وارداتی بالخصوص واردات کالاهای مصرفی و واردات تجهیزات صنعتی، مقایستاً کاهش یافته است.

واردات کالاهای مصرفی با کاهش ۳ درصدی در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ۲،۹۸۱.۴۶ میلیون دالر امریکایی سال مالی ۲۰۱۷، مبلغ ۲،۹۰۴.۲۳ میلیون دالر امریکایی، و واردات تجهیزات صنعتی با کاهش ۷ درصدی در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با مبلغ ۸۸۳.۲۷ میلیون دالر امریکایی، مبلغ ۸۲۵.۶۸ میلیون دالر امریکایی را به ثبت رسانید.

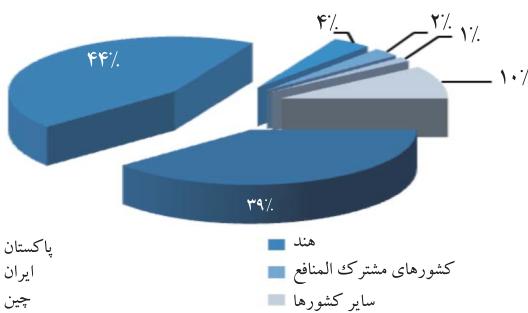
برخلاف روند کالاهای مصرفی، واردات نفت و روغنیات با افزایش ۸ درصدی در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ۹۴۹.۷۸ مبلغ ۸۷۷.۶۵ میلیون دالر امریکایی سال مالی ۱۳۹۶، مبلغ ۲،۷۰۵.۷۵ میلیون دالر امریکایی سال مالی ۱۳۹۶، مبلغ ۲،۷۲۶.۹۰ دالر امریکایی را به ثبت رسانیده است.

گراف ۵.۴: طرف صادرات (سهم فیصدی)، طی سال ۲۰۱۸ میلادی

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات / د افغانستان بانک

گراف ۶.۴: طرف صادرات (سهم فیصدی)، طی سال ۲۰۱۷ میلادی

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات / د افغانستان بانک

۲.۳.۶ طرف واردات

کشورهای مستقل مشترک المنافع بطور دوامدار بحیث یگانه بزرگترین منع برای واردات افغانستان به حساب می روند. طی سال تحت بررسی واردات از کشورهای مشترک المنافع با سهم ۲۶.۷۸ درصدی به مبلغ ۱,۹۸۳.۵۹ میلیون دالر امریکایی کاهش یافت، درحالی که در سال ۲۰۱۷ میلادی با سهم ۲۷.۳۷ درصدی مبلغ ۲,۰۳۹.۵۰ میلیون دالر امریکایی را به ثبت رسانیده بود.

عمده ترین اقلام وارداتی از کشورهای مستقل مشترک المنافع آرد گندم، روغن نباتی، نفت پترولیم، برق، فلزات، کود کیمیاوی و سمنت می باشد.

رشد ۲۶ درصدی در عواید صادرات طی سال اخیر می باشد. محرك های عمده افزایش صادرات در سال تحت بررسی مشتمل از میوه تازه، میوه خشک، محصولات پنبه و قالین، و نباتات طبی می باشند که سهم آن به ترتیب ۹ درصد، ۶ درصد، ۲ درصد و ۱ درصد مجموع صادرات به پاکستان را تشکیل داده است.

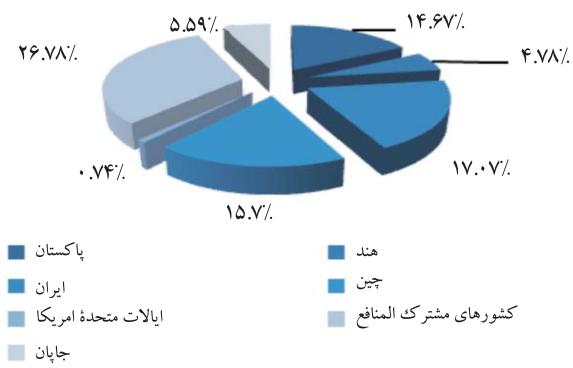
هند در سال ۲۰۱۸ میلادی به عنوان دومین خریدار بزرگ صادرات افغانستان شناخته شده است. سهم صادرات افغانستان به کشور هند در سال ۲۰۱۸ میلادی از ۴۳ درصد سال گذشته به ۴۱ درصد کاهش یافت که نشان دهنده رشد ۷ درصدی در عواید صادرات طی سال اخیر می باشد. میوه های تازه و خشک، نباتات طبی و زعفران اقلام عمده صادرات به هند می باشد که سهم اقلام مذکور به ترتیب ۲۵ و ۱۴ درصد مجموع صادرات به هند را تشکیل می دهد.

چین در سال ۲۰۱۸ میلادی به عنوان سومین خریدار بزرگ صادرات افغانستان قرار گرفت. سهم صادرات افغانستان به کشور چین در سال ۲۰۱۸ میلادی از ۱.۲۴ درصد سال مالی ۱۳۹۶ به ۳.۲۵ درصد افزایش یافت که نشان دهنده رشد ۱۹۲ درصدی در عواید صادرات طی سال تحت بررسی می باشد. میوه خشک و پشم حیوانات اقلام عمده صادرات به چین می باشند. سهم اقلام مذکور در سال ۲۰۱۸ میلادی بالترتیب ۱.۳۸ و ۱ درصد مجموع صادرات را تشکیل می دهد.

ایران در سال ۲۰۱۸ میلادی به عنوان آخرین خریدار بزرگ صادرات افغانستان درجه بنده شده است. سهم صادرات افغانستان به ایران در سال ۲۰۱۸ میلادی از ۳ درصد سال مالی ۲۰۱۷ به ۲ درصد کاهش یافت که نشان دهنده کاهش ۳۳ درصدی در عواید صادرات می باشد.

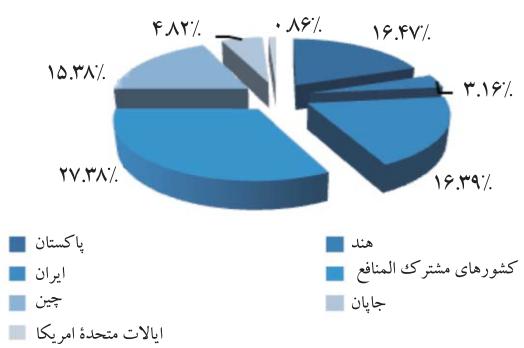
چین و هند در جایگاه آخرین بزرگترین منبع وارداتی برای افغانستان بوده اند که به ترتیب سهم ۶ درصد و ۵ درصد مجموع واردات سال ۲۰۱۸ میلادی را تشکیل داده اند. (جهت معلومات بیشتر به گراف ۷.۴ و ۸.۴ مراجعه کنید).

گراف ۷.۴: طرف واردات (سهم فیصی)، طی سال ۲۰۱۸ میلادی

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات / د افغانستان بانک

گراف ۸.۴: طرف واردات (سهم فیصی)، طی سال ۲۰۱۷

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات / د افغانستان بانک

۴. ترکیب تجارت

۴.۴. ترکیب واردات

ترکیب واردات، در سال ۲۰۱۸ حاکی از آنست که: واردات کالاهای مصرفی بزرگترین سهم در سبد واردات داشته است که در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ۴۰ درصد سال مالی ۱۳۹۶، با کاهش اندک به ۳۹.۲ درصد پائین آمد.

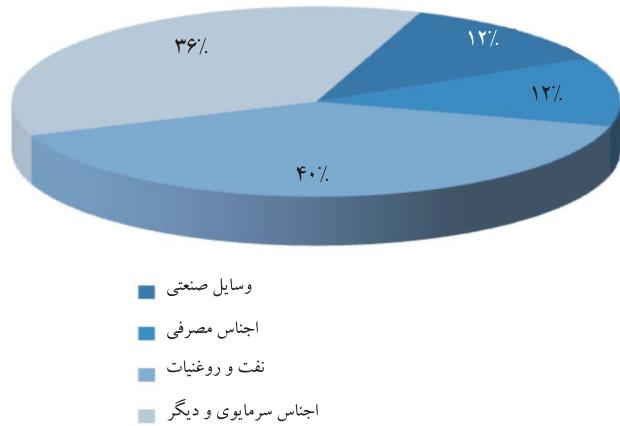
ایران دومین بزرگترین منبع واردات برای افغانستان محسوب می شود. سهم واردات از ایران طی سال ۲۰۱۸ میلادی ۱۷ درصد مجموع واردات را تشکیل داده است. مجموع واردات از ایران در سال ۲۰۱۸ میلادی با افزایش ۴ درصدی در مقایسه با مبلغ ۱،۲۲۰.۵۷ میلیون دالر امریکایی سال مالی ۱۳۹۶، به مبلغ ۱،۲۶۴.۱۸ میلیون دالر امریکایی افزایش یافت. عمدہ ترین اقلام وارداتی از ایران را نفت پترولیم، تولیدات فلزی، سمنت، برق، کود کیمیاوی، پرזה جات و اجناس مصرفی تشکیل می دهند.

چین به عنوان سومین بزرگترین منبع واردات برای افغانستان محسوب می شود. سهم واردات از چین ۱۵.۷ درصد مجموع واردات سال ۲۰۱۸ میلادی را تشکیل داده است. مجموع واردات از چین در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با مبلغ ۱،۱۴۵.۷۳ میلیون دالر امریکایی سال مالی ۱۳۹۶، به مبلغ ۱،۱۶۵.۹۴ میلیون دالر امریکایی افزایش یافته و نشان دهنده رشد ۲ درصدی در مجموع واردات در سال ۲۰۱۸ میلادی بوده است. واردات عمدہ از کشور چین را پرזה جات، تولیدات فلزی، کود کیمیاوی، تایر و تیوب و اجناس مصرفی تشکیل داده است.

پاکستان به عنوان چهارمین بزرگترین منبع وارداتی برای افغانستان به شمار می رود. سهم واردات از پاکستان ۱۵ درصد مجموع واردات سال ۲۰۱۸ میلادی را تشکیل داده است. واردات از پاکستان در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با مبلغ ۱،۲۲۶.۷۷ میلیون دالر امریکایی سال ۲۰۱۷ میلادی، به مبلغ ۱،۰۸۶.۸۶ میلیون دالر امریکایی کاهش یافته و نشان دهنده کاهش ۱۱ درصدی بوده است.

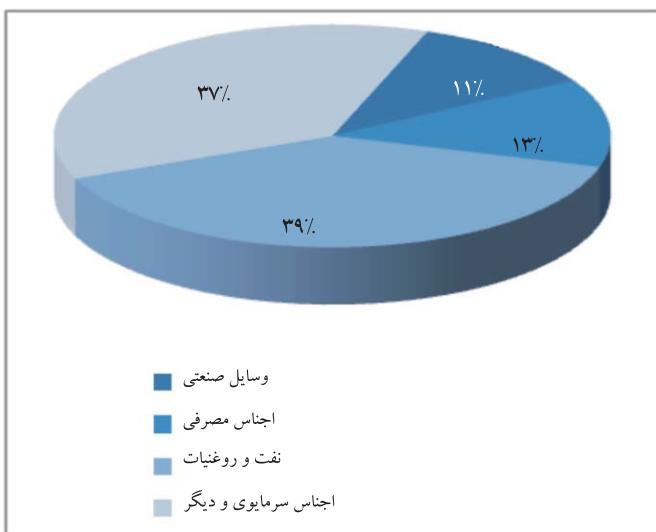
واردات عمدہ از پاکستان را پرזה جات، لوازم صنعتی و کالاهای مصرفی تشکیل داده است.

گراف ۹.۴: ترکیب واردات (فیصدی سهم)، طی سال ۲۰۱۸

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات/د افغانستان بانک

گراف ۱۰.۴: ترکیب صادرات (فیصدی سهم)، طی سال ۲۰۱۷

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات/د افغانستان بانک

۲.۴. ترکیب صادرات

ترکیب صادرات در سال ۲۰۱۸ میلادی نشان می‌دهد که:

- صادرات اقلام غذایی (نباتات روغنی، میوه‌های تازه و خشک) بیشترین سهم را در سبد صادرات افغانستان داشته است، حالانکه در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ۵۶ درصد سال مالی ۱۳۹۶ به ۴۸ درصد کاهش یافته است.

مصارف واردات این نوع کالاها نیز با کاهش ۳ درصدی در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ۲,۹۸۱.۴۶ میلیون دالر امریکایی سال گذشته، به مبلغ ۲,۹۰۴.۲۳ میلیون دالر امریکایی کاهش یافت.

دومین بزرگترین سهم در سبد واردات سال ۲۰۱۸ برای کالاهای سرمایوی به ثبت رسیده است. سهم کالاهای سرمایوی در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ۳۶ درصد سال گذشته، با ازدیاد اندک به ۳۷ درصد افزایش یافت.

مصارف واردات کالاهای سرمایوی نیز با ازدیاد ۱ درصدی در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ۲,۷۰۵.۷۵ میلیون دالر امریکایی سال گذشته، به مبلغ ۲,۷۲۶.۹۰ میلیون دالر امریکایی افزایش یافت.

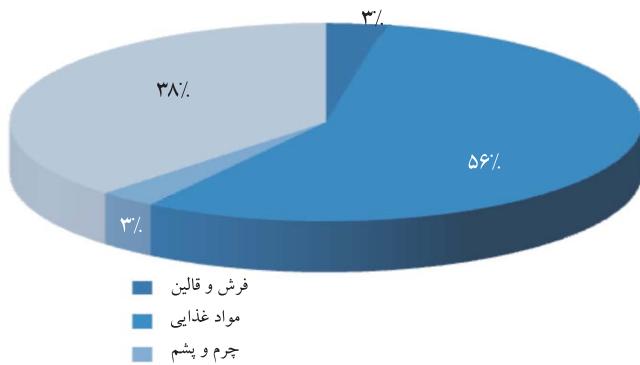
نفت و روغنیات (پترول)، سومین بزرگترین سهم را در سبد واردات افغانستان به خود اختصاص داده اند که در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ۱۲ درصد سال مالی ۱۳۹۶ با ازدیاد اندک به ۱۳ درصد افزایش یافته است.

مصارف واردات نفت و روغنیات در مجموع واردات با افزایش ۸ درصدی در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ۸۷۷.۶۵ میلیون دالر امریکایی سال مالی ۱۳۹۶، به ۹۴۹.۷۸ میلیون دالر امریکایی افزایش یافت.

لومزم صنعتی در سال ۲۰۱۸ میلادی کمترین سهم را در سبد واردات افغانستان داشته است که در مقایسه با ۱۲ درصد سال مالی ۱۳۹۶، به ۱۱ درصد کاهش یافت.

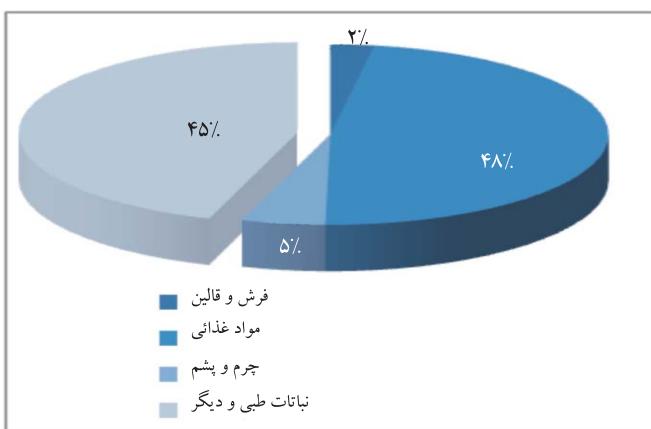
مصارف واردات لوازم صنعتی نیز کاهش ۷ درصدی را به ثبت رسانید و در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ۸۸۳.۲۷ میلیون دالر امریکایی سال مالی ۱۳۹۶، به ۸۲۵.۶۸ میلیون دالر امریکایی کاهش یافت. (جهت توضیح بیشتر جدول ۳.۴ و ۴.۴ و گراف های ۹.۴ و ۱۰.۴ را ملاحظه نمایید)

گراف ۱۱.۴: ترکیب صادرات (فیصدی سهم) طی سال ۲۰۱۸

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات / د افغانستان بانک

گراف ۱۲.۴: ترکیب صادرات (سهم فیصدی) طی سال ۲۰۱۷

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات / د افغانستان بانک

۵.۴ بدھی خارجی

مجموع بدھی های خارجی افغانستان با کاهش ۴ درصدی در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ۲،۱۹۶.۹۵ میلیون دالر امریکایی سال مالی ۲۱۰۷ به ۲،۱۰۲.۱۹ میلیون دالر امریکایی پائین آمده است که نشان دهنده کاهش ۹۴.۷۶ میلیون دالر امریکایی می باشد.

باز پرداخت اصل قرضه افغانستان در طول ربع تحت بررسی به بانک جهانی، بانک انکشاپ آسیا و صندوق سعودی برای انکشاپ و بلغاریا صورت گرفته است، در حالی که

- عواید حاصله از صادرات نباتات طبی در سال ۲۰۱۸ میلادی با کاهش ۵ درصدی در مقایسه با ۴۴۱.۵۱ میلیون دالر امریکایی سال گذشته به ۴۱۷.۶۹ میلیون دالر امریکایی کاهش یافت.

- دومین بزرگترین سهم در مجموع صادرات را نباتات طبی به ثبت رسانیده است که در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ۳۸ درصد سال گذشته به ۴۵ درصد افزایش یافته است.

- عواید صادرات نباتات طبی با ازدیاد ۳۳ درصدی در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ۲۹۵.۵۵ میلیون دالر امریکایی سال مالی ۱۳۹۶ به ۳۹۲.۸۸ میلیون دالر امریکایی افزایش یافت.

- چرم و پشم سومین بزرگترین سهم را در سبد صادرات کشور به خود اختصاص داده است. سهم چرم و پشم که در سال ۲۰۱۷ میلادی ۳ درصد به ثبت رسیده بود، در سال تحت بررسی به ۵ درصد افزایش یافت.

- عواید حاصله از چرم و پشم در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ۲۳.۱۳ سال گذشته به ۴۲.۳۲ میلیون دالر امریکایی افزایش یافت.

قالین و فرش که به عنوان جز عمده صادرات افغانستان در دهه های گذشته به حساب می روند، کم ترین سهم ۳ درصدی مجموع صادرات را تشکیل داد.

عواید حاصله از قالین و فرش با کاهش ۶ درصدی در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ۲۳.۷۴ میلیون دالر امریکایی سال گذشته به ۲۲.۳۵ میلیون دالر امریکایی کاهش یافت. (جهت توضیحات بیشتر به جدول ۲.۴ و گراف های ۱۱.۴ و ۱۲.۴ مراجعه نمایید).

علاوه بر این، مجموع بدهی های پاریس کلب که مشمول صندوق سعودی برای اکشاف، بلغاریا، کویت و ایران می باشد، با کاهش ۴ درصدی در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ۱۰۵.۴۹ میلیون دالر امریکایی سال مالی ۱۳۹۶، به ۱۰۰.۸۶ میلیون دالر امریکایی کاهش یافت.

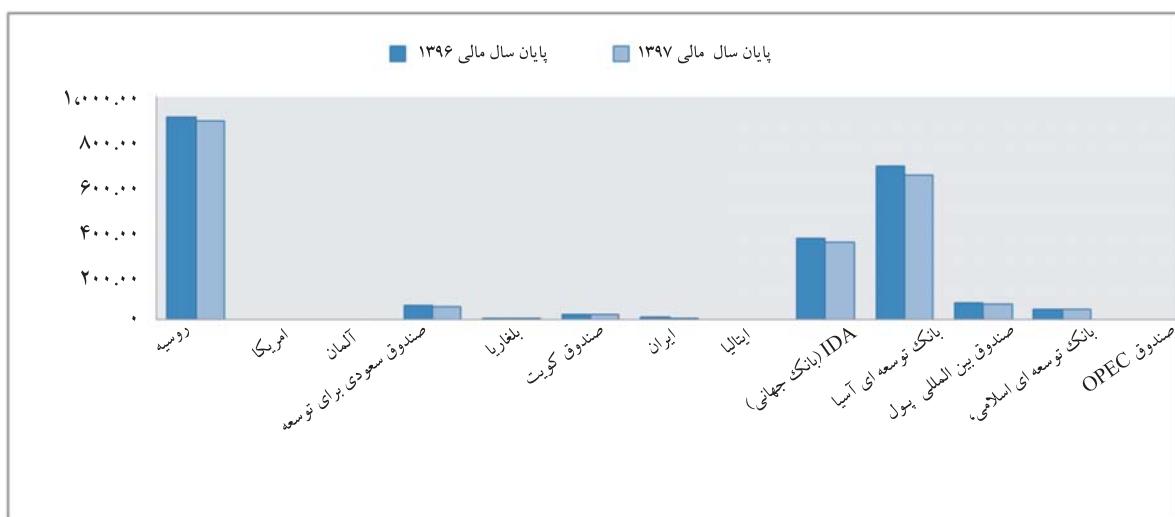
از سوی دیگر، مجموع بدهی های قرضه دهنده گان همه جانبه به افغانستان با کاهش اندک در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ۱,۱۸۱.۵۸ میلیون دالر امریکایی به ۱,۱۱۱.۹۳ میلیون دالر امریکایی پائین آمد که در سال تحت بررسی نشان دهنده کاهش ۶۹.۶۵ میلیون دالری در مجموع بدهی می باشد.

هزینه خدمات به بانک جهانی، بانک انکشاپی آسیا و صندوق کویت پرداخت گردیده است.

بانک جهانی و بانک انکشاپی آسیا منحیث بزرگترین قرضه دهنده گان چندین جانبه افغانستان، در سال تحت بررسی بخشی از اصل قرضه و هزینه خدمات را بخشن نموده اند.

مجموع بدهی قابل پرداخت به اعضای قرضه دهنده پاریس کلب در سال ۲۰۱۸ به ۸۸۹.۴۰ میلیون دالر امریکایی میرسد که به فدراسیون روسیه قابل پرداخت می باشد. به عبارت دیگر، مجموع قرضه قابل پرداخت به پاریس کلب به ۴۲.۳۱ درصد مجموع بدهی فعلی خارجی میرسد که در مقایسه با سال گذشته کاهش اندک ۲ درصدی را نشان می دهد.

گراف ۱۳.۴: مقایسه بدهی خارجی برای سال های مالی ۲۰۱۷ - ۲۰۱۸ (به میلیون دالر)

منبع: واحد مدیریت دارایی بدهی، وزارت مالية

۱۴.۴ ذخایر خالص بین المللی

یافته است بدین معنی که ذخایر دارایی ها بیشتر از ذخایر بدھی ها بوده اند. کاهش در ذخایر بدھی عمدتاً در نتیجه کاهش سپرده های اسعاری بانک های تجاری به وجود آمده است که در سال ۲۰۱۸ میلادی با تقلیل ۲۰.۳ درصدی در مقایسه با ۶۸۸.۴۹ میلیون دالر امریکایی سال گذشته به ۵۹۸.۰۸ میلیون دالر امریکایی پائین آمد.

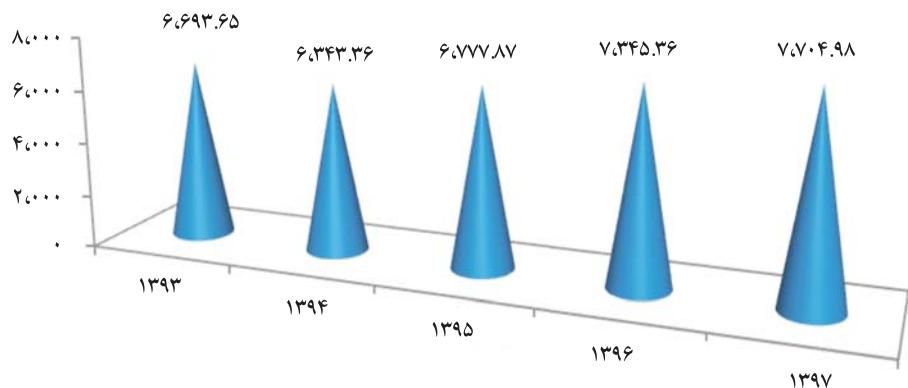
ذخایر بدھی سپرده های اسعاری افراد غیر مقیم در سال تحت بررسی بدون تغییر باقی مانده است. افزایش در ذخایر خالص بین المللی را میتوان به جریان های قابل ملاحظه داخلی از ارز خارجی به بخش دولتی و وجوده ارسالی کارمندان از خارج نسبت داد.

سطح فعلی دارایی های ذخایر خالص بین المللی تقریباً ۱۲ ماه واردات کالاها را تحت پوشش قرار می دهد، و همچنان کشور را در برابر شوک های خارجی مقاوم می سازد.

مطابق به تازه ترین داده های موجود، ذخایر خالص بین المللی با ازدیاد ۵ درصدی در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ۷،۳۴۵.۳۶ میلیون دالر امریکایی سال گذشته به ۷،۷۰۴.۹۸ میلیون دالر امریکایی افزایش یافته است. (جهت توضیحات بیشتر جدول ۱۴.۴ و گراف ۱۴.۴ را ملاحظه نمایید). افزایش در سطح ذخایر خالص بین المللی در نتیجه افزایش در ذخایر دارایی ها به وجود آمده است که با ازدیاد ۲.۵ درصدی در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ۸،۱۵۹.۰۱ میلیون دالر امریکایی سال گذشته، به مبلغ ۸،۳۶۲.۴۲ میلیون دالر امریکایی افزایش یافته است.

این در حالیست که ذخایر بدھی با کاهش ۱۹.۲ در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ۸۱۳.۶۵ میلیون دالر امریکایی سال مالی ۱۳۹۶ به ۶۵۷.۴۴ میلیون دالر امریکایی کاهش

گراف ۱۴.۴: ذخایر خالص بین المللی از سال ۲۰۱۴ الی سال ۲۰۱۸ (به میلیون دالر امریکائی)

منبع: آمریت عمومی سیاست پولی، د افغانستان بانک

جدول ۴: بیانش تادیات افغانستان طی سال ۲۰۱۸ میلادی (به میلیون دالر امریکایی)

فیضی تغییرات	سال مالی ۱۳۹۷	ربع چهارم ۱۳۹۷	ربع سوم ۱۳۹۷	ربع دوم ۱۳۹۷	ربع اول ۱۳۹۷	سال مالی ۱۳۹۶	ربع چهارم ۱۳۹۶	ربع سوم ۱۳۹۶	ربع دوم ۱۳۹۶	ربع اول ۱۳۹۶	اقلام/سالها
-۳%	-۴۰۰۰.۷۸	-۱۰۰۶.۴۲	-۸۸۹۸.۹	-۸۴۲۵.۰	-۱۳۶۷.۰۸	-۴۱۴۰.۲۳	-۹۱۰.۳۲	-۷۴۴.۲۰	-۱۴۳۰.۲۸	-۱۰۰۰.۴۳	حساب جاری
۳%	۴۰۲۹۹.۱۶	۱۰۰۶.۷۰	۱۰۱۵۳.۷۳	۱۰۱۳۷.۷۶	۹۲۰.۹۹	۲۰۱۲۶.۱۳	۱۰۲۷۵.۰	۱۰۴۰.۰۵	۸۱۶.۵۰	۸۱۷.۹۷	کریدت
۱%	۸۰۳۲۴.۹۴	۲۰۱۱۷.۱۲	۲۰۳۴۳.۶۲	۱۹۷۶.۱۴	۲۰۱۸۸.۰۷	۸۰۲۷۱.۳۶	۲۰۲۱۲۸.۲	۱۰۹۸۰.۲۵	۲۰۲۴۶.۸۸	۱۰۸۷۳.۶۱	دبت
-۶%	-۶۰۴۰۰.۰	-۱۰۰۰.۱۶	-۱۰۵۴۳.۱۶	-۱۰۵۰.۸۰	-۱۰۸۳۶.۰۷	-۶۹۷۷.۱۱	-۱۰۱۶.۳۱	-۱۰۷۳۶.۴۲	-۱۹۸۱۰.۸۲	-۱۰۰۰.۵۷	حساب اجتناس و خدمات
۳۶%	۱۰۵۰.۱۶	۹۷۷.۴۱	۹۳۸.۴	۹۶۴.۲۱	۹۲۰.۴۹	۱۰۱۷۵.۰	۲۰۲۸۷.۸	۳۳۴۵.۷	۲۲۰.۵۴	۲۱۳۷.۰	کریدت
-۰.۳٪	۸۰۱۰۰.۲۰	۲۰۰۳۸۸۷	۱۹۸۱۰.۲۱	۱۹۹۵۰.۰۷	۲۰۱۵۵.۰۶	۸۰۱۲۴۸۱	۲۰۱۸۳۰.۹	۱۰۹۰۰.۰۹	۲۰۲۱۲۳۶	۱۰۸۲۱.۲۷	دبت
-۳٪	-۶۰۰۴۰.۰۷	-۱۰۴۷۳.۶۱	-۱۳۷۶۹.۳	-۱۴۴۹۹.۷۵	-۱۰۶۴۶.۶۹	-۶۲۳۹۰.۸۳	-۱۰۶۰۹.۶۰	-۱۰۷۲۰.۰۹	-۱۰۸۰۰.۲۲	-۱۰۵۶.۱۱	حساب اجتناس
۱۲٪	۸۸۰۰.۲۴	۲۵۴۰.۹	۲۶۱۸۸	۱۲۶۸۱	۱۷۷۴۵	۷۸۳۰.۹۶	۲۹۳۲۶	۲۵۱۳۷	۱۱۲۰.۱۷	۱۱۰۰.۷	کریدت
-۳٪	۶۸۸۹۹.۸۰	۱۰۷۹۵.۰	۱۰۹۸۸۱	۱۰۶۶۵.۵۶	۱۰۸۳۶.۹۴	۷۰۰۲۳۸۰	۱۰۹۰۰.۷۷	۱۰۶۲۳.۶۶	۱۰۹۲۶.۳۹	۱۰۵۱۱.۱۷	دبت
-۳۰٪	-۰۱۰۵.۶۸	-۱۲۸۰.۰	-۱۰۷۲۴	-۶۱.۱۱	-۱۷۰۰.۹	-۷۳۲۷.۲۸	-۲۰۴۶.۹۰	-۲۰۱۰.۳۳	-۱۷۹۰.۰۹	-۱۰۱۰.۵۰	حساب خدمات
۸۸٪	۶۸۴۰۹۲	۱۲۳۳۲	۱۷۵۱۶	۲۱۷۴۰	۱۴۸۰۰۳	۳۶۳۰.۷۴	۷۰۰۴۲	۸۳۳۰	۱۰۶۰۷	۹۱.۷۶	کریدت
۹٪	۱۰۰۰۰.۴۰	۷۱۱۰۰۰	۲۲۲۴۰	۲۷۸۵۱	۳۱۸۱۰۲	۱۱۰۱۰۲	۲۸۰۰۲	۲۸۴۶۳	۲۸۵۵۷	۳۵۰۰۰	دبت
۴۴٪	۲۲۱۰۶۹	۴۶۰۳۲	۹۸۰۵۶	۵۶۰۰	۳۴۸۲۷	۱۰۳۶۰	۷۶۰۰	۲۱۰۵۹	۳۶۰۲۶	۱۹۰۰۲	حساب اصلی عاید
۳۶٪	۷۷۷۰۷۷	۶۷۰۴۵	۱۰۹۰۲۳	۶۵۵۳	۳۵۰۷	۲۰۰۵۳	۸۹۰۱۴	۳۲۹۱	۴۸۰۵۰	۳۳۰۰۰	کریدت
۹٪	۵۵۰۷۸	۲۳۰۱۲	۱۰۰۶۹	۱۱۵۲	۱۰۴۵	۵۱۰۸	۱۲۰۳۶	۱۱۵۲	۱۲۰۷	۱۶۰۹۷	دبت
-۱۶٪	۲۰۳۶۰۰۰	۵۰۰۰۰۰	۵۰۵۷۴	۶۶۴۶۶	۵۰۴۲۷	۲۰۶۷۸.۶۳	۸۲۲۰۱۸	۸۰۷۸۳	۵۰۱۰۳۰	۵۳۳۰۱۱	حساب ثانوی عاید
-۱۲٪	۶۴۴۳۱۰۳	۵۵۵۰۵	۶۰۰۴۶	۷۰۰۰	۵۶۰۰۱۳	۲۰۷۷۲۸	۸۱۹۰۵۸	۸۱۶۷۴۷	۵۷۰۰۵۵	۵۷۰۰۵۷	کریدت
۷۷٪	۱۶۸۹۶	۵۵۰۱۳	۵۱۷۷	۳۹۰۵	۲۲۰۵۶	۹۰۵۶	۹۰۵۶	۱۰۸۶۴	۲۲۰۲۵	۳۲۰۱۸	دبت
-۱۶٪	۱۰۷۶۰۲۴	۲۸۱۰۰	۴۱۸۰۷۶	۵۶۴۳۵	۴۲۶۰۸	۲۰۱۰۰۱۲	۵۰۷۲۰۹	۶۶۰۰۱	۴۲۸۰۰۸	۴۳۰۰۱۰	انتقالات جاری
-۱۶٪	۱۰۷۸۰۲۴	۲۸۱۰۰	۴۱۸۰۷۶	۵۶۴۳۵	۴۲۶۰۸	۲۰۱۰۰۱۲	۵۰۷۲۰۹	۶۶۰۰۱	۴۲۸۰۰۸	۴۳۰۰۱۰	کریدت
#DIV /!	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	دبت
۴۲٪	۳۸۱۰۱۰	۹۷۱۰۶	۹۰۰۶۲	۹۶۰۰	۹۱۰۰۲	۳۶۸۸۸	۸۷۰۷۹	۷۶۰۰۳	۰۰۱۰۶	۵۰۰۴۰	پول انتقال شده کارگران
۴۰٪	۴۷۶۴۹	۱۱۰۰۰	۱۰۰۷۵۵	۱۱۰۷۳۵	۱۰۰۹۴	۳۱۲۰۷۰	۹۱۰۰۲	۱۰۵۰۱	۷۱۰۰۱	۵۰۱۰۴۹	کریدت
۲۷٪	۵۵۰۸۴	۱۱۶۴۲	۱۱۷۱۳	۱۱۷۶۶	۱۱۰۰۲	۴۳۰۸۲	۱۰۰۰۲۶	۸۸۰۰۰	۱۰۶۰۵	۸۰۰۰۰	دبت
-۲۶٪	۹۹۰۰۷۰	۴۷۱۰۰	۲۷۲۰۰۷	۲۲۶۰۰۹	۱۶۸۰	۱۰۳۷۶۰۱	۳۶۸۰۰۲	۳۲۷۰۰۹۲	۴۰۴۰۷۷	۱۰۸۰۰۰	حساب سرمایه و مالی
-۲۲٪	۱۰۴۰۰۰۰	۶۰۱۰۰	۳۷۸۰۷۷	۲۲۱۰۲۸	۶۲۸۹	۱۷۹۰۰۷۸	۰۷۹۰۰۷۹	۰۵۰۰۰۷۷	۴۲۸۰۰۰	۲۲۰۰۰۰	حساب سرمایه
-۲۱٪	۱۰۴۰۷۷۶	۶۰۱۰۷۶	۴۷۸۰۷۲	۲۲۱۰۲۸	۶۲۸۹	۱۷۹۰۰۷۸	۰۷۹۰۰۷۹	۰۵۰۰۰۷۷	۴۲۸۰۰۰	۲۲۰۰۰۰	کریدت
	۳۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	دبت
-۲۱٪	۱۰۴۰۷۷۶	۶۰۱۰۷۶	۴۷۸۰۷۲	۲۲۱۰۲۸	۶۲۸۹	۱۷۹۰۰۷۸	۰۷۹۰۰۷۹	۰۵۰۰۰۷۷	۴۲۸۰۰۰	۲۲۰۰۰۰	انتقالات سرمایه
-۲۱٪	۱۰۴۰۷۷۶	۶۰۱۰۷۶	۴۷۸۰۷۲	۲۲۱۰۲۸	۶۲۸۹	۱۷۹۰۰۷۸	۰۷۹۰۰۷۹	۰۵۰۰۰۷۷	۴۲۸۰۰۰	۲۲۰۰۰۰	کریدت
	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	دبت
-۹٪	۶۱۳۰۷۸	۱۷۰۰۲۳	۲۰۲۱۶	-۴۷۰	۶۰۰۰	۶۰۰۰	۲۰۰۰۰۸	۲۲۷۰۰۰	-۲۶۰۶	۵۱۰۶	حساب مالی
۱۲۳٪	-۱۳۹۰۰۰	-۲۹۰۸۰	-۳۶۷۶	-۴۰۰۵	-۳۱۰۰۸	-۶۲۳۳	-۱۳۰۰۷۳	-۱۳۰۰۸	-۲۰۰۰۴۴	-۱۱۰۹	سرمایه گذاری مستقیم
۱۲۱٪	-۲۲۳۰۰	-۱۹۰۱۱	-۱۰۰۳۶	۳۷۸	۳۷۸	-۱۰۰۰۰	-۰۰۸۴	-۰۳۵۹	-۳۰۰۷	-۳۰۰۹	خریداری خالص دارایی های مالی
۱۲۳٪	۱۱۵۰۱۲	۱۰۰۷۵	۱۰۰۳۸	۴۴۰۳	۴۵۰۳	۵۱۰۳	۱۲۰۰۹	۱۳۰۰۹	۱۷۰۰۶	۸۰۰۰	ورود خالص پدیده ها
-۱۰۱٪	۲۳۰۰۱	۳۶۰۹۴	۲۴۰۳۷	۱۸۰۲۲	-۵۰۰۰۲	-۲۹۰۱۱	-۳۴۰۰۱	-۱۱۰۵۷	-۳۰۰۱۰	۳۶۰۸۲	سرمایه گذاری پر توغولیو
-۱۰۱٪	۲۳۰۵۱	۳۶۰۹۴	۲۴۰۳۷	۱۸۰۲۲	-۵۰۰۰۲	-۲۹۰۱۱	-۲۴۰۰۱	-۱۱۰۵۷	-۳۰۰۱۵	۳۶۰۲۲	خریداری خالص دارایی های مالی
	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	ورود خالص پدیده ها
-۱۲۴۹٪	۳۶۱۰۷۳	۹۴۰۵۴	۱۰۰۰۰۷	۰۷۰۰۳	۱۰۰۰۰۸	-۳۱۰۰۸	۰۵۸۰۷۶	-۱۲۷۰۹۳	۲۰۰۰۸	۱۲۰۹	سایر سرمایه گذاری ها
۶۶۱٪	۷۷۳۰۷۴	۶۸۰۵۹	۷۹۰۳۲	۴۸۰۴۶	۸۰۰۴۷	۳۵۰۹۲	۹۷۰۰۷	-۱۰۰۰۰۹	۵۳۶	۳۲۰۹۱	۵اریه ها
-۲۳۱٪	-۸۸۳۹	-۲۲۳۹۵	-۲۲۰۷۵	-۱۲۰۷	-۱۲۰۱۱	۶۷۰۰۰	۳۹۰۰۰	۲۷۰۶۴	-۲۰۰۰۳	۳۰۰۶۹	پاده ها
-۷۱٪	۱۶۷۰۶	۷۲۰۰	۱۱۲۴۶	-۳۰۰۶۱	۲۲۰۱۱	۰۵۷۰۰۲۹	۱۷۹۰۰۷۴	۳۸۴۰۲۸	-۱۴۰	۱۳۰۷۳	ذخیره داری ها
۹٪	۳۰۶۰۰۳	۵۰۰۱۳	۶۱۲۳۲	۶۱۰۰۱	۱۰۰۰۰۲۷	۲۸۰۰۰۲۳	۰۵۶۰۰۷۱	۴۱۶۰۰۸	۹۷۰۰۶۱	۸۶۹۰۲۳	اشتباھات و خطاهای خالص

منبع: واحد مدیریت دارایی بدهی، وزارت مالیه

جدول ۳.۴: مال التجاره طی سال ۲۰۱۸ (به میلیون دالر امریکائی)

سال ها		سال مالی ۱۳۹۷		سال مالی ۱۳۹۶		سال مالی ۱۳۹۵		سال مالی ۱۳۹۴		سال مالی ۱۳۹۳		سال مالی ۱۳۹۲		
سهم (فیضی)	مجموع	سهم (فیضی)	مجموع	سهم (فیضی)	مجموع	سهم (فیضی)	مجموع	سهم (فیضی)	مجموع	سهم (فیضی)	مجموع	سهم (فیضی)	مجموع	
۱۰۰%	۷,۳۰۶,۶۰	۱۰۰%	۷,۳۴۸,۱۴	۱۰۰%	۶,۸۷۲,۳۹	۱۰۰%	۷,۳۷۹,۰۹	۱۰۰%	۷,۳۹۴,۳۳	۱۰۰%	۷,۴۳۹,۶۰	۱۰۰%	۷,۴۳۹,۶۰	واردات
۱۱۱٪	۸۲۵,۶۸	۱۱۱٪	۸۲۳,۲۷	۸۰٪	۵۳۶,۶۷	۹٪	۷۰۹,۱۹	۱۱۸٪	۸۶۳,۱۹	۱۳۶٪	۱,۲۷۲,۱۴	۱۳۶٪	۱,۲۷۲,۱۴	وسایل صنعتی
۱۲۸٪	۹۴۹,۷۸	۱۱۸٪	۸۷۷,۶۵	۱۶۲٪	۱,۰۷۸,۷۳	۲۲٪	۱,۰۶۸,۵۸	۱۵۸٪	۱,۱۵۵,۹۴	۲۳٪	۲,۰۱۷,۳۷	۲۳٪	۲,۰۱۷,۳۷	نفت و روغنیات
۳۹,۲٪	۲۹,۴,۲۳	۴۰,۰٪	۲۹,۸۱,۴۶	۳۱,۸٪	۲۱۲,۶۶	۲۲٪	۱,۷۱۵,۷۵	۳۲,۲٪	۲,۳۴۵,۸۶	۲۱٪	۱,۹۴۲,۸۵	۱۹۴۲,۸۵	۱۹۴۲,۸۵	اجناس مصرفی
۳۷٪	۲۷۶,۹۵	۲۶۸,۳٪	۲۷۱,۵,۷۵	۴۶,۰٪	۲,۸۳۷	۵۶,۰٪	۳,۵۶۶,۷	۴۰,۰٪	۲,۸۲۹,۶۶	۴۱,۰٪	۲,۸۵۷,۲۴	۴۱,۰٪	۲,۸۵۷,۲۴	اجناس سرمایوی و سایر اجناس
۱۰۰٪	۸۷۰,۳۴	۱۰۰٪	۷۸۳,۳۴	۱۰۰٪	۶۱۳,۸۰	۱۰۰٪	۵۰۰,۷۱	۱۰۰٪	۶۲۰,۸۸	۱۰۰٪	۴۹۹,۸۱	۱۰۰٪	۴۹۹,۸۱	صادرات
۳٪	۲۲,۳۵	۳٪	۲۲,۳۴	۸,۶٪	۵۲,۵	۱۹,۵٪	۱۰,۸۳۱	۱۴,۰٪	۸۷,۰۴	۱۷٪	۸۰,۶۹	۱۷٪	۸۰,۶۹	فرش و قالین
۴۸٪	۴۱۷,۶۹	۵۶٪	۴۴۱,۵۱	۴۶,۰٪	۲۹۹,۹۱	۳۷,۰٪	۲۱۰,۱۷	۴۳,۰٪	۲۷۲,۱۳	۴۵,۰٪	۱۷۰,۹۲	۴۵,۰٪	۱۷۰,۹۲	اقلام غذایی
۴۸٪	۴۲,۳۲	۳۵,۰٪	۳۳,۱۳	۹,۰٪	۵۵,۰	۵۱٪	۲۸,۴۷	۷,۰٪	۴۹,۳۵	۱۲٪	۵۹,۰۶	۱۲٪	۵۹,۰۶	چروم و پشم
۴۸٪	۳۹۲,۸۸	۳۷,۰٪	۲۹۵,۵۵	۳۸,۵٪	۲۳۶,۳۸	۳۷,۰٪	۲۰,۸۷۶	۳۴,۰٪	۲۱۲,۳۶	۳۶٪	۱۷۸,۸۶	۳۶٪	۱۷۸,۸۶	نباتات طبی و دیگر
	-۶,۰۳۱,۳۶		-۶,۶۶۴,۳۱		-۶,۰۵۸,۵۸		-۷,۱۲۳,۳۸		-۶,۶۷۳,۷۵		-۸,۸۳۹,۷۹		-۸,۸۳۹,۷۹	بیلانس تجاری

جدول ۳.۴: شرکای تجاری خارجی طی سال ۲۰۱۸ (به میلیون دالر امریکائی)

نام کشور	بیلانس تجاری	فیضی سهم	واردات	فیضی سهم	صادرات	
پاکستان	-۷۰۸,۶۲	۱۴,۶۷٪	۱,۰۸۶,۸۶	۴۳٪	۳۷۸,۲۴	
هند	۵,۱۶	۴,۷۸٪	۳۵۴,۲۸	۴۱٪	۳۵۹,۴۴	
ایران	-۱,۲۴۴,۶۷	۱۷,۰۷٪	۱,۲۶۴,۱۸	۲٪	۱۹,۰۱	
آلمان	-۶۰,۲۲	۰,۸۹٪	۶۵,۵۶	۰,۶۱٪	۵,۳۴	
چین	-۱,۱۳۷,۵۳	۱۵,۷٪	۱,۱۶۵,۹۴	۳,۲۵٪	۲۸,۶۱	
ترکیه	-۴۵,۴۱	۰,۶٪	۴۵,۴۱	۰,۰۰٪		
بریتانیا	-۴,۶۶	۰,۰۶٪	۴,۶۶	۰,۰۰٪		
عربستان سعودی	-۵۱,۸۵	۰,۷۹٪	۵۸,۴۶	۰,۷۵٪	۶,۶۰	
ایالات متحده امریکا	-۵۵,۰۳	۰,۷۴٪	۵۵,۰۳	۰,۰۰٪		
کشورهای مشترک المنافع	-۱,۹۷۰,۹۲	۲۶,۷۸٪	۱,۹۸۳,۵۹	۱,۴۵٪	۱۲,۶۷	
چان	-۴۱۴,۰۲	۵,۵۹٪	۴۱۴,۰۲	۰,۰۰٪		
سایر کشورها	-۸۴۳,۵۹	۱۲,۲۷٪	۹۰۸,۶۲	۷,۴۳٪	۶۰,۰۳	
مجموع	(۶,۰۳۱,۳۶)	۱۰۰٪	۷,۴۰۶,۷۰	۱۰۰٪	۸۷۵,۲۴	

جدول ۴.۴: شرکای تجاری خارجی برای سال ۲۰۱۸ (به میلیون دالر امریکایی)

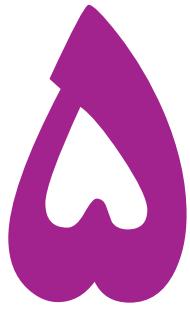
نام کشور	صادرات	فیصدی سهم	وارادات	فیصدی سهم	بیانس تجاری
پاکستان	۲۹۹.۳۵	۳۸%	۱,۲۲۶.۷۷	۱۶.۴۷%	- ۹۲۷.۴۲
هند	۳۳۷.۰۰	۴۳%	۲۳۵.۴۸	۳.۱۶%	۱۰۲.۰۲
ایران	۲۸.۹۶	۴%	۱۲۲۰.۵۷	۱۶.۳۹%	- ۱۱۹۱.۶۱
آلمان	۱۰.۳۳	۱.۳۲%	۴۹.۳۶	۰.۶۶%	- ۳۹.۰۳
کشورهای مشترک المنافع	۲۰.۰۱	۲.۵۵%	۲,۰۳۹.۵۰	۲۷.۳۸%	- ۲۰۱۹.۴۹
چین	۹.۷۱	۱.۲۴%	۱,۱۴۵.۷۳	۱۵.۳۸%	- ۱۱۳۶.۰۲
ترکیه	۰.۰۰%	۰.۰۰%		۰.۰۰%	۰.۰۰
عربستان سعودی	۳.۹۵	۰.۵۰%		۰.۰۰%	۳.۹۵
جاپان			۳۵۹.۲۴	۴.۸۲%	- ۳۵۹.۲۴
بریتانیا			۸.۱۳	۰.۱۱%	- ۸.۱۳
ایالات متحده امریکا			۶۳۸۵	۰.۸۶%	- ۶۳۸۵
سایر کشورها	۷۴.۱۲	۹.۴۵%	۱۰۹۹.۵۱	۱۴.۷۶%	- ۱۰۲۵.۳۹
مجموع	۷۸۳.۹۳	۱۰۰.۰۰%	۷,۴۴۸.۱۴	۱۰۰.۰۰%	- ۶,۶۶۴.۲۱

جدول ۵.۴: بدهی خارجی طی سال ۲۰۱۸ میلادی

مجموع بدهی خارجی	به میلیون دالر امریکایی	فیصدی مجموع
۲,۱۰۲.۱۹	۱۰۰.۰۰	
۹۹۰.۲۶	۴۷.۱۱	دوجانبه
۸۸۹.۴۰	۴۲.۳۱	پاریس کلب
۸۸۹.۴۰	۴۲.۳۱	فردراسیون روسیه
-	۰.۰۰	ایالات متحده امریکا
-	۰.۰۰	آلمان
۱۰۰.۸۶	۴۸۰	اعضای غیر پاریس کلب
۱,۱۱۱.۹۳	۵۲.۸۹	چندین جانبه
۳۴۶.۹۵	۱۶.۵۰	که ازین جمله: IDA(بانک جهانی)
۶۴۹.۹۱	۳۰.۹۲	بانک توسعه آسیا
۶۸.۲۰	۳.۲۴	صندوق بین المللی پول
۴۰.۲۱	۲.۱۵	بانک توسعه اسلامی
۱.۶۷	۰.۰۸	OPEC

جدول ٦.٤: ذخایر خالص بین المللی (به میلیون دالر امریکائی)

نوسیرات ربع قبلی	ربيع اول ٢٠١٤	فیصدی تغییرات	ربيع اول ٢٠١٨	فیصدی تغییرات	ربيع چهارم ٢٠١٧	فیصدی تغییرات	ربيع سوم ٢٠١٦	فیصدی تغییرات	ربيع دوم ٢٠١٥	فیصدی تغییرات	ربيع اول ٢٠١٤	
ذخایر خالص بین المللی (ابه میلیون دالر امریکائی) ^٩			٤.٩	٧,٧٠٤.٩٨	٨.٣٧	٧,٣٤٥.٣٦	٦.٨٥	٦,٧٧٧.٨٧	-٥.٢٣	٦,٣٤٣.٣٦	٢٣.٢٢	٦,٦٩٣.٦٥
ذخایر دارایی‌ها			٢.٥	٨,٣٦٢.٤٢	٧.٦	٨,١٥٩.٠١	٩.٤٤	٧,٥٨١.٩٨	-٤.٤١	٦,٩٢٧.٩٤	٢٢.٧١	٧,٢٤٧.٧٦
ذخایر بدھی‌ها			-١٩.٢	٦٥٧.٤٤	١	٨١٣.٦٥	٣٧.٥٥	٨٠٤.١١	٥.٥٠	٥٨٤.٥٨	١٠.٩١	٥٥٤.١٢
امانات بانک‌های تجاری به اسعار خارجی			-٢٠.٣	٥٩٨.٠٨	٢	٧٥٠.٦٦	٤٧.٠٤	٧٣٢.٦٦	١٢.٢٧	٤٩٨.٢٧	٤.٠٠	٤٤٣.٨٠
امانات افراد غیر ساکن به اسعار خارجی			١.٣	٠.١٤	-٠.٠٤	٠.١٤	٠.٠٠	٠.١٤	٠.٠١	٠.١٤	-٨٩.٥٧	٠.١٤
استفاده از منابع صندوق			-٥.٨	٥٩.٢٢	-١٢	٦٢.٨٥	-١٧.٢٤	٧١.٣١	-٢١.٧٩	٨٦.١٧	١٧.٥٣	١١٠.١٨
ذخایر خالص بین المللی (در ماههای واردات)				١٣.٤٧		١٤.٦٧		١١.٨٥		١١.٤٠		٩.٣١
ذخایر خالص بین المللی (در ماههای واردات)				١٢		١٣		١١		١٠		٩
منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات/د افغانستان بانک												

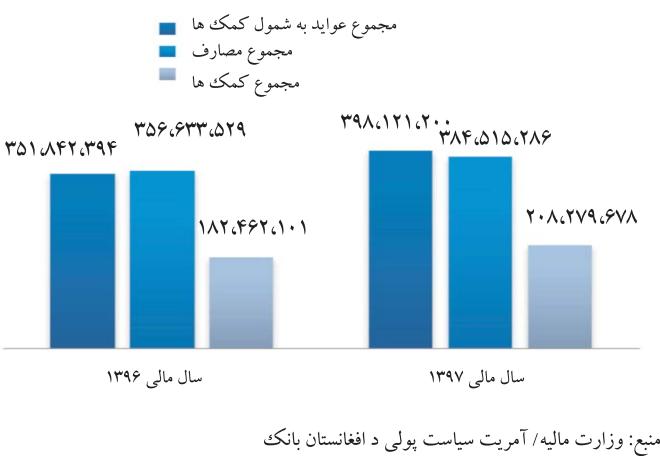

چگونگی تغییرات مالیاتی

چگونگی تغییرات مالیاتی

۳۸۴.۵۲ میلیارد افغانی رسیده و در مقایسه با سال مالی گذشته نشان دهنده از دیاد ۲۷.۸۸ میلیارد افغانی می باشد که برابر رشد ۷.۸۲ درصدی در مصارف می باشد.

گراف ۱.۵: مقایسه مجموع عواید، مصارف، بودجه و کمک های سال های ۲۰۱۷ - ۲۰۱۶

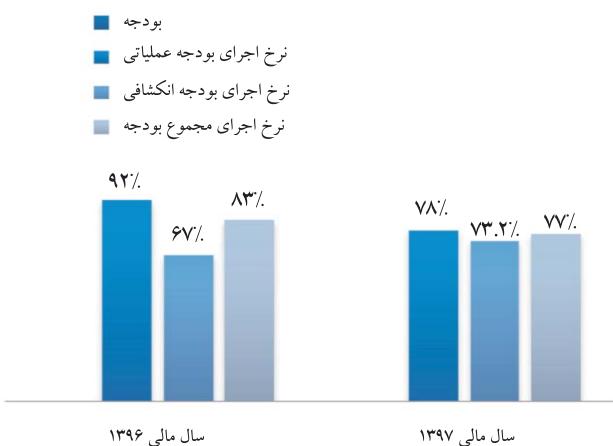

علاوه بر این، کمک های دونرها برای تمویل عملیات و مصارف انکشافی استفاده گردیده است. مجموع کمک های دونرها که به عملیات و مصارف انکشافی تخصیص داده شده است، در سال ۲۰۱۸ میلادی نشان دهنده افزایش قابل ملاحظه بوده که در مقایسه با ۱۹۶.۴۷ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۷ میلادی به ۲۲۹.۷۹ میلیارد افغانی رسیده و مقایستاً نشان دهنده از دیاد ۳۳.۳۲ میلیارد افغانی می باشد، این مقدار معادل افزایش ۱۷ درصدی کمک های مالی بوده که در اثر تغییرات در تعهدات و پرداخت کمک های مالی دونرها به وجود آمده است. سطح کمک های مالی نسبتاً افزایش یافته است. ادارات عمده کمک رسان را صندوق بازسازی افغانستان، صندوق وجهی برای نظم و قانون افغانستان، ناتو، بانک جهانی، بانک انکشاف آسیا تشکیل می دهد. علاوه تاً، مجموع

اهداف اساسی سکتور مالیاتی عبارت از دستیابی به افزایش دوامدار جمع آوری عواید و به عهده گرفتن تدریجی مصارف فعالیت ها که ذریعه کمک های خارجی تأمین می شود و همچنان حصول اطمینان از اختصاص مصارف در تطابق با چارچوب ملی صلح و توسعه افغانستان می باشد. سایر اهداف این سکتور مشکل از بهبود مدیریت مصارف عامه، تهیه و تدوین سیاست های مالی، مؤثثیت تشبات عامه، اداره سیستم های مالیه و محصول گمرکی می باشد. مانند اقتصاد های نوظهور و در حال توسعه، افغانستان همواره با کسر بودجه مواجه بوده است. در سال ۲۰۱۸ میلادی مجموع مصارف اصلی بیشتر از عواید داخلی بوده که منجر به کسر بودجه ۱۹۴.۶۷ میلیارد افغانی گردیده که با شامل ساختن سایر منابع عواید (کمک ها)، مازاد بودجه معادل ۱۳.۶۱ میلیارد افغانی مشاهده گردیده است. بنابر افزایش در مالیات و عواید گمرکی که عبارت از مالیه بر عواید، مالیات ثابت، عواید حاصله از کالاهای و خدمات، صنعت استخراج، عواید ملکیت های سرمایوی، بازده متفرقه و تفاوت بزرگ در عواید غیر مالیاتی می باشد، مجموع عواید داخلی در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ۱۶۹.۶۸ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۷ میلادی به ۱۸۹.۸۴ میلیارد افغانی افزایش یافت که نشان دهنده از دیاد ۲۰.۴۶ میلیارد افغانی بوده و منجر به ۱۲.۰۸ درصد جمع آوری عواید داخلی گردیده است. در عین حال، افزایش مصارف کارکنان، مصارف سرمایوی و سپسایدی ها، کمک های مالی و مصارف تقاضه باعث افزایش مجموع مصارف اصلی در سال ۲۰۱۸ میلادی شده که در مقایسه با ۳۵۶.۶۳ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۷ میلادی به

نرخ اجرای بودجه عملیاتی در سال ۲۰۱۸ میلادی با کاهش ۱۳.۹ درصدی در مقایسه با ۹۲ درصد سال ۲۰۱۷ میلادی به ۷۸ درصد پائین آمده است. نرخ اجرای بودجه انکشاپی در مقایسه با ۶۷ درصد سال ۲۰۱۷ و ۷۳.۲ درصد سال ۲۰۱۶ میلادی، نشان دهنده افزایش ۷.۲ درصدی می باشد.

گراف ۳.۵: مقایسه نرخ اجرای بودجه عملیاتی و انکشاپی طی سال های ۲۰۱۸ - ۲۰۱۷

منبع: وزارت مالیه/آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک

۲.۵ بودجه اصلی (کسر و مازاد)

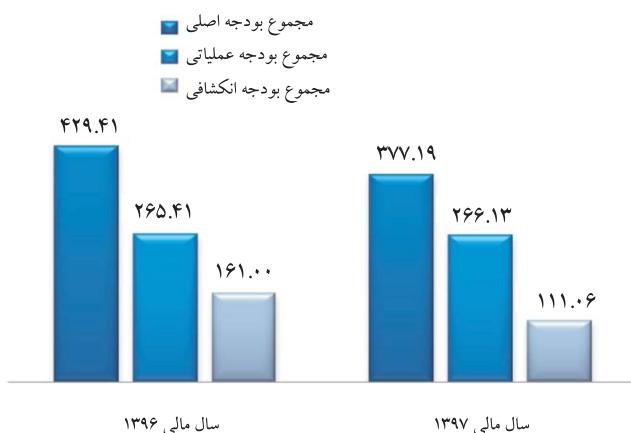
مجموع بودجه در سال ۲۰۱۸ میلادی قبل از کمک های دونرها دارای کسر مبلغ ۱۹۴.۶۷ میلیارد افغانی بوده است، در حالی که در سال ۲۰۱۷ میلادی بودجه با کسر ۱۸۷.۲۵ میلیارد افغانی مواجه بوده که در مقایسه با کسر مالی، مقادیر مذکور نشان دهنده افزایش ۳.۹۶ درصدی معادل از دیاد ۷.۴۲ میلیارد افغانی می باشند. در عین حال، مقدار وجوده تمویلی بیرونی در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ۱۸۲.۴۶ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۷ میلادی به ۲۰۸.۲۸ میلیارد افغانی افزایش یافته است. مقدار مجموعی پلان شده کمک ها بطور سالانه طی سال ۲۰۱۸ با کاهش ۲۵۸.۸۰ درصدی در منابع پلان شده خارجی، از مبلغ ۲۶۰.۹ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۷ به ۱۹۱.۲۸ میلیارد افغانی پائین

بودجه اصلی در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ۴۲۹.۴۱ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۷ میلادی به ۳۷۷.۱۹ میلیارد افغانی پائین آمده است که نشان دهنده کاهش شدید ۵۲.۲۲ میلیارد افغانی، معادل تقلیل ۱۲ درصدی در مجموع بودجه اصلی می باشد. علاوه بر این، بودجه عملیاتی در سال ۲۰۱۸ میلادی ۰.۸ درصد در مقایسه با ۲۶۸.۴۱ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۷ میلادی به ۲۶۶.۱۳ میلیارد افغانی کاهش یافته است. به همین سان، بودجه انکشاپی به گونه قابل ملاحظه با کاهش ۳۱ درصدی از ۱۶۱.۰۰ میلیارد افغانی که در سال ۲۰۱۷ میلادی به ثبت رسیده بود، در سال ۲۰۱۸ میلادی به ۱۱۱.۰۶ میلیارد افغانی پائین آمده است. این کاهش در مقایسه با دوره قبلی به دلیل سطح پائین منابع بیرونی و تخصیص بودجه برای سال مالی ۲۰۱۸ میلادی به وجود آمده است.

۱.۰ نرخ اجرای بودجه

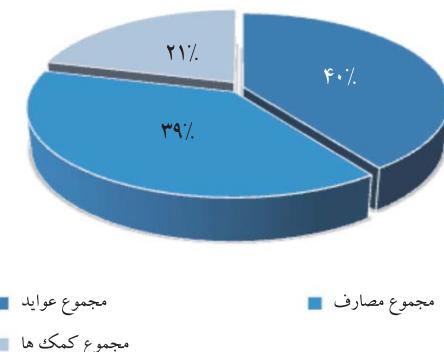
طی دوره تحت بررسی، دولت ۷۷ درصد مبلغ ۳۷۷.۱۹ میلیارد افغانی بودجه تخصیصی را به مصرف رسانیده است این در حالیست که در سال ۲۰۱۷ میلادی ۸۳ درصد مبلغ ۴۲۹.۴۱ میلیارد افغانی بودجه مذکور به مصرف رسیده بود که این رقم نشان دهنده افزایش ۱۲ درصدی نرخ اجرای بودجه می باشد.

گراف ۲.۵: مقایسه مجموع بودجه طی سال های ۲۰۱۸ - ۲۰۱۷

منبع: وزارت مالیه/آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک

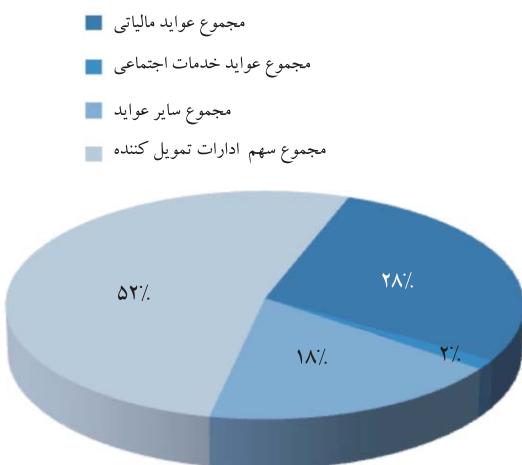
گراف ۵.۰: سهم مجموع عواید طی سال های ۲۰۱۷ - ۲۰۱۸ میلادی

منبع: وزارت مالیه / آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک

علاوه بر این، رشد مثبت مجموع عواید جمع آوری شده سال ۲۰۱۸ میلادی، به رشد قابل ملاحظه در مالیه بر عواید، مالیه فروشات، صنعت استخراج، فروشات کالاهای و خدمات نسبت داده شده است. با این هم فیسهای اداری، حق الامتیاز و عواید حاصله از ملکیت های سرمایوی و عواید متفرقه شاهد کاهش بوده و در کمک های اجتماعی و سایر منابع عواید تغییر قابل توجه رونما گردیده است.

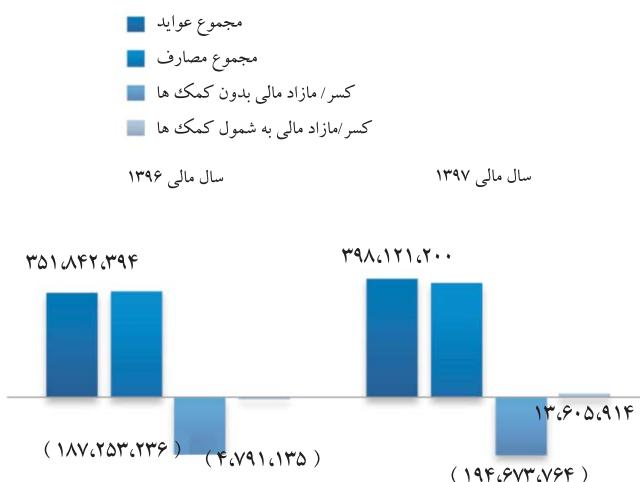
گراف ۶.۰: سهم مجموع عواید طی سال ۲۰۱۸ میلادی

منبع: وزارت مالیه / آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک

آمده است. این کاهش به علت تغییر در تعهدات و پرداخت های دونرها در رابطه با سهم گیری سالانه آنها به وجود آمده است.

گراف ۴.۵: کسر و مازاد بودجه اصلی (به شمول و بدون کمک ها)

منبع: وزارت مالیه / آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک

۳.۵ جمع آوری عواید

طی دوره تحت بررسی، مجموع عواید به شمول کمک های مالی با جمع آوری ۳۹۸.۱۲ میلیارد افغانی در مقایسه با ۳۵۱.۸۴ میلیارد افغانی سال مالی ۱۳۹۶، به طور قابل ملاحظه افزایش یافت که نشان دهنده از دیاد ۴۶.۲۸ میلیارد افغانی یا افزایش ۱۳.۲ درصدی در مقایسه با سال گذشته می باشد.

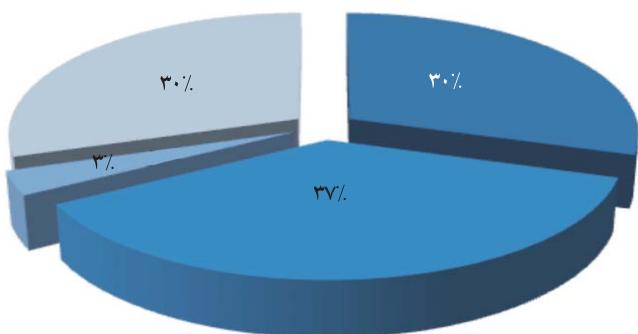
جمع آوری عواید سالانه پلان شده منابع داخلی در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ۱۶۰.۵۶ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۷ میلادی به ۱۶۱.۶۲ میلیارد افغانی افزایش یافته است که مقایستاً از دیاد ۰.۶۶ درصدی را به ثبت رسانیده است. در زمینه رفع کسر بودجه سال مالی ۲۰۱۸ میلادی، مجموع عواید داخلی و کمک دونرها، و همچنان جمع آوری عوایدی که باعث میشود تا مازاد بودجه به وجود آید، نقش مهمی را ایفا می نمایند.

۱.۳.۵ عواید داخلی

طلب جمع آوری شده است. عواید مذکور در سال ۲۰۱۸ میلادی با کاهش قابل ملاحظه ۲۷.۲۴ درصدی از ۲.۷۰ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۷ میلادی به ۱.۹۶ میلیارد افغانی کاهش یافت و جرایم غیر مالیاتی با کاهش ۱۱.۹۰ درصدی در سال ۲۰۱۸ میلادی از ۰.۷۷ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۷ به ۰.۴۳ میلیارد افغانی پائین آمده است. عواید حاصله از منابع مورد طلب نشان دهنده کاهش ۵.۷۵ درصدی می باشد که در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ۲.۷۸ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۷ میلادی، به ۲.۶۲ میلیارد افغانی کاهش یافته است.

گراف ۸.۵: عواید عمده داخلی طی سال ۲۰۱۸ میلادی

- مالیات بر درآمد
- مالیات بر فروشات
- جریمه و مجازات مالیاتی
- فیس های اداری

منبع: وزارت مالیه/آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک

۲.۳.۵ عواید غیر مالیاتی

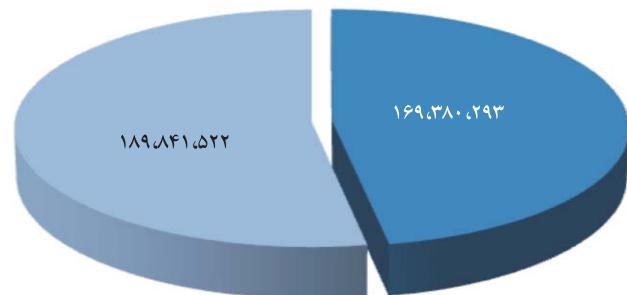
یکی از اجزای ابتدایی عواید داخلی، عواید غیر مالیاتی بوده که نشان دهنده افزایش چشمگیر ۱۷ درصدی می باشد و در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ۶۵.۶۷ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۷ میلادی به ۷۷.۱۰ میلیارد افغانی افزایش یافته است که در مقایسه با سال مالی گذشته نشاندهنده ازدیاد ۱۲.۵۷ میلیارد افغانی می باشد. ازدیاد مذکور در نتیجه افزایش عواید ملکیت های سرمایوی، فروش کالاهای و خدمات، فیس های اداری، سهم تقاضه و تغییر چشمگیر در بازده های متفرقه به وجود آمده است.

وضعیت مجموعی جمع آوری عواید داخلی در سال ۲۰۱۸ میلادی بهبود یافته، اما به طور قابل توجه پیچیده تر از سال ۲۰۱۷ میلادی بوده است. با این هم، اقدامات برای حصول اطمینان در ارتباط با دست آوردها در زمینه کسر تولیدات ناخالص داخلی در سال ۲۰۱۸ میلادی، از طرف دولت کافی دانسته شده است. دلیل پیشرفت در جمع آوری عواید داخلی عمدهاً به افزایش در رسیدهای عواید، مالیه بر عواید، هزینه های اداری، مالیات بر فروشات، عواید حاصله ملکیت های سرمایوی، فروشات کالاهای و خدمات، صنعت استخراج و تغییر قابل توجه در عواید متفرقه، نسبت داده شده است. مجموع عواید داخلی در سال ۲۰۱۸ میلادی از ۱۶۹.۳۸ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۷ میلادی به ۱۸۹.۸۴ میلیارد افغانی افزایش یافته است که در مقایسه با سال گذشته در رابطه با مجموع عواید جمع آوری شده، نشان دهنده ازدیاد ۲۰.۴۶ میلیارد افغانی یا رشد ۱۲ درصدی می باشد.

گراف ۸.۵: مقایسه مجموع عواید داخلی طی سال های ۲۰۱۸ - ۲۰۱۷

سال مالی ۱۳۹۷

سال مالی ۱۳۹۶

منبع: وزارت مالیه/آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک

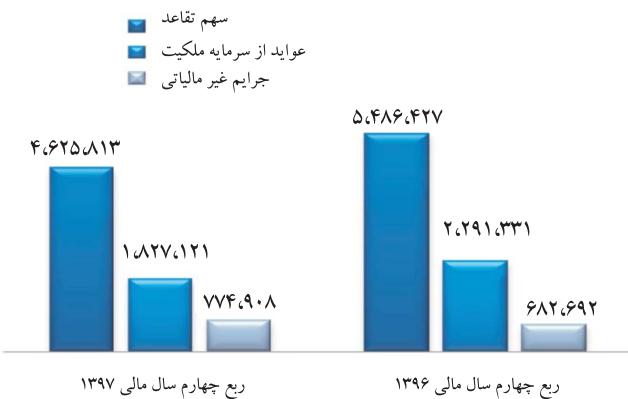
علاوه تاً، تفکیک جمع آوری مجموع عواید نشان دهنده کاهش در بعضی از اجزای عواید داخلی می باشد، مانند جرایم مالیاتی و غیر مالیاتی، و عوایدی که از منابع مورد

عنوان مجموع مصارف داخلی تعریف شده است و باید از طریق مجموع عواید داخلی تمویل گردد، در حالی که فعلاً به طور نسبی از طریق منابع و قروض خارجی و مباقی از طریق عواید داخلی تمویل می گردد.

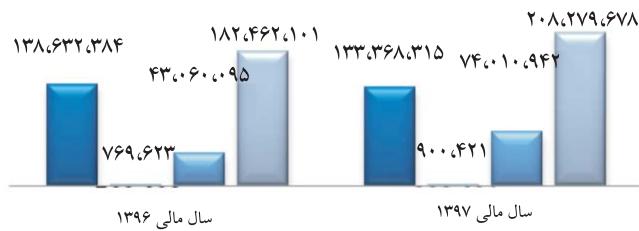
گراف ۱۰.۵: تحلیل مجموع کمک های سالانه طی سال ۲۰۱۷ - ۲۰۱۸ میلادی

- سهم مجموعی تمویل گندگان
- مجموع قروض خارجی
- عواید تمویل گندگان
- مجموع کمک ها

گراف ۹.۵: مقایسه اجزای عمدۀ عواید مجموع غیر مالیاتی طی سال های ۲۰۱۷ - ۲۰۱۹ میلادی

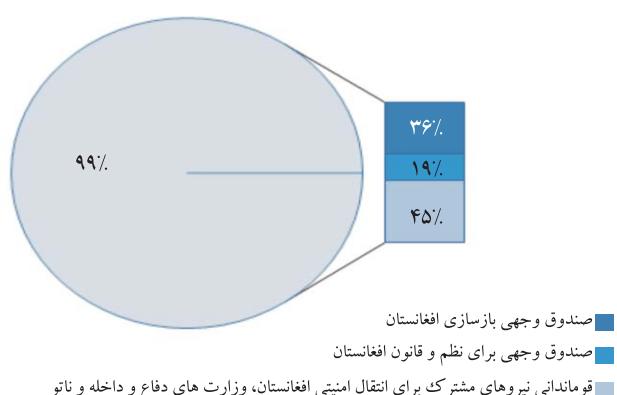
منبع: وزارت مالیه/آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک

منبع: وزارت مالیه/آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک

مجموع کمک های عملیاتی و انکشافی افزایش چشمگیر ۳۳.۳۲ میلیارد افغانی را نشان می دهد که در سال ۲۰۱۸ میلادی از ۱۹۶.۴۷ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۷ میلادی به ۲۲۹.۷۹ میلیارد افغانی افزایش یافته است که در مقایسه با سال گذشته نمایانگر تغییر قبل ملاحظه می باشد.

گراف ۱۱.۵: اجزای کمک های مالی تمویل گندگان طی سال ۲۰۱۸ میلادی

منبع: وزارت مالیه/آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک

عواید تقاضد، فروشات کالاهای و خدمات و عواید ملکیت های سرمایوی نقش عمده در رابطه با عواید غیر مالیاتی داشته است که در سال ۲۰۱۸ میلادی سهم تقاضد با ازدیاد ۱۸.۶ درصدی از ۴.۶۳ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۷ میلادی به ۵.۴۹ میلیارد افغانی، و فروشات کالاهای و خدمات با ازدیاد ۱۷.۴۸ درصدی از ۷.۹۲ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۷ میلادی به ۹.۳ میلیارد افغانی افزایش یافت، اما عواید حاصله از ملکیت های سرمایوی با ازدیاد ۳۲.۸۹ درصدی در سال ۲۰۱۸ میلادی از ۱.۸۳ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۷ میلادی به ۲.۲۹ میلیارد افغانی افزایش یافته است. علاوه بر این، عواید متفرقه در سال ۲۰۱۸ میلادی از ۲۰.۲۲ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۷ به ۲۵.۵ منفی میلیارد افغانی افزایش یافته اند.

۴. کمک ها

کمک های دونرها بخش مهمی بودجه ملی را تشکیل می دهد، در عین حال، کمک های مالی دونرها اقلام بزرگ مصارف بودجه عملیاتی و همچنان بودجه انکشافی را تمویل می کند. دولت گاه گاه برای تمویل مصارف برنامه های مختلف عملیاتی و انکشافی کمک های مالی و قرضه ها را از دونران متعدد، بنیاد ها و کمیته های بین المللی اخذ می کند. علاوه بر این، در چارچوب افغانستان، ثبات مالی به

مجموع مصارف اصلی در سال ۲۰۱۸ میلادی با افزایش ۷.۸ درصدی در مقایسه با مبلغ ۳۵۶.۶۳ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۷ میلادی به ۳۸۴.۵۲ میلیارد افغانی تزیید یافته است. این ارقام در مقایسه با دوره مشابه سال گذشته، نشان دهنده افزایش ۲۷.۸۸ میلیارد افغانی در مجموع مصارف عملیاتی و انکشافی می باشد که در اثر بلند رفتمن مصارف کارکنان، کمک های مالی، تقاضع و مصارف سرمایوی به وجود آمده است.

۵.۰ مصارف

مصارف عملیاتی با افزایاد ۱.۹۵ درصدی در سال ۲۰۱۸ میلادی از ۲۵۳.۰۹ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۷ میلادی به ۲۵۸.۰۲ میلیارد افغانی افزایش یافته است که بطور واضح نشان دهنده افزایاد ۴.۹۳ میلیارد افغانی در مقایسه با سال مالی ۱۳۹۶ می باشد و در عین حال مصارف انکشافی شاهد افزایش چشمگیر ۲۲.۱۶ میلیارد افغانی بوده که در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با ۱۰۳.۵۴ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۷ میلادی به ۱۲۶.۴۹ میلیارد افغانی افزایش یافته است که در مقایسه با سال گذشته نشان دهنده رشد ۲۲.۹۵ میلیارد افغانی در مصارف انکشافی می باشد. بودجه انکشافی نیز در مصارف اصلی سالانه افزایش یافته است.

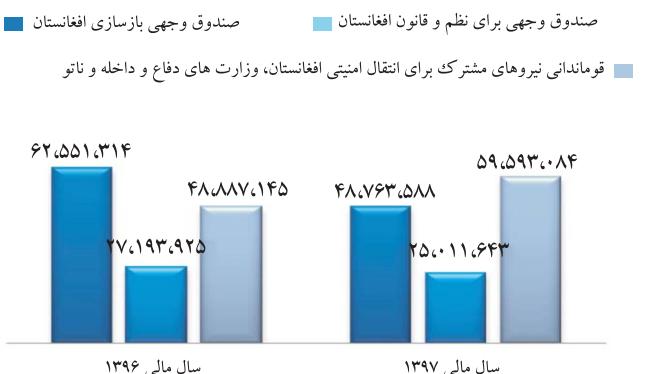
گراف ۱۳.۵ مقایسه مجموع مصارف طی سال های ۲۰۱۷ - ۲۰۱۸ - ۲۰۱۸ میلادی

منبع: وزارت مالیه / آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک

در ارتباط با مصارف عملیاتی و انکشافی، کمک های صندوق وجهی برای نظم و قانون افغانستان نقش مهم داشته است که در سال ۲۰۱۸ میلادی با کاهش ۸ درصدی در مقایسه با ۲۷.۱۹ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۷ میلادی به ۲۵.۰۱ میلیارد افغانی کاهش یافت، این در حالی است که سهم فرماندهی مشترک انتقال امنیت افغانستان، وزارت های دفاع و امور داخله و ناتو در سال ۲۰۱۷ میلادی به ۴۸.۸۹ میلیارد افغانی ربع افغانی میرسد که در مقایسه با ۵۹.۵۹ میلیارد افغانی ربع مشابه سال ۲۰۱۸ میلادی نشان دهنده افزایش ۲۲ درصدی می باشد.

گراف ۱۲.۵ مقایسه سهم کمک های مالی تمویل کننده گان طی سال ۲۰۱۸ میلادی

منبع: وزارت مالیه / آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک

مصارف اصلی به دو بخش یعنی مصارف انکشافی و عملیاتی دسته بندی می شود که به نوبه خود به هشت سکتور مختلف چون مصارف امنیتی، دولت، تعلیم و تربیه، صحت، زراعت، محافظت اجتماعی، زیربنایها و مدیریت اقتصادی اختصاص داده شده است. به همین ترتیب، این مصارف بر اساس سکتور در هر دو بخش یعنی بودجه عملیاتی و انکشافی اختصاص یافته، این در حالیست که مصارف زیربنایها، مدیریت اقتصادی افزایش را نشان داده و مصارف سکتور زراعت در تطابق با اولویت بندی استراتئژی ملی صلح و توسعه افغانستان قرار داشته است. علاوه بر این،

۹

چگونگی عملکرد نظام بانکی

چگونگی عملکرد نظام بانکی

ها در سال ۲۰۱۸ میلادی قادر بر بسیج کردن امانات اضافی شده اند، حالانکه بخش بزرگی افزایش ۱.۲۸ درصدی یا مبلغ ۳.۴۸ میلیارد افغانی در نتیجه نوسانات نرخ مبادله به وجود آمده است. در مجموع امانات، سپرده های بین بانکی به ارزش ۵.۱۰ میلیارد افغانی و سپرده های مشتریان به ارزش ۲۶۸.۶۸ میلیارد افغانی را تشکیل می دهد. این افزایش امانات به امانات مشتری نسبت داده شده که عمدتاً در امانات جاری و میعادی به وجود آمده است. این در حالیست که امانات بین بانکی در طول سال شاهد کاهش بوده اند. امانات نظام بانکی عمدتاً به دالر امریکایی (۶۴.۰۴) صورت گرفته اند، امانات که به افغانی صورت گرفته، شاهد کاهش ۲۹.۳۸ درصدی بوده اند. امانات افغانی در مقایسه با افزایش ۱۴.۱۸ درصدی ماه دسمبر سال ۲۰۱۷ میلادی، نشان دهنده کاهش ۱۰.۶۴ درصدی بوده اند. امانات دالری در مقایسه با ۰.۵۴ درصد ماه دسمبر سال ۲۰۱۷ میلادی، ۹.۰۰ درصد افزایش یافته اند.

سرمایه سکتور بانکی، باوجود این که شاهد کاهش ۴.۳۲ درصدی بوده، اما با داشتن مبلغ ۳۴.۳۹ میلیارد افغانی مستحکم باقی مانده است. دلیل کاهش سرمایه تقسیم قروض و خرید ملکیت بانک خصوصی می باشد. تناسب کفايت سرمایه یکی از بانک ها پایین تر از حد تعیین شده می باشد. معیار خطر کمیته بازل برای سرمایه ۸ درصد می باشد. تناسب کفايت سرمایه سکتور بانکی ۲۶.۶۹ درصد ثبت گردیده است.

فایده خالص سکتور بانکی در سال ۲۰۱۸ بالغ بر ۲.۴۳ میلیارد افغانی می باشد در حالی که فایده خالص طی سال ۲۰۱۷

شاخص های استحکام سکتور بانکی در سال ۲۰۱۸ میلادی در مقایسه با سال گذشته نشان دهنده بهبود است. رشد مجموع دارایی ها، قروض خالص، فایده و امانات را میتوان علاوه بر نوسانات نرخ مبادله، عمدتاً به فایده، کاهش در ذخایر و افزایش امانات نسبت داد. سیالیت در وضعیت مطلوب باقی مانده است، اما نظام بانکی هنوز هم با داشتن کیفیت پائین دارایی ها، در وضعیت وخیم قرار دارد.

دارایی های سکتور بانکی درخت ماه دسمبر ۲۰۱۸ میلادی ۰.۲۰ درصد افزایش یافت که در زمان مشابه سال گذشته رشد پائین تر از ۵.۷۳ درصد را به ثبت رسانیده بود. ارزش مجموع دارایی ها به ۳۱۶.۷۶ میلیارد افغانی میرسد. افزایش در دارایی های سکتور بانکی را میتوان علاوه بر نوسانات نرخ مبادله عمدتاً به رشد طلبات بین بانکی، سرمایه گذاری ها، قروض خالص، سایر دارایی ها، دارایی های ثابت و دارایی های غیرملموس نسبت داد. با این حال، پول نقده در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک در طول سال کاهش یافته است.

مجموع پورتفولیوی قروض ناخالص سکتور بانکی در طول سال در مقایسه با ۱.۳۱ درصد سال گذشته، کاهش ۰.۸۷ درصدی را به ثبت رسانیده و در حال حاضر به مبلغ ۴۱.۴۳ میلیارد افغانی میرسد. با این حال، قروض ناخالص در اثر کاهش در ذخایر، افزایش یافته است.

اما نات که منبع عمدتاً تمویل در سکتور بانکی محسوب می شود و مشکل از سپرده های مشتریان و سپرده های بین بانکی می باشد، به مبلغ ۲۷۳.۷۸ میلیارد افغانی رسیده که ۹۶.۹۶ درصد مجموع بدھی ها را تشکیل داده است. بانک

دارایی های ثابت (به اندازه ۳۰۵ میلیارد یا ۳۸۷ درصد)، دارایی های غیرملموس (به اندازه ۱۴۰ میلیارد افغانی یا ۱۷.۷۴ درصد) و قروض خالص (به اندازه ۱۰۹ میلیارد افغانی یا ۰.۲۹ درصد) مشاهده گردیده است. این در حالیست که پول نقد خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک، و دارایی های که مجدداً تحت ملکیت قرار داده شده در دوره تحت بررسی به ترتیب کاهش ۲۹.۵۷ میلیارد افغانی یا ۱۷.۹۳ درصدی، مبلغ ۳۰ میلیون افغانی یا ۱.۲۱ درصدی را نشان داده اند.

مهمنترین اجزای مجموع پورتفولیوی دارایی های سیستم را پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک (۴۲.۷۳ درصد)، طلبات بین البانکی (۲۹.۸۵ درصد)، قروض خالص (۱۱.۷۹ درصد)، سرمایه گذاری ها (۷.۹۳ درصد)، سایر دارایی ها (۴.۴۲ درصد) و دارایی های ثابت (۲.۵۹ درصد) تشکیل می دهد. برای جزئیات بیشتر به گراف ۱.۶ مراجعه نمائید.

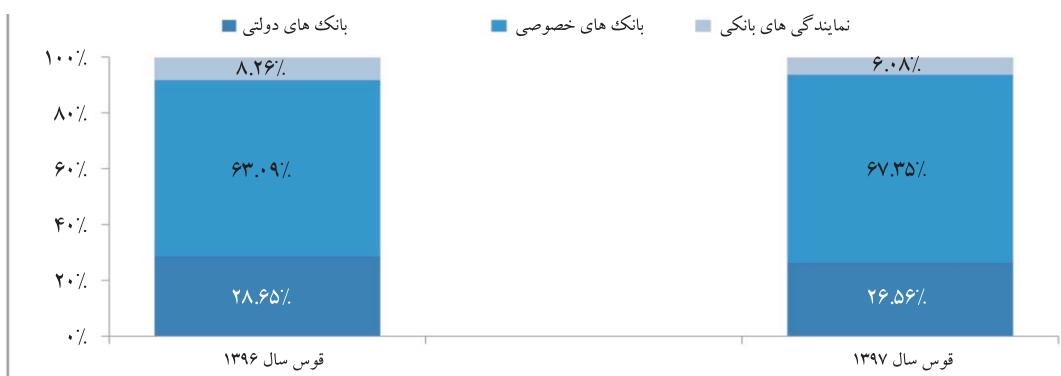
مبلادی ۱.۷۷ میلیارد افغانی بوده است. بازده بر دارایی ها (ROA) سالانه به اندازه ۰.۸۰ درصد و بازده صاحبان سهم به اندازه ۶.۸۳ درصد ثبت گردیده اند. رشد در نافعیت سکتور بانکی طوری که طی جدول شماره ۵.۶ نفع و ضرر نمایان گردیده است، عمدتاً به افزایش عواید غیر تکتانه و سایر عوامل سازنده به شمول کاهش در مصارف غیر تکتانه، مصارف مالیاتی و قرضه دهی نسبت داده شده است. این در حالیست که در طول سال مصارف معاشات افزایش یافته و عواید تکتانه خالص کاهش یافته است. بانک های دولتی، بانک های خصوصی و نمایندگی های بانک های خارجی سال ۲۰۱۸ میلادی را به فایده به پایان رسانده اند.

۱.۶ دارایی های نظام بانکی

اندازه دارایی های سکتور بانکی در دوره تحت بررسی در مقایسه با افزایش ۵.۷۳ درصدی ماه دسمبر سال ۲۰۱۷ میلادی، ۰.۲۰ درصد افزایش یافت.

از تحلیل و تفکیک دارایی ها چنین بر می آید که بر جسته ترین افزایش در طلبات بین البانکی (به اندازه ۲۶.۲۷ میلیارد افغانی یا ۳۸.۴۷ درصد) عمدتاً در حسابات ایالات متحده، سرمایه گذاری (به ۱.۹۴ میلیارد یا ۸.۴۰ درصد)، سایر دارایی ها (به اندازه ۱.۴۴ میلیارد افغانی یا ۱۱.۴۸ درصد)،

گراف ۱.۶: سهم مجموع دارایی های میان گروه های بانکی

منبع: آمریت عمومی نظارت مالی

جدول ۱.۶: ترکیب دارایی ها و بدهی های بانکی

رشد	فیصلی مجموع دارایی ها / بدهی ها	میزان ۱۳۹۷ / سپتامبر ۲۰۱۸	جوza ۱۳۹۷ / جون ۲۰۱۸	مقدار به میلیون افغانی
-۱۷.۹۳	۴۲.۷۳	۱۳۵.۳۷	۱۶۴.۹۴۳	دارایی ها
۳۸.۴۷	۲۹.۸۵	۹۴.۵۵۸	۶۸.۲۸۴	پول نقد در خزانه و طبلات بالای افغانستان بانک
۸.۴۰	۷.۹۳	۲۵.۱۱	۲۳.۶۶۳	طلبات بین بانکی (خالص)
۰.۲۹	۱۱.۷۹	۳۷.۳۵۶	۳۷.۲۴۷	سرمایه گذاری ها (خالص)
۱۷.۷۴	۰.۲۹	۹۲۹	۷۸۹	قرض (خالص)
-۱.۲۱	۰.۳۹	۱.۲۲۳	۱.۲۳۸	دارایی های غیرملموم
۳.۸۷	۲.۵۹	۸.۲۲۰	۷.۹۱۴	دارایی های دوباره تملک شده
۱۱.۴۸	۴.۴۲	۱۴.۰۰۱	۱۲.۰۵۹	دارایی های ثابت
۰.۲۰		۳۱۶.۷۶۷	۳۱۶.۱۳۷	سایر
				مجموع
۱.۲۸	۹۶.۹۶	۲۷۳.۷۸۷	۲۷۰.۳۰۴	بدھی ها
-۱۷.۸۸	۱.۰۹	۳.۰۶۸	۳.۷۳۶	اماکن
-۱۰.۲۶	۱.۹۵	۵.۵۱۷	۶.۱۴۸	قرضه گیری
۰.۷۸		۲۸۲.۳۷۲	۲۸۰.۱۸۸	سایر
-۴.۳۲		۳۴.۳۹۵	۳۵.۹۴۹	مجموع
				سرمایه مالی

منبع: آمریت عمومی نظارت مالی، د افغانستان بانک

پورتفولیوی قروض ۶ بانک افزایش یافته، در حالی که ۶ بانک در پورتفولیوی قروض خویش کاهش را به ثبت رسانیده و ۳ بانک در روند قرضه دهی اشتراک نکرده اند. تحلیل جداگانه در میان مجموعه بانک ها نشان می دهد که بانک های دولتی که ۱۰.۰۳ درصد مجموع پورتفولیوی سکتور بانکی را تشکیل میدهد، شاهد افزایش ۸.۴۸ درصدی بوده و نمایندگی های بانک های خارجی با سهم ۱۰.۹ درصد در سکتور بانکی نشان دهنده رشد ۸.۶۷ درصدی بوده است. این در حالیست که بانک های خصوصی با سهم عمدی (۸۸.۸۸ درصد) در پورتفولیوی سکتور بانکی در طول سال کاهش ۱.۹۳ درصدی را به ثبت رسانیده است.

۲.۶.۱ ذخایر جبران خساره قروض

حين ارزیابی سطح خطرات اعتباری، بانک ها باید در چارچوب کاهش خطرات خود ابزارهای کاهش خطرات اعتباری را در نظر داشته باشند. بانک ها مکلف اند تا به منظور کاهش خطرات اعتباری ذخایر عامه (به اساس

۶.۱.۱ قروض ناخالص

پورتفولیوی مجموع قروض ناخالص بانکی در ختم سال ۲۰۱۸ میلادی به ۴۱.۴۳ میلیارد افغانی می رسد که در طول سال کاهش ۳۶۶ میلیارد افغانی یا ۸۷ درصدی را نشان داده و ۱۳.۰۸ درصد مجموع دارایی ها را تشکیل می دهد. دلایل عمدۀ افزایش مجموع قروض ناخالص به صدور قروض جدید، استفاده بیشتر از اضافه برداشت و افزایش نرخ دالر امریکائی نسبت داده شده است.

گراف ۲.۶: سهم پورتفولیوی قروض ناخالص میان گروه های بانکها

منبع: آمریت عمومی نظارت مالی

سکتورهای خدمات، مالداری و فارمداری و قرضه های مسکونی به افراد از جمله سکتورهای اند که شاهد کاهش بوده اند. قروضی که به سکتور شرکت های کوچک قرضه دهی اختصاص داده شده است، با داشتن افزایش ۴۴۳ میلیون افغانی به ۴.۹۸ میلیارد افغانی می رسد که توسط ۴ بانک فراهم گردیده است، در حالی که مجموع قروض به سکتور شرکت های کوچک و متوسط با کاهش ۵۶ میلیون افغانی به ۲.۳۸ میلیارد افغانی می رسد که این رقم توسط ۵ بانک مهیا گردیده است. متوجه ساختن قروض تنها بر چند سکتور اقتصاد، بانک ها را حین بروز بحران در آن سکتور ها به خطر اعتباری مواجه ساخته عموم سکتور بانکی را متأثر خواهد ساخت. بانک ها باید خطرات بالقوه مربوط در سکتور های کلیدی را که بلندترین تناسب قرضه های صعب الحصول را دارند، همواره تحت نظارت داشته باشند. در حدود ۶۹.۷۲ درصد قروض در کابل تخصیص گردیده، در حالیکه ولایات هرات و بلخ در رده های دوم و سوم و به همین ترتیب کندهار و بادغیس در جایگاه های چهارم و پنجم قرار دارند. تناسب قروض اجراء شده در سایر ولایات ناچیز می باشد. تخصیص قروض از لحاظ سکتوری، جغرافیایی و نهادی بقدر کافی متنوع نبوده، اما انتظار می رود که اعطای قروض به مرور زمان بهبود یابد. بهتر است که تمام بانک ها جهت تنوع خدمات قرضه دهی در قسمت اعطای قروض سهم فعال داشته و نقش خود را منحیث وساطت گر مالی بخوبی انجام دهند.

دارایی های معیاری) و تخصیصات مشخص (به اساس دارایی های غیر معیاری) را ایجاد کند تا خطر اعتباری را مطابق مقررة تجدید شده صنف بندی و تخصیص دارائی، کاهش دهند. مطابق مقررة جدید صنف بندی دارائی ها، ایجاد ذخایر برای قروض معیاری اختیاری می باشد.

مجموع ذخایر تأمیناتی نظام بانکی در مقایسه با ۱۰.۸۹ درصد که در ختم سال ۲۰۱۷ میلادی به ثبت رسیده بود، در اخیر سال ۲۰۱۸ میلادی ۹.۸۴ درصد مجموع قروض ناخالص را تشکیل داده است.

۳.۱.۶ توزیع قرضه

به منظور گسترش سطح پورتفولیوی قروض و تنوع در کاهش دامنه خطرات، و دسترسی مالی باوجود راههای جدید عایداتی، د افغانستان بانک توزیع سکتوری سایر قروض تجاری را به ۳۰ سکتور متنوع وسعت داده است. از تحلیل سکتوری قروض چنین بر می آید که بزرگترین بخش پورتفولیوی قرضه در سکتور تجارت (۴۵.۳۵ درصد در مقایسه با ۴۲.۲۹ درصد) عمدتاً در بخش پترولیم و روغنیات با سهم ۱۱.۴۸ درصدی، سرمایه گذاری شده است، سایر سکتورهای عمدۀ قرار ذیل اند: سکتور خدمات (۲۰.۵۴ درصد در مقایسه با ۲۷.۴۹ درصد) عمدتاً در بخش مخابرات /فروشنده‌گان کریدت کارتها (۵.۹۸ درصد)، سکتور تولیدی و صنعت (۱۲.۱۹ درصد در مقایسه با ۹.۳۵ درصد)، املاک تجاری و سکتور ساختمانی (۹.۰۳ درصد در مقایسه با ۸.۷۰ درصد)، سکتور زیربنایها (۶.۸۳ درصد در مقایسه با ۵.۶۶ درصد)، سکتور زراعت و مالداری (۴.۱۶ در مقایسه با ۴.۱۷ درصد) و سکتور مصرفی (۱.۹۰ درصد در مقایسه با ۰.۸۶ درصد). افزایش قابل ملاحظه در سکتورهای تولید و صنعت، تجارت، پروژه های زیربنایی و سکتور مصرفی مشاهده گردیده است، این در حالیست که

جدول ۲.۶: توزیع قروض بر اساس سکتورها از ماه دسمبر ۱۴۰۱ الی سال ۱۳۹۷ میلادی

سکتورها ^۱	قرص ساختهای و املاک تجاری	ساخت و ساز و تعمیرات	پروژه‌های زیربنایی	برق	سرک و خط آهن	بندها	معدان	سایر پروژه‌های زیربنایی	صنعت و تولید	ساخت و ساز و تولید فلز، چوب، پلاستیک، راب، چرم و کاغذ	صنایع دستی و محصولات ماشینی	سمنت و مواد ساختهای	تجارت	منسوجات	عمده فروشی	ماشین آلات	نفت و روغنیات	بزرگ جات	وسایل برقی	سمنت و سایر مواد ساختهای	مواد غذایی	تئام اقلام دیگر	تجارت پرچون	تعلیم و تربیه	هتل و رستوران‌ها	مخابرات/فروشنده‌گان کریدت کارت‌ها	ترانسپورت زیبی	ترانسپورت هوایی	صحت و حفظ الصحه	مطبوعات، اعلانات و مطبعه	تئام خدمات دیگر	مالداری و مزادع	مالداری و مزرعه داری	قرص مزرعه داری	قرص به مستهلكین	قرص رهن مسکن به افراد	تئام قروض دیگر
۱۳۹۷ (۲۰۱۸) قوس	۱۳۹۶ (۲۰۱۷) قوس	۱۳۹۵ (۲۰۱۶) قوس	۱۳۹۴ (۲۰۱۵) قوس	۱۳۹۳ (۲۰۱۴) قوس	۱۳۹۲ (۲۰۱۸) قوس																																
۹.۰۳%	۸.۷۰%	۱۱.۱۲%	۹.۴۴%	۱۴.۳۲%																																	
۰.۴۸%	۰.۴۰%	۰.۳۸%	۰.۲۲%	۰.۳۵%																																	
۲.۱۸%	۱.۳۲%	۰.۶۴%	۱.۱۷%	۲.۴۱%																																	
۰.۳۶%	۰.۵۰%	۰.۰۴%	۰.۰۹%	۰.۶۱%																																	
۰.۵۲%	۰.۴۸%	۰.۵۲%	۱.۴۸%	۰.۰۸%																																	
۳.۲۸%	۲.۴۶%	۲.۴۴%	۲.۴۴%	۱.۸۱%																																	
۴.۱۰%	۲.۹۷۱٪	۳.۴۶۹٪	۴.۴۲۳٪	۲.۴۷۷٪																																	
۳.۶۷٪	۳.۱۶٪	۳.۷۴٪	۴.۲۳٪	۴.۱۸٪																																	
۴.۴۲٪	۳.۵۲٪	۱.۲۷٪	۱.۹۶٪	۲.۸۶٪																																	
۲.۲۱٪	۱.۵۴٪	۰.۷۲٪	۰.۵۲٪	۲.۵۹٪																																	
۳.۶۲٪	۴.۹٪	۴.۳۴٪	۹.۸۹٪	۴.۹۳٪																																	
۰.۴۱٪	۰.۰۹٪	۰.۱۳٪	۰.۲۵٪	۰.۱۲٪																																	
۱۱.۴٪	۱۰.۷٪	۱۱.۰۸٪	۹.۸۰٪	۸.۷۴٪																																	
۱.۷۸٪	۱.۳۹٪	۰.۴۶٪	۱.۴۲٪	۰.۲۴٪																																	
۲.۲۱٪	۲.۷۶٪	۱.۹۱٪	۱.۵۸٪	۱.۴۰٪																																	
۵.۱۴٪	۲.۵٪	۲.۳۵٪	۲.۷۳٪	۱.۸۷٪																																	
۶.۴۴٪	۷.۲۷٪	۷.۸۰٪	۸.۲۴٪	۴.۵۲٪																																	
۷.۹۲٪	۳.۲۸٪	۴.۱٪	۳.۴٪	۵.۷٪																																	
۳.۱۳٪	۸.۱۵٪	۷.۳۱٪	۳.۲۸٪	۳.۹۲٪																																	
۰.۰۳٪	۰.۰۰٪	۰.۰۰٪	۰.۰۰٪	۰.۰۰٪																																	
۲.۱۶٪	۲.۰۴٪	۱.۳۳٪	۱.۴۶٪	۱.۲۰٪																																	
۵.۹۸٪	۵.۵٪	۵.۹۶٪	۵.۷۰٪	۲.۹۲٪																																	
۳.۰۸٪	۱.۸۶٪	۴.۸۶٪	۵.۳۱٪	۴.۸۷٪																																	
۱.۲۱٪	۲.۹۰٪	۲.۳۵٪	۲.۶۶٪	۴.۱۸٪																																	
۱.۷۴٪	۱.۷۳٪	۱.۴۲٪	۱.۱۶٪	۰.۷۱٪																																	
۱.۲۸٪	۱.۱۸٪	۰.۰۵٪	۰.۰۴٪	۰.۰۴٪																																	
۵.۰۷٪	۱۲.۰۶٪	۱۳.۲۲٪	۱۱.۳۶٪	۶.۱۹٪																																	
۰.۳۰٪	۰.۲۲۵٪	۰.۰۵۹٪	۰.۰۲۶٪	۰.۰۴۳٪																																	
۳.۸۶٪	۳.۹۴٪	۳.۲۰٪	۲.۹۷٪	۲.۶۱٪																																	
۱.۹۰٪	۰.۸۶٪	۰.۶۵٪	۰.۳٪	۰.۲۶٪																																	
۰.۰۰٪	۰.۷۱٪	۲.۷۸٪	۲.۶۸٪	۷.۱۴٪																																	
۰.۰۰٪	۰.۵۷٪	۰.۴۳٪	۰.۰۰٪	۶.۶۸٪																																	

منیج: آمریت عمومی نظارت مالی، د افغانستان بانک

۱. تحت نظر مسوولین سکتورهای مشخص تجدید نظر و ترتیب گردیده است.

۲.۶ صنف بندی قروض

۱.۲.۶ قروض صعب الحصول

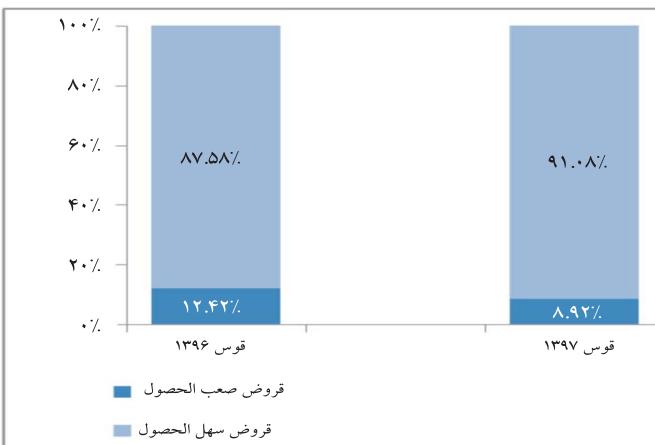
از آنجاکه سطح بلند قروض صعب الحصول برای بانک ها پذیرفتنی نیست، بانک ها به منظور کاهش بیشتر آن باید اقدامات لازم مدیریت خطرات را مد نظر داشته باشند. علاوه بر این، کیفیت مدیریت خطرات در بانک های که دارای عملکرد نامرغوب اعتباری می باشند، ضعیف بوده است. بانک های که دارای کیفیت ضعیف قرضه می باشند، مهم است تا درخواست های قرضه گیرندگان را به دقت ارزیابی کنند، و مطمئن شوند تا درخواست ها با تمام قوانین مربوط، مقررات، نشریه های متحدهالما، پالیسی های داخلی و طرزالعمل ها مطابقت داشته و وضعیت مالی مقرضین خویش را از نزدیک نظارت کنند تا اطمینان حاصل نمایند که گسترش قروض به ثبات نظام مالی تهدیدی را متوجه نمی سازد.

از لحاظ ارزش پولی، در پایان سال ۲۰۱۸ سطح قروض صعب الحصول ۳.۶۹ میلیارد افغانی یا ۸.۹۲ درصد مجموع قروض ناخالص و ۱۲.۱۲ درصد سرمایه مقرراتی نظام بانکی گفته شده که این رقم در مقایسه با ۵.۱۹ میلیارد افغانی یا ۱۲.۴۲ درصد مجموع قروض ناخالص ماه دسمبر سال ۲۰۱۷ میلادی، گزارش شده و نشان دهنده کاهش ۱.۴۹ میلیارد افغانی می باشد که عمدتاً به حذف قروض و به عهده گرفن قیادت یک بانک خصوصی نسبت داده شده است. از میان ۸.۹۲ درصد قروض صعب الحصول، ۶.۷۶ درصد آن به ۲ بانک تجاری ربط می گیرد. این بانک ها ۳۷.۳۴ درصد مجموع قروض ناخالص نظام بانکی و ۱۰.۹۱ درصد مجموع سرمایه مقرراتی نظام بانکی را تشکیل می دهند.

از تحلیل سکتوری قروض صعب الحصول چنین بر می آید که بزرگترین بخش پورتفولیوی قروض صعب الحصول از سکتور خدمات (۳۰.۱۸) عمدتاً ترانسپورت زمینی (۱۶.۳۱) درصد

سرچشم می گیرد، سکتور تجارت در جایگاه دوم قرار گرفته ۲۲.۶۴ درصد سکتور قروض صعب الحصول را تشکیل می دهد که عمدتاً در تجارت پرچون فروشی (۴.۷۲ درصد) به ثبت رسیده است، سکتور ساخت و ساز و بنها که ۲۰.۹۴ درصد قروض صعب الحصول را تشکیل می دهد، در جایگاه سوم قرار دارد. این در حالیست که پروژه های زیربنایی و سکتور تولید و صنعت ۱۴.۹۳ درصد و ۹.۵۴ درصد سکتور قروض صعب الحصول را تشکیل داده است که عمدتاً در بخش سرک و خط ریل (۱۰.۸۳ درصد) و تولید و محصولات فلزی، پلاستیک، رابر، چرم و کاغذ (۷.۷۱ درصد) به ثبت رسیده است.

گراف ۳.۶: کیفیت پورتفولیوی قرضه

منبع: آمریت عمومی نظارت مالی

آمریت عمومی نظارت امور مالی د افغانستان بانک با نهاد های مالی که دارای عملکرد ضعیف قرضه می باشند، یکجا کار کرده و بمنظور تقویت دارایی آنها پلان های را طرح و عملی می نماید. این وضعیت به نظارت مقرراتی و اقدام سریع اصلاحی نیاز دارد که از این طریق می توان مدیریت خطرات اعتباری را تقویت بخشیده و از تأثیرات منفی آن بالای نافعیت و کفایت سرمایه بانک های با کیفیت اعتباری ضعیف، جلوگیری نمود.

درصدی را به ثبت رسانیده است. دلیل این کاهش اساساً به ۵ بانک در نظام بانکی نسبت داده شده است. برای آنکه از ازدیاد قروض معکوساً صنف بندی شده (غیر معیاری، مشکوک) و خسارات محتمل آینده جلوگیری شود، این کتگوری قروض باید بطور دقیق تحت نظرت باشد.

۶.۲.۴ قروض در کتگوری خساره

قروض در کتگوری خساره از قرار ختم ماه دسمبر سال ۲۰۱۸ میلادی به ۷۱۱ میلیون افغانی می‌رسد که ۱.۷۲ درصد تمام قروض ناخالص را تشکیل داده است، کاهش مذکور به ۲ بانک نسبت داده شده است.

۶.۲.۵ طلبات بین البانکی

طلبات ناخالص بین البانکی در میان سایر کتگوری های دارایی دومین سهم را بخود اختصاص داده که در حال حاضر به ۹۴.۶۴ میلیارد افغانی یا ۲۹۸۵ درصد مجموع قروض ناخالص را تشکیل میدهد. طلبات ناخالص بین البانکی از ماه دسمبر سال ۲۰۱۷ میلادی بدینسو افزایش ۲۶.۱۵ میلیارد افغانی یا ۳۸.۱۸ درصدی را به ثبت رسانیده است. این افزایش بیشتر به ۹ بانک نسبت داده شده و نشان می‌دهد که نظام بانکی قسمتی از وجوده مالی دریافت شده خود را به عنوان امانات به نهاد های مالی دیگر انتقال داده است. بعداً از طریق بهبود وضعیت امنیتی و اقتصادی کشور، سکتور بانکی میتواند دارایی های را که فایده بیشتر دارند، جایگزین این دارایی ها کنند. بانک ها باید تنها خطرات مربوط بانک های انفرادی را بگونه مناسب مد نظر گیرند، بلکه خطرات که متوجه کشور یا کشور های که در آن وجوده خویش را سرمایه گذاری نموده اند، نیز مورد ارزیابی قرار دهند. برای وضاحت بیشتر به گراف ۴.۶ مراجعه نمایید.

۶.۲.۶ قروض معکوساً صنف بندی شده

قروض معکوساً صنف بندی شده (غیر معیاری یا مشکوک، خساره)^۲ در طول سال با داشتن کاهش ۲.۵۱ میلیارد افغانی به ۶.۰۶ میلیارد افغانی می‌رسد که ۱۴.۶۳ درصد مجموع قروض ناخالص و ۱۹.۸۹ درصد سرمایه مقرراتی را تشکیل می‌دهد. کاهش مذکور در نتیجه حذف قروض، طبقه بندی مجدد قروض و به عهده گرفتن مدیریت تصفیه یک بانک خصوصی به وجود آمده است. روی این ملحوظ درآوردن قروض معکوساً صنف بندی شده به یک حالت قابل قبول، مستلزم طرح برنامه های نظارتی و اقدامات اصلاحی می‌باشد. افزون بر آن، در عرصه تقویت اداره خوب بانک های دارای کیفیت پائین قرضه باید توجه بیشتر صورت گیرد و در پی آن به مؤثریت اداره افزوده و تدقیش داخلی بیشتر تقویت یافته خطرات اصلی و غیرسیستماتیک به صورت مناسب مدیریت شود. مدیریت بانک ها حسب مقررات احتیاطی، به منظور رسیدگی به مشکلات و نقاط ضعف که باعث عملکرد اعتباری ضعیف شده اند، اقدامات لازم را روی دست گیرند. اگرچه امکان دارد خطر سیستماتیک و رکود اقتصادی باعث تضعیف و کاهش کیفیت دارایی مهم بانک بخصوص قروض گردیده باشد، اما اداره بانک ها باید میکانیزم های را در اختیار داشته باشند تا همچو خطرات را پیش بینی و از اثرات ناگوار این خطرات بالقوه جلوگیری نموده، طبق مقررات احتیاطی تدابیر پیشگیرانه را اتخاذ نمایند.

۶.۲.۷ قروض در کتگوری تحت نظر

قروض در کتگوری "تحت نظر"^۳ به ۴.۶۷ میلیارد افغانی می‌رسد که ۱۱.۲۹ درصد تمام قروض ناخالص را تشکیل میدهد و از ماه دسمبر سال ۲۰۱۷ بدینسو کاهش ۲۸۵

۲. دارایی که مطابق مقرره تخصیص دارایی ها مبلغ اصلی یا تکانه آن ۶۱ الی ۱۲۰ روز تصفیه نشده باشد (تحت المعيار)، دارایی های که قرضه آن برداخت نشده و پیش پرداخت های که مبلغ اصلی و یا تکانه آن واجب الادا، اما برای ۱۲۱ الی ۴۸۰ روز تصفیه گردیده (مشکوک)، دارایی که مبلغ اصلی و یا تکانه آن الی ۴۸۱ روز یا بیشتر از آن تصفیه نشده (ضرر).

۳. دارایی که مبلغ اصلی و یا تکانه آن مطابق مقرره تخصیص دارایی ها در مدت ۳۱ الی ۶۰ روز تصفیه نشده.

۴. دارایی های که مطابق مكتوب حسابداری شماره ۰۳/۹۲/۰۹/۱۶ مبلغ اصلی و یا تکانه آن واجب الادا بوده، اما الی ۵۴۰ روز یا بیشتر از آن تصفیه نشده.

در هر دو بخش اصل مبلغ و فیصدی مجموع دارایی‌ها می‌باشد که در ختم ماه دسمبر سال ۲۰۱۸ ارزش آن به ۱۳۵.۳۷ میلیارد افغانی می‌رسد. این کاهش در پول نقد در خزانه، حسابات امانات شبانه، حسابات مثل نزد د افغانستان بانک، و اوراق سرمایوی د افغانستان بانک مشاهده شده است.

سکتور بانکی کاملاً مطابق با مقررات ذخایر اجباری عمل نموده و وجوده مالی را محاطانه و با دقت به سایر انواع دارایی‌ها صنف‌بندی می‌کند.

۳.۶ بدھی‌ها

مجموع بدھی‌های سکتور بانکی به ۲.۱۸ میلیارد افغانی یا ۰.۷۸ درصد افزایش یافته که در مقایسه با ۲۸۰.۱۸ میلیارد افغانی ماه دسمبر سال ۲۰۱۷ میلادی، به ۲۸۲.۳۷ میلیارد افغانی رسیده است. تمامی اجزای مجموع بدھی‌ها بجز امانات طی دوره تحت بررسی کاهش یافته اند.

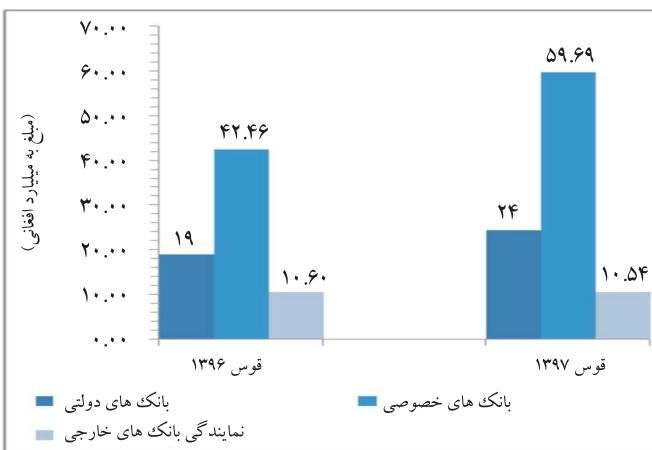
بیشتر بدھی‌های سکتور بانکی را امانات تشکیل داده است (۹۶.۹۶ درصد) که "سایر بدھی‌ها" در جایگاه دوم و قرضه گیری در جایگاه سوم قرار دارند. (برای وضاحت بیشتر به جدول ۶ مراجعه شود)

گراف ۵.۶: سهم بدھی‌ها میان گروه‌های بانک‌ها

منبع: آمریت عمومی نظارت مالی

۴.۶: سهم طلبات بین‌البانکی میان گروه‌های بانک‌ها

منبع: آمریت عمومی نظارت مالی

۶.۲.۶ سرمایه‌گذاری‌ها

پورتفولیوی خالص سرمایه‌گذاری نظام بانکی شامل اوراق قرضه، اوراق سرمایوی دولتی و سرمایه‌گذاری در شرکت‌های وابسته می‌شود که از ماه دسمبر سال ۲۰۱۸ بدینسو شاهد افزایش ۸.۴۰ درصدی یا ۱.۹۴ میلیارد افغانی ۷.۹۳ بوده است که ارزش آن به ۲۵.۱۱ میلیارد افغانی رسیده و ۳ درصد مجموع دارایی را تشکیل میدهد، این افزایش به ۳ بانک نسبت داده شده است. شایان ذکر است که بخش اعظم این سرمایه‌گذاری‌ها خارج از افغانستان صورت گرفته است. پورتفولیوی سرمایه‌گذاری به دو بانک دولتی، پنج بانک تجاری و سه نمایندگی بانک‌های خارجی تعلق می‌گیرد.

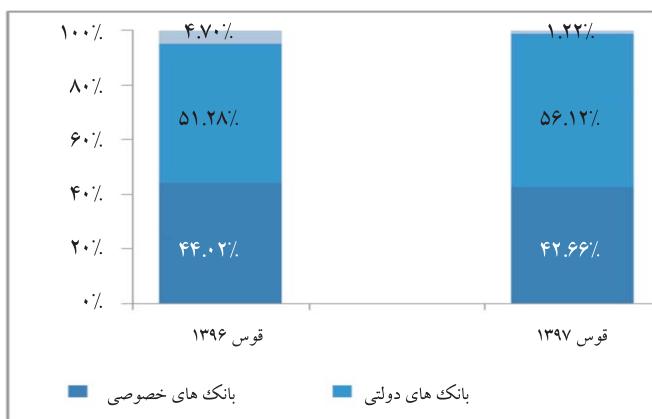
۷.۲.۶ پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک

پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک بزرگترین کنگوری دارایی نظام بانکی بوده که ۴۲.۷۳ درصد مجموع دارایی‌ها را تشکیل داده است و از ماه دسمبر سال ۲۰۱۷، نشان دهنده کاهش ۲۹.۵۷ میلیارد افغانی

۵. سرمایه‌گذاری‌ها مشکل از سرمایه‌گذاری در اوراق قرضه، اوراق بهادر، شرکت‌های وابسته و شرکت‌های فرعی می‌باشد.

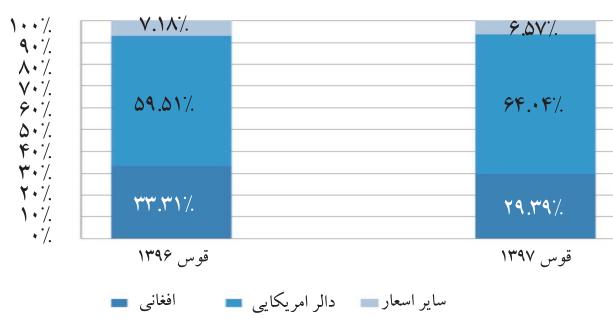
از لحاظ انواع سپرده ها، امانات جاری ۷۷.۴۱ درصد مجموع سپرده ها را تشکیل داده که به اندازه ۱.۵۶ درصد افزایش یافته، امانات پس انداز ۷.۴۲ درصد مجموع سپرده ها با افزایش ۱۰.۸۴ درصدی در جایگاه دوم قرار داشته، این در حالیست که امانات پس انداز از ماه دسمبر سال ۲۰۱۷ میلادی ۱۹.۱۵ درصد مجموع سپرده ها را تشکیل داده است که به اندازه ۳.۰۲ درصد کاهش یافته است.

گراف ۶.۶: امانات افغانی

منبع: آمریت نظارت مالی، د افغانستان بانک

گراف ۷.۶: ترکیب اسعاری امانات

منبع: آمریت نظارت مالی، د افغانستان بانک

۱.۳.۶ امانات

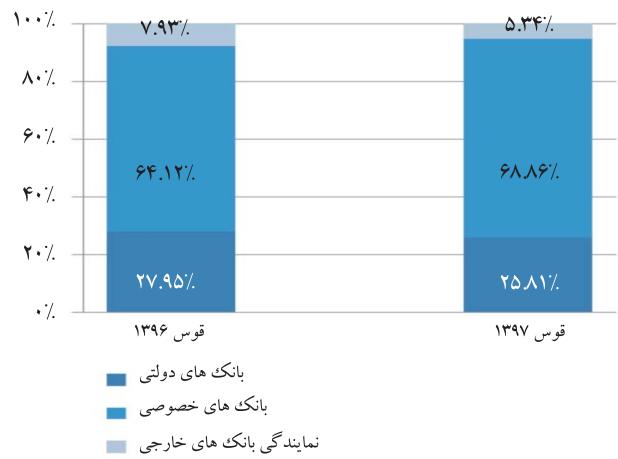
امانات که منبع اساسی تمویل سکتور بانکی بوده و مشکل از امانات مشتریان و بین البانکی می باشد، در ماه دسمبر سال ۲۰۱۸ به ۲۷۳.۷۸ میلیارد افغانی میرسد که در مقایسه با ماه دسمبر سال ۲۰۱۷ ۲۶۸.۶۸ میلیارد افغانی یا ۱.۲۸ درصدی را نشان می دهد. مجموع سپرده های بانکی را سپرده های بین البانکی با ۵.۱۰ میلیارد افغانی و سپرده های مشتریان با ۲۶۸.۶۸ میلیارد افغانی تشکیل می دهد. این افزایش امانات به امانات مشتری نسبت داده شده که عمدتاً در امانات جاری و معادی به وجود آمده است. این در حالیست که امانات بین البانکی شاهد کاهش بوده اند. تحلیل اسعاری امانات نظام بانکی نشان می دهد که سپرده های این سکتور به افغانی به اندازه ۱۰.۶۴ درصد کاهش یافته و ۲۹.۳۹ درصد مجموع سپرده ها را تشکیل داده است. این در حالیست که امانات دالری به اندازه ۹.۰۰ درصد افزایش یافته و ۶۴.۰۴ درصد مجموع امانات نظام بانکی کشور را تشکیل میدهد.

بانک های خصوصی ۱۸۸.۵۲ میلیارد افغانی را در حساب امانات جذب نموده که به اندازه ۸.۷۷ درصد افزایش یافته و ۶۸.۸۶ درصد مجموع امانات نظام بانکی را تشکیل می دهد.

سهم بانک های دولتی در مجموع امانات نظام بانکی به ۷۰.۶۵ میلیارد افغانی می رسد. این رقم از ماه دسمبر سال ۲۰۱۷ بدینسو به اندازه ۶.۴۷ درصد کاهش یافته و ۲۵.۸۱ درصد مجموع سپرده های نظام بانکی را تشکیل می دهد.

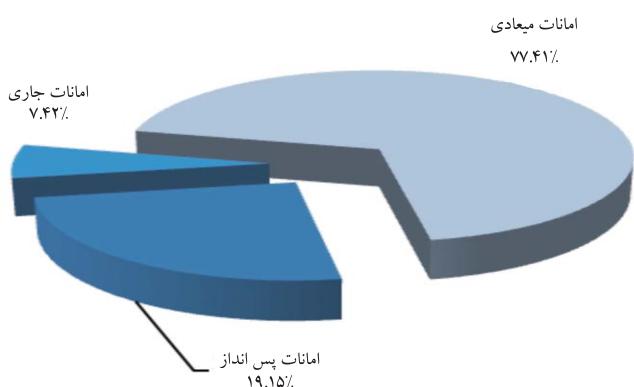
سهم نماینده‌گی های بانک های خارجی به ۱۴.۶۱ میلیارد افغانی می رسد که به اندازه ۳۱.۸۵ درصد کاهش یافته و ۵.۳۴ درصد مجموع سپرده های نظام بانکی را تشکیل داده است.

گراف ۸.۶: امانات میان گروههای بانکی

منبع: آمریت نظارت مالی، د افغانستان بانک

گراف ۹.۶: تقسیک امانات

منبع: آمریت نظارت مالی، د افغانستان بانک

۲.۳.۶ روند قرضه گیری

سهم قرضه در مجموع ساختار تمویلی نظام بانکی با داشتن ۱۷۸۵ درصد کاهش در پایان ماه دسمبر سال ۲۰۱۸ میلادی به ۳.۰۶ میلیارد افغانی می رسد که ۱۰.۹ درصد مجموع بدهی ها را تشکیل می دهد. وضعیت فعلی قرضه گیری به ۳ بانک ربط می گیرد.

۴. نقدینگی

خطر نقدینگی را می توان به عنوان خطر نداشتن دارایی سیال کافی که تقاضای قرضه گیرنده و سپرده گذاران را

برآورده سازده، تعریف نمود. تمام بانک ها مکلف اند تا جهت جلوگیری از هر گونه مشکل نقدینگی سطح مناسب سیالیت یا نقدینگی را حفظ نمایند. بنابراین، بانک ها مکلف به داشتن کمیته دارایی و بدهی (ALCO) می باشند که یکی از وظایف این کمیته، مطابق به پالیسی های بانک مت Shank از مدیریت نقدینگی بانک ذریعه تحلیل خلاها، سناریو، جریان نقدینگی، ارزیابی حساسیت و غیره امور می باشد.

۰ نسبت نقدینگی (به پیمانه وسیع)

بانک ها باید سطح نسبت نقدینگی خود را حفظ نمایند که این نسبت باید کمتر از ۱۵ درصد باشد. این امر زمینه دستیابی را در صورت عدم کفايت نقدینگی مطلوب فراهم می سازد.

نظام بانکی کشور در جریان این مدت بصورت کل مازاد نقدینگی داشته که ۷۲.۶۱ درصد مجموع دارایی های این نظام را دارایی سیال تشکیل می دهد. نسبت نقدینگی (به پیمانه وسیع) همه نظام بانکی بصورت میانگین به ۷۶.۵۷ درصد می رسد. تمام بانک ها از حد تعیین شده برای نقدینگی در سطح بالا قرار داشته اند. برایوضاحت به جدول ۶.۵ مراجعه نمایید.

۶ سرمایه

نظام بانکی کشور از سرمایه کافی برخوردار است. سرمایه نظام بانکی به ۳۴.۳۹ میلیارد افغانی می رسد که طی سال اخیر کاهش ۴.۳۲ درصدی یا ۱.۵۵ میلیارد افغانی را تجربه نموده است. کاهش در مجموع سرمایه مالی به پرداخت سهام به یک بانک خصوصی نسبت داده شده است.

بطور مجموعی، نسبت کفايت سرمایه نظام بانکی ۲۶.۶۹ درصد گزارش شده است. برای معلومات بیشتر به جدول ۶.۶ مراجعه شود.

گذاری سهم داران در بانک ها را سنجش می کند، در ختم ماه دسمبر سال ۲۰۱۸ میلادی سالانه ۶۸۳ درصد به ثبت رسیده است.

در پایان ماه دسمبر سال ۲۰۱۸ میلادی، نرخ بازده دارایی های بانک های دولتی ۱.۲ درصد، بانک های خصوصی ۰.۴۶ درصد و نمایندگی های بانک های خارجی ۰.۱۸ درصد به ثبت رسیده است.

بطور مجموعی، ۲ بانک در جریان سال به اندازه ۴۹ میلیون افغانی ضرر خالص نموده، در حالی که در ماه دسمبر سال ۲۰۱۷ میلادی ۲ بانک به ارزش ۷۹۰ میلیارد افغانی ضرر را متحمل شده بودند. بر اساس عواید اصلی، ۹ بانک خساره نموده، در حالیکه در ماه دسمبر سال ۲۰۱۷ میلادی ۴ بانک ضرر را متحمل شده بودند.

تحلیل های گروپی نشان می دهد که بانک های دولتی، بانک های خصوصی و نمایندگی های بانک های خارجی در زمان تحت بررسی از نافعیت برخوردار بوده اند. برای توضیحات بیشتر به جدول ۱۰.۶ مراجعه نمایید.

در ختم ماه دسمبر سال ۲۰۱۸، بیشترین سهم نافعیت در نظام بانکی را بانک های دولتی با ارزش ۱.۰۶ میلیارد افغانی و بانک های خصوصی با سهم ۹۰۱ میلیون افغانی تشکیل داده اند، و نمایندگی های بانک های خارجی طی این دوره ۴۷۱ میلیون افغانی فایده خالص نموده اند.

تحلیل و تجزیه سرمایه نظام بانکی نشان می دهد که سرمایه مالی عموم بانک ها بیشتر از سطح سرمایه مقرر اتی بوده است، این در حالیست که نسبت کفایت سرمایه تمام بانک ها به استثنای یک بانک خصوصی بالاتر از حداقل تعیین شده (۱۲ درصد خطر عیار شده دارایی ها) قرار داشته است. باید یاد آور شد که معیار بازل برای سرمایه بر اساس خطر ۸ درصد می باشد.

۶.۶ فایده نظام بانکی

سکتور بانکی در ختم ماه دسمبر سال ۲۰۱۸ میلادی فایده خالص ۲.۴۳ میلیارد را کسب نموده است، این در حالیست که در ماه دسمبر سال ۲۰۱۷ میلادی ۱.۷۷ میلیارد افغانی فایده خالص داشته است. رشد در نافعیت سکتور بانکی طوری که طی جدول شماره ۵.۶ نفع و ضرر نشان داده شده است، عمدتاً به افزایش عواید غیر تکثنه و سایر عوامل سازنده به شمول کاهش در مصارف غیرتکثنه، مصارف مالیاتی و قرضه دهی نسبت داده شده است. این در حالیست که در طول سال مصارف معاشات افزایش یافته و عواید تکثنه خالص کاهش یافته است. برای معلومات بیشتر به جدول ۵.۶ مراجعه شود.

بازده دارایی ها نشان میدهد که یک بانک در نتیجه مدیریت خوب از هر دارایی خویش چه اندازه فایده را بدست آورده است. بازده دارایی ها سالانه ۰.۸۰ درصد گزارش شده است، در حالیکه بازده سرمایه که بازده سرمایه

جدول ۳.۶: مهمترین شاخص های استحکام مالی نظام بانکی

					% نسبت
*(دسمبر، ۲۰۱۵) (دسمبر، ۲۰۱۶) (دسمبر، ۲۰۱۷) (دسمبر، ۲۰۱۸)					مجموع نسبت کفایت سرمایه
۲۰.۷۹	۱۹.۸۱	۲۲.۶۸	۱۹.۹۴	۲۶.۴۶	نسبت اصلی کفایت سرمایه
۲۴.۴۰	۲۸.۱۷	۲۲.۹۳	۱۹.۶۶	۲۶.۰۹	نسبت قروض صعب الحصول بر مجموع قروض ناخالص
۸.۹۲	۱۲.۴۲	۱۲.۶۷	۱۲.۳۴	۸.۰۹	بازده دارایی ها
۰.۸۰	۰.۶۴	۰.۱۱	۰.۲۰	۰.۹۰	بازده سهام
۶۸۳	۳.۳۸	۱.۰۸	۱.۶۹	۷.۳۵	نسبت نقدینگی (حد اوسط بگونه وسیع)
۷۶.۵۷	۶۵.۹۲	۶۷.۷۴	۶۸.۲۲	۷۳.۶	نسبت سیالیت دارایی ها بر مجموع دارایی ها
۷۲.۶۱	۷۳.۹۵	۷۱.۹۸	۷۵.۰۵	۷۳.۲۸	تجددید نظر شده

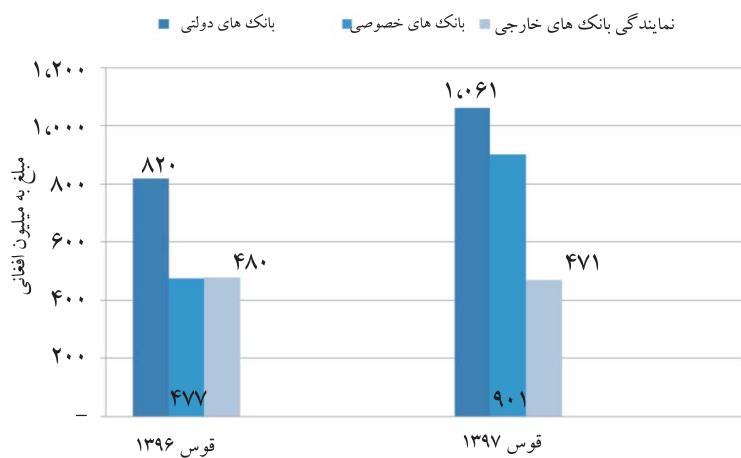
منبع: آمریت عمومی نظارت مالی، د افغانستان بانک

جدول ۴.۶: جدول نفع و ضرر

فیصلی تغیرات	مارج - ۲۰۱۹ (جوت - ۱۳۹۷)	دسمبر سال ۲۰۱۸ (قوس - ۱۳۹۷)	اقلام
-۱۶.۳۵	۲,۶۹۸	۸,۹۶۴	عوايد تكتانه
- ۳۴.۷۶	۱,۱۳۷	۱,۷۴۳	مصارف تكتانه
- ۱۱۸۹	۶,۳۶۲	۷,۲۲۱	عوايد خالص تكتانه
۹.۴۲	۸,۳۶۸	۷,۶۴۷	عوايد غير تكتانه اي
- ۵.۱۸	۶,۰۳۰	۶,۳۶۰	مصارف غير تكتانه اي
۴.۹۶	۴,۳۷۴	۴,۱۶۷	هزينه معاشات
- ۳۳.۹۳	۹۸۳	۱,۴۸۸	توزيع كريبت
۱۷.۱۷	۳,۳۴۳	۲,۸۵۳	نفع/ضرر قبل از ماليه
۳۶.۹۹	۲,۴۳۳	۱,۷۲۶	فائدہ/ضرر بعد از ماليه

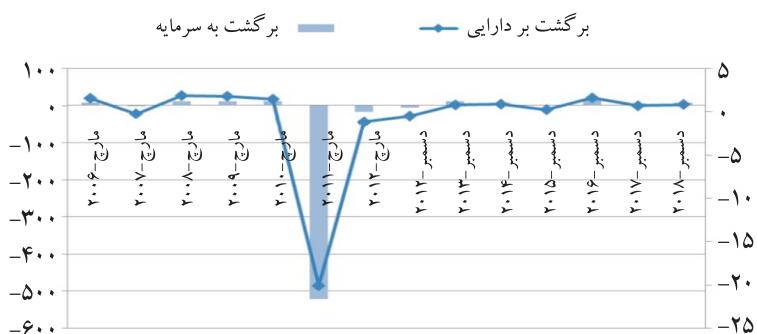
منبع: آمریت عمومی نظارت مالی، د افغانستان بانک

گراف ۱۰.۶: نافعیت سکتور بانکی

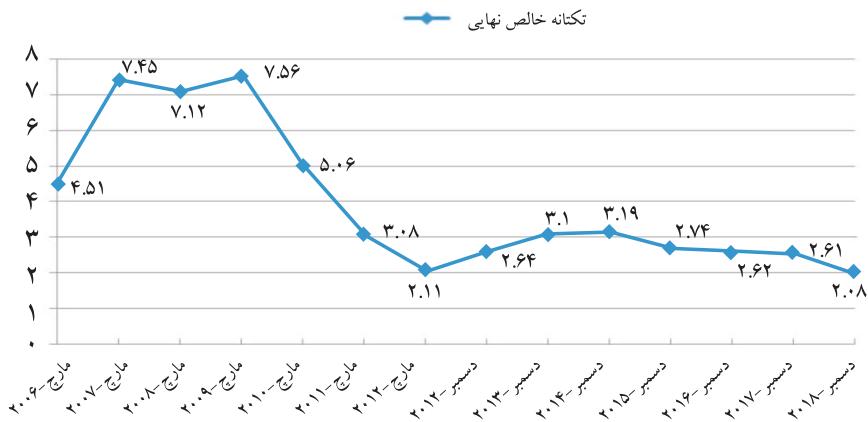
منبع: آمریت عمومی نظارت مالی، د افغانستان بانک

گراف ۱۱.۶: برگشت بر سرمایه و برگشت بر دارایی نظام بانکی

منبع: آمریت عمومی نظارت مالی، د افغانستان بانک

۱۲.۶ گراف: سطح تکتائمه خالص نهایی

منبع: آمریت عمومی نظارت مالی، د افغانستان بانک

۸.۶ خطر نرخ تکتائمه

نظام بانکی کشور بصورت کُلی در وضعیت حساس نرخ تکتائمه قرار دارد. با این حال، محاسبات انجام یافته بالای جدول حساسیت نرخ تکتائمه بانک‌ها نشان می‌دهد که عواید تکتائمه خالص نظام بانکی در صورت افزایش نرخ تکتائمه بازار به اندازه ۰.۰۳ درصدی (رونند سعودی نرخ تکتائمه) طی ۱۲ ماه آینده به ارزش ۱.۲۴ میلیون افغانی افزایش خواهد یافت. بر عکس، اگر نرخ تکتائمه به اندازه ۰.۰۳ درصد (رونند نزولی نرخ تکتائمه) کاهش یابد، عواید تکتائمه به ارزش ۱.۲۴ میلیون افغانی کاهش خواهد یافت. برای ۵ بانک، در صورتیکه نرخ تکتائمه به اندازه ۰.۰۳ درصد افزایش یابد، در نتیجه، عواید تکتائمه خالص در ۱۲ ماه آینده کاهش خواهد یافت. دلیل عمدۀ فشار بالای میزان حساسیت دارایی‌های بانک‌ها وفور نسبت تکتائمه دارایی‌ها در برابر نسبت تکتائمه بدھی‌ها عنوان شده است. هر چند این وضعیت میزان تکتائمه خالص و نافعیت را در تمام بانک‌ها بالا می‌برد، اما بانک‌ها را در معرض خطر کاهش نرخ بازار قرار می‌دهد.

۷.۶ خطر مبادله اسعار

سطح عمومی وضعیت آزاد خطرات مبادله ارز که توسط بانک‌ها بگونه وسیع مورد استفاده قرار می‌گیرد، در محدوده که د افغانستان بانک برای آنها تعیین نموده، قرار دارد. در کُل تمام بانک‌ها در محدوده که برای سطح عمومی وضعیت آزاد مبادله ارز تعیین شده، قرار دارند. این در حالیست که سه بانک از محدوده وضعیت آزاد مبادله اسعار و همچنان اسعار انفرادی (وضعیت طویل مدت دالر امریکایی) تخطی نموده اند.

بانک‌های مذکور مکلف اند که سطح وضعیت مبادله ارزی خویش را با سطح تعیین شده مطابقت دهند، در غیر آن کاهش ارزش دالر امریکایی می‌تواند این بانک‌ها را با خسارات بیشتر مواجه سازد. تأثیر تغییرات نرخ مبادله بالای سرمایه مقرراتی نظام بانکی نشان می‌دهد که ۲۰ درصد افزایش نرخ مبادله باعث افزایش سرمایه مقرراتی نظام بانکی به اندازه ۱.۸۹ میلیارد افغانی و بر عکس آن خواهد شد. به همین ترتیب افزایش ۴ درصدی نرخ مبادله اسعار برابر به افزایش ۳۸۰ میلیون افغانی و بر عکس آن خواهد شد.

آمریت عمومی دفتر ریاست

info@dab.gov.af

+۹۳ ۲۰ ۲۱۰۴۱۴۶

تلفون: